

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2567

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2567

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ผู้วิจัย : นางสาวนุชิดา สุวแพทย์
ปริญญา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล วรคำ
ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น สร้างและประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ และ 13 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) หลักสูตร มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 2) ผู้สอน มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและเจตคติที่ดี 3) ทรัพยากรทางการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และ 4) การมีส่วนร่วม มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล จากการศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.30–0.40 โดยที่ทรัพยากรทางการศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด ตามด้วยหลักสูตร การมีส่วนร่วม และผู้สอนตามลำดับ จากผลการสังเคราะห์เมทริกซ์ พบว่า จุดแข็งในการพัฒนา คือผู้สอนและการมีส่วนร่วม และจุดอ่อนในการพัฒนา คือหลักสูตรและทรัพยากรทางการศึกษา จากการกำหนดกลยุทธ์ ทำให้ได้แนวทางในการดำเนินงานทั้งหมด 4 กลยุทธ์หลัก 22 กลยุทธ์รอง 52 แนวทาง และ 68 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์รอง 15 แนวทาง และ 18 ตัวชี้วัด 2) ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์รอง 12 แนวทาง และ 15 ตัวชี้วัด 3) ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบไปด้วย 7 กลยุทธ์รอง 14 แนวทาง และ 18 ตัวชี้วัด และ 4) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น ประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์รอง 11 แนวทาง และ 14 ตัวชี้วัด ผลการประเมินกลยุทธ์โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

โดยที่กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นมีความเป็นไปได้เป็นลำดับแรก และกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นมีความเป็นไปได้เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น การวิจัยนี้สรุปผลได้ว่า กลยุทธ์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ

คำสำคัญ: กลยุทธ์การจัดการศึกษา, การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น, โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

_____ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Educational Management Strategy for Developing Resilient Learning for Schools under the Local Government Organization
Author : Ms. Nuchida Suwapaet
Degree : Doctor of Philosophy (Educational Management for Local Development) Rajabhat Maha Sarakham University
Advisors : Assistant Professor Dr.Chayakan Ruangsuwan
Associate Professor Dr.Paisarn Worakam
Year : 2024

ABSTRACT

The research was aimed to study priority needs, develop and evaluate educational management strategies for developing resilient learning for schools under the local government organization. In this study, the mixed methods research was applied and the research methodology had three phases. The sample groups were school administrators and teachers at schools under the local government organization. Results showed that the educational management strategy for developing resilient learning for schools under the local government organization consisted of 4 factors and 13 indicators. They were 1) curriculum with 4 indicators: objectives, contents, teaching methods, and evaluations, 2) teachers with 2 indicators: resilient learning skills, and good attitudes, 3) educational resources with 4 indicators: personnel, budget, materials and tools, and facilities, and 4) participation with 3 indicators: decisions, performances, and assessments. Priority needs were analyzed and the overall priority needs index ($PNI_{modified}$) was in the range of 0.30-0.40. The results showed that the educational resources factor was the top priority to be improved followed by curriculum, participation, and teachers, respectively. The matrix analysis results showed that teachers and participation were the strength factors which needed to be elevated while educational resources and curriculum were the weakness factors which needed to be improved. The strategic formulation was carried out and there were 4 main strategies, 22 sub-strategies, 52 guidelines, and 68 indicators. The main strategies were 1) resilient learning curriculum strategy with 6 sub-strategies, 15 guidelines, and 18 indicators, 2) skills and good attitudes in resilient

learning of teachers strategy with 4 sub-strategies, 12 guidelines, and 15 indicators, 3) resilient learning educational resources strategy with 7 sub-strategies, 14 guidelines, and 18 indicators, and 4) participation in resilient educational management strategy with 5 sub-strategies, 11 guidelines, and 14 indicators. The strategy evaluation results showed that the propriety, the agreement, and the feasibility were at the highest level while the possibility was at the high level. Apparently, skills and good attitudes in resilient learning of teacher strategy was at the first rank of the possibility strategy evaluation while resilient learning educational resources strategy was at the last. In conclusion, the developed strategy could be used as a guideline for educational management in schools under the local government organization to employ resilient learning methods and to advance learners to enhance their potential ability to learn.

Keywords: Educational Management Strategy, Resilient Learning, Schools under the Local Government Organization

_____ Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยกำลังใจ ความเมตตากรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และผู้เข้าร่วมการประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ในความอนุเคราะห์ให้ความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณความช่วยเหลือจากบุคคลมากมาย ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจและกำลังทรัพย์ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอบคุณ วิรัตน์ ศุภชัย พัทราภา ชยาภา ปฏิภาณ และรัตติยาภรณ์ ที่ช่วยเหลือในการทำข้อมูล พิมพ์เอกสาร ถ่ายภาพ และเป็นแรงงานในทุกด้าน ขอบคุณ แมวปีใหม่ ที่อยู่เป็นเพื่อนในการเขียนวิทยานิพนธ์ทุกคืน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาบุพการีและบูรพาจารย์ ผู้ให้ความรัก ความอบอุ่นและอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ .....ก

ABSTRACT .....ค

กิตติกรรมประกาศ.....จ

สารบัญ .....ฉ

สารบัญตาราง .....ฌ

สารบัญภาพ .....ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 คำถามการวิจัย 5

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย 6

1.4 ขอบเขตการวิจัย 6

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 9

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 10

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 11

2.1 การจัดการศึกษา 11

2.2 การเรียนรู้ยืดหยุ่น 25

2.3 สถานการณ์ปกติใหม่หลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019... 30

2.4 กลยุทธ์การจัดการศึกษา 35

2.5 วิธีดำเนินการวิจัย 43

2.6 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 49

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 58

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย 98

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 99

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
การเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 100

หัวเรื่อง **หน้า**

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 112
ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 117
บทที่ 4 ผลการวิจัย 120
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 120
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
การเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 120
ระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่ในสำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 147
ระยะที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 183
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 211
5.1 สรุป 211
5.2 อภิปรายผล 214
5.3 ข้อเสนอแนะ 222
บรรณานุกรม 224
ภาคผนวก 236
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย 237
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 242
ภาคผนวก ค การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสัมมนาอิง
ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) 309

หัวเรื่อง **หน้า**

ภาคผนวก ง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น 314
การเผยแพร่งานวิจัย 325
ประวัติผู้วิจัย 326

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ 72
2.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 81
2.3 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านหลักสูตร 82
2.4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร 86
2.5 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านผู้สอน 87
2.6 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน 90
2.7 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา 91
2.8 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา 94
2.9 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม 95
2.10 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม 97
3.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 102
3.2 จำนวนประชากรในขั้นตอนที่ 3 107
3.3 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3 108
4.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 122
4.2 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร และการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 124
4.3 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน และการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 126
4.4 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษาและ การปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 128
4.5 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม และการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 130

ตารางที่ **หน้า**

4.6 ระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยรวมและรายด้าน 131
4.7 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร โดยรวม และรายด้าน 131
4.8 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน โดยรวม และรายด้าน 132
4.9 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวม และรายด้าน 132
4.10 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม โดยรวม และรายด้าน 133
4.11 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นใน สถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 134
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นใน สถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 135
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นในด้านหลักสูตร 136
4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นในด้านผู้สอน 139
4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ..... 141 ความต้องการจำเป็นในด้านทรัพยากรทางการศึกษา
4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นในด้านการมีส่วนร่วม 145
4.17 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 150

ตารางที่ **หน้า**

4.18 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านหลักสูตร 151
4.19 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านผู้สอน 154
4.20 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านทรัพยากรทางการศึกษา 156
4.21 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วม 158
4.22 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์หลักสูตรที่ยืดหยุ่น 173
4.23 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 175
4.24 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 178
4.25 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 181
4.26 ผลการประเมินกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น 184
4.27 ผลการประเมินกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 190
4.28 ผลการประเมินกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 195
4.29 ผลการประเมินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 203
ข.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน 267

ตารางที่ **หน้า**

ข.2 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น 277
ข.3 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดี 279
ข.4 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษา 281
ข.5 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 284

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ 41
2.2 โครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 52
2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย 98
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 100
3.2 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ 115
4.1 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ 148
4.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 149
4.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านหลักสูตร 150
4.4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน 153
4.5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา 155
4.6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วม 158
4.7 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 210
ค.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วันที่ 28 สิงหาคม 2566 310

ภาพที่ **หน้า**

ค.2 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
วันที่ 18 มีนาคม 2567 311
ค.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) วันที่ 27 พฤษภาคม 2567 313

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยและทุกประเทศทั่วโลกเป็นอย่างมาก เกิดผลกระทบวงกว้างในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การท่องเที่ยวหรือการศึกษา หากพิจารณาในด้านการศึกษา พบว่า โรงเรียนและสถานศึกษาทั่วโลกถูกบังคับให้ปิดและต้องมีการปรับตัวอย่างกระทันหัน มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้จากการเรียนการสอนแบบแบบตัวต่อตัว เป็นการเรียนการสอนแบบทางไกลหรือออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและสถานศึกษาได้เกิดการหยุดชะงัก (Disruption) บุคลากรทางการศึกษา ครูบาอาจารย์ ได้ตกอยู่ในสภาวะที่ถูกบังคับให้มีการจัดแผนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิมที่คุ้นเคย ถูกบังคับให้เรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์ในเวลาสั้นๆ ผู้บริหารต้องจัดหาทรัพยากรเพื่อสนองตอบการจัดการเรียนการสอนทางไกลหรือออนไลน์ ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า นักเรียน นักศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรับมือกับการเรียนการสอนรูปแบบที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องรับภาระด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จากการจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนทางไกลของบุตรหลาน

ในปี ค.ศ. 2021 ได้มีรายงานผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (UNESCO, 2021) ไว้ว่าเด็กและเยาวชนจำนวน 1.6 พันล้านคนได้รับผลกระทบจากการปิดชั่วคราวของสถานศึกษากว่า 190 ประเทศ มาตรการสำคัญที่รัฐบาลไทยและในหลายประเทศใช้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสคือ มาตรการกึ่งปิดเมือง (Semi-lockdown) และมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อลดการแพร่ระบาดของไวรัส โดยการปิดสถานที่สาธารณะรวมทั้ง โรงเรียนและมหาวิทยาลัย เพื่อหลีกเลี่ยงการรวมตัวกันของกลุ่มคนจำนวนมาก สถานศึกษาต่าง ๆ จึงได้ปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบทางไกลหรือออนไลน์ จากการปรับตัวของภาคการศึกษาแสดงให้เห็นถึงโอกาสและปัจจัยเสี่ยงในการปรับตัวของการศึกษาไทยหลังภาวะการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการศึกษาถึงการปรับตัวของสถานศึกษาและผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ในภาวะความปกติใหม่ (New Normal)

ในรายงานผลการศึกษา ภาวะการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) ของนักเรียนทั่วโลก (UN, 2020) พบว่าส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากการปิดโรงเรียนเพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค หากโรงเรียน

ต้องปิดเป็นระยะเวลา 3 เดือน ระดับการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะลดลงร้อยละ 70 และหากยังไม่ได้รับการเยียวยา เด็กกลุ่มนี้จะหลุดออกจากระบบการศึกษาภายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ผลการศึกษาของ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564) พบว่า การถดถอยทางการศึกษามีมากในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ขึ้นอยู่กับบริบทและจำนวนวันที่หยุด เด็กสามารถอ่านเป็นคำหรืออ่านเป็นประโยคได้ลดลง เด็กประถมวัยมีอาการกล้ามเนื้อถดถอย ทั้งนี้สิ่งที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือการมีปฏิสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กถอยหลังลงมาก นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า การแพร่ระบาดของโรคได้ส่งผลกระทบต่อบุคลากรทางการศึกษาเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นความหวาดกลัวต่อการติดเชื้อจากการเปิดโรงเรียน ความกังวลในเรื่องของค่าจ้างที่หายไปเมื่อปิดโรงเรียน และความเครียดที่เกิดจากภาระการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงความเครียดจากภาระรับผิดชอบด้านครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลกในเวลาเดียวกัน

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โรคโควิด 19 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่ต่อเนื่องและยาวนานในภาคการศึกษา นักนโยบาย นักการศึกษา และผู้คนในสังคม ต้องร่วมกันพิจารณาและดำเนินการบางอย่างที่จะทำให้ภาคการศึกษาสามารถไปต่อได้อย่างยั่งยืน จากรายงาน Where are we on education recovery? (UNICEF, 2022) ได้ให้แนวทางการในการฟื้นตัวของการศึกษาหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้จบลง ไว้ดังนี้ 1) ต้องจัดให้งบประมาณสำหรับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกในการฟื้นตัวอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การฟื้นตัวและการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาได้ถูกพัฒนาจากบทเรียนที่ได้รับในห้วงสภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น 3) คุณครูเป็นบุคคลสำคัญในการฟื้นตัวและต้องให้การสนับสนุนในทุกมิติ และ 4) การมีส่วนร่วมจากสังคมเป็นกุญแจสำคัญในการฟื้นตัวของระบบการศึกษา กระนั้นก็ตาม ความหวาดกลัวจากการเปิดโรงเรียนยังเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องถกเถียงกัน แม้ว่าผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอย ที่เกิดจากการเรียนในรูปแบบทางไกล ได้ก่อให้เกิดปัญหากับผู้เรียนในระยะยาว แต่ความปลอดภัยด้านสาธารณสุขก็ยังคงต้องถูกจัดเป็นความสำคัญในลำดับแรก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องวางแผนการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งกระบวนการนี้ต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่ฉับพลัน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการเปิดโรงเรียนอย่างปลอดภัย ได้แก่ การดำเนินงานของโรงเรียน การดูแลนักเรียนในด้านร่างกายและจิตใจ การดูแลบุคลากรของโรงเรียน ความท้าทายของการบริหารจัดการโรงเรียน การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง

จากผลกระทบที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้นักวิจัยและนักการศึกษาทั่วโลก ได้มีความพยายามที่จะทำให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง จึงเกิดแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนรู้ นั่นคือ การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (Resilient Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ในสถานการณ์การอุบัติใหม่ของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่การจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ไม่สามารถรองรับความเสี่ยงของการติดเชื้อและก่อให้เกิดการเจ็บป่วยได้ นักการศึกษาและนักวิจัยทั่วโลกจึงได้มีความพยายามที่จะออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์และความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างรูปแบบการศึกษายืดหยุ่นที่ได้เสนอแนะไว้ในงานวิจัยต่าง ๆ จะประกอบไปด้วย การสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคการศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อตอบสนองพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา สร้างมาตรฐานการศึกษาให้กับแพลตฟอร์มการศึกษาทางไกล เป็นต้น

ในประเทศไทย ความยืดหยุ่น (Resilience) เป็นเรื่องที่ได้ถูกนำมาพูดถึงในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19 พ.ศ. 2564–2565 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ซึ่งในแผนฯ ได้นิยาม Resilience ไว้ว่า เป็นแนวคิด “ล้มแล้วลุกไว” ที่มีเป้าประสงค์ คือ พร้อมรับ (Cope) ปรับตัว (Adapt) และเปลี่ยนแปลงพร้อมเติบโต (Transform) หรือ เพื่อให้คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ (Economic Transformation) ในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19 พ.ศ. 2564–2565 นี้ได้ระบุแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้สามารถรับมือและเตรียมความพร้อมในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติ เป็นการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้สามารถ “ล้มแล้วลุกไว” (Resilience) อันประกอบด้วย มิติการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่ 1) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัดและต้านทานความยากลำบากรวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว 2) การปรับตัว (Adapt) หมายถึง การปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดรับกับเปลี่ยนแปลง พร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นในการจัดการศึกษาในสภาวะที่ต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงหลังจากสถานการณ์โควิด 19 นี้ จึงควรมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนาเชิงนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รัฐบาลไทย ได้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปิดโรงเรียนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาได้ต่อไป โดยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) (สยามรัฐ, 2564) ได้ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด และออกแนวทางผ่อนคลายภาระด้านการเรียนที่เกินความจำเป็นของนักเรียนลง ตลอดจนให้สถานศึกษาสำรวจอุปกรณ์การเรียนของ

นักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบที่เหมาะสม ยืดหยุ่น เข้าใจนักเรียน เพื่อลดความเครียดของนักเรียนที่ต้องเรียนภายใต้สถานการณ์นี้ สำหรับแนวทางการลดภาระด้านการเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการปรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป็นมาตรฐานกลาง “เรื่องที่ต้องรู้ และเรื่องควรรู้” ในแต่ละสาขาวิชาให้เหลือเท่าที่จำเป็น โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ให้ปฏิบัติมากขึ้น ลดวิชาการลง ลดเวลาเรียนในแต่ละช่วงชั้น ทั้งการเรียนที่โรงเรียน การเรียนออนไลน์ หรือการเรียนที่บ้าน ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่น แต่ยังคงเป็นไปตามมาตรฐานการจัดเวลาเรียน ปรับลดปริมาณการบ้านลง โครงการหรือกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง ให้ชะลอ หรือ ลด หรืองดกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19 นอกจากนี้ ศธ.จะปรับลดการทดสอบ เพื่อการวัดประเมินผลให้น้อยลง เน้นการวัดประเมินจากสภาพจริง ปฏิบัติจริง และแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การประเมินผลระดับชาติ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จะไม่นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาใช้ในการรับนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในชั้น ม.1 และ ม.4 และจะพัฒนาระบบการทดสอบเพื่อการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ที่ไม่มุ่งเน้นไปที่การทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อีกต่อไป

การเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันที่เกิดขึ้นในยุคโควิด 19 ทำให้ผู้คนกลับไปย้อนนึกถึงแนวคิด VUCA ที่อธิบายสภาวการณ์ที่ไม่แน่นอนและผันผวน (กรรณภรณ์ รุ่งแจ้ง, 2567) โดยความหมายของ VUCA มาจาก Volatility (ความผันผวน) Uncertainty (ความไม่แน่นอน) Complexity (ความซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ) แต่การอธิบายสถานการณ์หลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ด้วยแนวคิดนี้อาจไม่เพียงพอ ทำให้เกิดการสร้างแนวคิด BANI ขึ้นมา เพื่อใช้ในการอธิบายความเปลี่ยนแปลงจากสภาวะวิกฤตที่โลกกำลังเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด ความไม่เท่าเทียม และความไม่แน่นอนของโลก ซึ่งแนวคิดนี้ประกอบไปด้วย Brittle (ความเปราะบาง) Anxious (ความวิตกกังวล) Nonlinear (ความคาดเดาไม่ได้) และ Incomprehensible (ความเข้าใจได้ยาก) โดยการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินมาตั้งแต่ยุค Disruption ที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน มาสู่ยุค VUCA ที่เต็มไปด้วยความผันผวน ไม่แน่นอน จนมาถึงยุค BANI ที่เปราะบาง เต็มไปด้วยความกังวล สิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและเป็นสัญญาณของการเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่คาดเดาได้ยาก ซึ่งนับได้ว่าเป็นความท้าทายของวงการศึกษาที่จะต้องหาแนวทางจัดการศึกษาที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีความยืดหยุ่นและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาภายใต้การกำกับดูแลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปด้วยกัน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างตรงจุดและเป็นไปตามบริบทของพื้นที่ ดังนั้น หากเกิดการบูรณาการแนวคิดการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ “ล้มแล้วลุกไว” หรือ

การพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงร่วมกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา จะทำให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการศึกษาที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของท้องถิ่น ส่งผลให้การพัฒนาทางด้านการศึกษาของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม และตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จากข้อมูลและข้อค้นพบที่กล่าวมา พบว่าหากมีการบริหารจัดการการศึกษาที่สามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบทต่าง ๆ จะทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ซึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ จะต้องมีการวางแผนการดำเนินการที่เป็นระบบ มีการวางแผน การปฏิบัติงานที่ครอบคลุมสภาพปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์ นับเป็นกระบวนการที่ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้องค์กรมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมาย และด้วยแผนกลยุทธ์นี้ องค์การจะสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างทันท่วงที กลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและต้องทำให้เกิดขึ้นทันทีเพื่อทำให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินได้ต่อไปอย่างต่อเนื่องและราบรื่น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดแนวทางที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร

1.2.2 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นอย่างไร

1.2.3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.2 เพื่อสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.3 เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขอบเขตด้านเวลา

มกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2566

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย หลักสูตร ผู้สอน ทรัพยากรทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม

3. ขอบเขตด้านเวลา

กรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2566

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 37,835 คน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของยามาเน จำนวน 396 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดในขั้นตอนที่ 2

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ขอบเขตด้านเวลา

กันยายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 ยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในขั้นตอนนี้ จะเป็นการใช้ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 ซึ่งคือ ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis และ TOWS Matrix เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เพื่อร่วมยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

3. ขอบเขตด้านเวลา

ธันวาคม พ.ศ. 2566 – มีนาคม พ.ศ. 2567

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 40 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการยกร่างในขั้นตอนที่ 4

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.ขอบเขตด้านเวลา

เมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์การจัดการศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่บูรณาการเรียนรู้หลายรูปแบบและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีการประเมินผลที่หลากหลายและแตกต่างตามบริบทของการเรียนรู้ โดยในการวิจัยนี้ประกอบไปด้วย หลักสูตร ผู้สอน ทรัพยากรทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนองค์กรสังกัดปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองและดำเนินกิจการในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

ครู หมายถึง ครูและครูผู้ช่วย ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1.6.1 ได้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.2 ได้กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการในการจัดการศึกษาด้วยการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเป็นการเตรียมพร้อมรับมือในสถานการณ์ปกติใหม่ หรือการอุบัติของโรคชนิดใหม่ในอนาคต สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.3 ได้ทราบผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำกลยุทธ์ที่เป็นผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาด้วยการบูรณาการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามพัฒนาการได้อย่างเต็มที่

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

ในงานวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษา
2. การเรียนรู้ยืดหยุ่น
3. กลยุทธ์การจัดการศึกษา
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกประเทศจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคต

2.1.1 ความหมายของการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า การศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้

อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการจัดการศึกษานั้น ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในหมวด 1 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ให้ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ไว้หลายมาตรา ซึ่งในมาตรา 8 ได้แสดงไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก 3 ประการ ได้แก่ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ยังได้แสดงไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ดังนั้น จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาจสรุปได้ว่า การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้นิยามการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ และอื่น ๆ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุขเจริญก้าวหน้าทันโลกแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีการดำเนินงาน มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย ทั้งนี้ ผลผลิตของการจัดการศึกษาได้แก่ ผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์หรือผลสะท้อนสุดท้ายคือ การมีพลเมืองที่มีคุณภาพ และสังคมมีสภาพที่พึงประสงค์

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษานั้น เป็นกระบวนการที่จัดให้มีการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอ ส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

2.1.2 ความเป็นมาของการจัดการศึกษา

จากรายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาบางส่วนมาสรุปและแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เป็นที่กล่าวกันว่าประวัติการศึกษาของไทยเริ่มต้นขึ้นในสมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1781–1921) โดยสำนักราชบัณฑิตจัดการเรียนการสอนให้แก่เฉพาะสมาชิกในราชวงศ์และบุตรหลานข้าราชการเท่านั้น ส่วนวัดเป็นสถานที่เรียนของบรรดาบุตรหลานขุนนางและประชาชนทั่วไป โดยมีพระสงฆ์ที่เชี่ยวชาญภาษาบาลีเป็นครูผู้สอน ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชอาณาจักร (พ.ศ. 1893–2310) รูปแบบการศึกษายังคงเหมือนกับสมัยสุโขทัย แต่ที่แตกต่างออกไปคือ มีโรงเรียนมิชชันนารี เป็นโรงเรียนที่ชาวตะวันตกได้เข้ามาสร้างเพื่อเผยแพร่ศาสนาและขณะเดียวกันก็สอนวิชาสามัญด้วย ส่วนการศึกษาในสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2311-2411) การศึกษาในสมัยนี้เช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยา บ้านและวัดยังคงมีบทบาทสำคัญเช่นเดิม

ยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญเกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี (เสด็จขึ้นครองราชย์ตั้งแต่ พ.ศ. 2411-2453) ผู้ทรงริเริ่มวางรากฐานการศึกษาแผนใหม่ที่เป็นระบบ ทรงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในพระบรมมหาราชวัง แล้วขยายผลการจัดการศึกษาออกไปสู่ราษฎรทุกระดับด้วยแนวคิดและวิธีการที่เป็นระบบแบบแผน พระองค์ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นรากฐานการพัฒนาชีวิตและการพัฒนาประเทศ จึงทรงริเริ่มพัฒนาคนโดยทรงเน้นให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อราษฎรทุกคน แต่เนื่องจากบ้านเมืองยังไม่เคยมีการจัดการศึกษาที่เป็นแบบแผนมาก่อน จึงทรงจัดแบบค่อยเป็นค่อยไปด้วยการบูรณาการแบบแผนเดิมกับแบบแผนสากลเข้าด้วยกัน เพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคมไทยในสมัยนั้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีดังนี้

1. การจัดตั้งโรงเรียนแผนใหม่ โดยทรงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในพระบรมมหาราชวังและขยายผลการจัดออกไปสู่ราษฎรทุกระดับ เพื่อให้การศึกษาแก่ราษฎรอันนำไปสู่การพัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนแผนที่ โรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนมหาดเล็กหลวง โรงเรียนสำหรับราษฎรทั่วไป และยังได้ขยายการศึกษาไปตามหัวเมืองใหญ่

2. การประกาศใช้แบบเรียนหลวง อันได้แก่ แบบเรียนหลวง 6 ตอน ซึ่งเป็นแบบเรียนหลวงชุดแรกของประเทศ และแบบเรียนเร็ว เพื่อให้นักเรียนได้อ่านและเรียนจบได้ภายใน 3 เดือน

3. การจัดระบบการสอบไล่นักเรียน เพื่อใช้ในการวัดระดับความรู้ของนักเรียนที่ต้องการเข้ารับราชการ นักเรียนจึงต้องศึกษาต่อจนถึงระดับที่ราชการต้องการ

4. การจัดตั้งกรมศึกษาธิการ เพื่อรับผิดชอบการศึกษาของพลเมืองโดยตรง และต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นกระทรวงธรรมการและเป็นกระทรวงศึกษาธิการมาจนถึงปัจจุบัน

5. การจัดระบบการศึกษา การศึกษาได้รับการจัดให้มีระเบียบแบบแผน มีโครงการศึกษา ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441) ซึ่งเป็นแบบแผนการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับคือ 1) การเล่าเรียนเบื้องแรก (มูลศึกษา) 2) การเล่าเรียนเบื้องต้น (ประถมศึกษา)

3) การเล่าเรียนเบื้องกลาง (มัธยมศึกษา) และ 4) การเล่าเรียนเบื้องสูงสุด (อุดมศึกษา) และโครงการศึกษายังได้กำหนดเรื่องอื่น ๆ เช่น กำหนดเรื่องการสอบไล่ กำหนดอัตราเงินเดือนครู การตรวจโรงเรียน เป็นต้น

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี (เสด็จขึ้นครองราชย์ตั้งแต่ พ.ศ. 2489-2559) พระองค์ได้ทรงเน้นให้การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมและสามารถนำหลักวิชาการมาใช้อย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับภูมิสังคมและบริบทของประเทศไทย วิธีการที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์คือ การจัดการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อสร้างคนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมในการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ในรัชสมัยของพระองค์ มีโครงการด้านการพัฒนาการศึกษาตามแนวพระราชดำริอย่างหลากหลายเพื่อให้ประชาชนในทุกท้องถิ่นมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงในทุกระดับ

การปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ได้มีการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย การปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2520 เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ซึ่งได้ปรับปรุงการศึกษาให้สนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เน้นหนักให้เป็นการศึกษา เพื่อชีวิตและสร้างประโยชน์แก่สังคม แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้แบ่งระบบการศึกษาเป็น 2 ระบบอย่างชัดเจน คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาในระบบโรงเรียนมี 4 ระดับคือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญในครั้งต่อมาคือ การปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งในยุคนี้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย และกฎหมายการศึกษาอีกหลายฉบับ โดยมุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในกระแสโลกาภิวัตน์ การปรับโครงสร้างการบริหารราชการ การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา และการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่สุดของการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 นับต่อจากการปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

ในรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี (เสด็จขึ้นครองราชย์ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน) ได้ทรงใส่พระราชหฤทัยในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของชาติ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งจะเติบใหญ่ขึ้นมาเป็นกำลังหลักในการช่วยพัฒนาประเทศชาติ

ในส่วนของรัฐบาลไทย จะเห็นได้ว่ารัฐบาลในแต่ละยุคสมัยได้ให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนและการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง นโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมเพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มของสังคมได้มีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาการศึกษายังถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ทิศทางที่ต้องการ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลแต่ละสมัยมีจุดเน้นสำคัญในประเด็นที่แตกต่างกันไป แต่มีประเด็นที่มุ่งดำเนินการเหมือนกันในทุก ๆ รัฐบาลคือ การปฏิรูปการศึกษา การสร้างโอกาสความเท่าเทียมกันทางการศึกษาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษาการจัดสรรงบประมาณการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของทุกภาคส่วน

รัฐบาลโดยส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับแรกตามที่ระบุไว้ในนโยบายด้านการศึกษา ตัวอย่างเช่น นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2549 ได้เร่งให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นในเรื่องคุณธรรมนำความรู้ รัฐบาลในปี พ.ศ. 2551 ได้ประกาศให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เช่น การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา การแก้ไขกฎหมายด้านการศึกษาโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ การระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาเป็นต้น ส่วนรัฐบาลในปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลได้กำหนดให้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยปฏิรูประบบการจัดการองค์ความรู้

ในรัฐบาลสมัยปัจจุบัน การศึกษาถือเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญที่สุด โดยรัฐบาลเล็งเห็นว่าการศึกษาเป็นรากฐานของการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติและเป็นรากฐานของการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง มีคุณภาพและคุณธรรม ดังจะเห็นได้จากการให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นสาขาหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2.1.3 แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :

SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ

1. เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้

3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic)

8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross–cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ(Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

2. เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย 53 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ประชากรกลุ่มอายุ 6-14 ปีทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่รัฐต้องจัดให้ฟรี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมทุกคน และประชากรวัยแรงงานมีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2.2 ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี เป็นต้น

2.3 ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และคะแนนเฉลี่ย ผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programmer for International Student Assessment: PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปีสูงขึ้น เป็นต้น

2.4 ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เป็นต้น

2.5 ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา และจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 6 ข้อ เพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในประเทศไทยได้ฝากความหวังไว้กับแผนการศึกษาชาติฉบับนี้ ว่าจะสามารถนำพาความเจริญก้าวหน้ามาสู่วงการการศึกษาไทย หากทุกยุทธศาสตร์ได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การจัดการศึกษาจะมีกระบวนการที่คุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพ เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

2.1.4 รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID–19) หลายประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบเกิดการติดเชื้อค่อนข้างรุนแรง และเพื่อเป็นการป้องกันและหยุดการแพร่ระบาดของโรคโควิด–19 นี้ ประเทศต่าง ๆ ได้มีมาตรการปิดประเทศ โดยให้ประชาชนหยุดกิจกรรมต่าง ๆ หยุดการเดินทาง และอยู่ในที่ตั้งหรือที่พักตามระยะเวลาที่กำหนด และงดกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการรณรงค์มาตรการด้านสาธารณสุขและเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) สถานการณ์ดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา ทั้งผลกระทบในช่วงระยะเวลาที่มีการระบาดของโรคและผลกระทบต่อเนื่องในระยะยาว

การจัดการศึกษาของทุกประเทศได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด–19 (UNESCO, 2021) มีการหยุดการเรียนการสอนทั้งในลักษณะที่หยุดทั่วประเทศ และหยุดเฉพาะบางพื้นที่ จากข้อมูลของ UNESCO เกี่ยวกับผลกระทบโควิด–19 ต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2563 พบว่า มีประเทศที่ปิดสถานศึกษาจานวน 107 ประเทศ มีผู้เรียนในระบบได้รับผลกระทบร้อยละ 60.9 และยังมีผู้เรียนได้รับผลกระทบเป็นจำนวน 1,066,810 ล้านคน ซึ่งประเทศต่าง ๆ ได้มีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาจากผลกระทบของโรคระบาดดังกล่าว เช่น ประเทศจีนขยายเครือข่ายบรอดแบรนด์และอัปเกรดอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา มีห้องเรียนคลาวด์ให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์แก่นักเรียน ประเทศฟินด์แลนด์ปรับรูปแบบการจัดการศึกษาเป็นแบบออนไลน์ในระยะยาว และประเทศสิงคโปร์จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่บ้าน (Home Based Learning) และมีการปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแนวปฏิบัติให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับที่ต้องปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสืบเนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 และเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2563 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการจัดการเรียนการสอนช่วงโควิด–19 โดยการวางแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ในทุกระดับชั้นและทุกประเภท (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบให้สอดคล้องกับความปลอดภัยของพื้นที่ โดยมีการเรียนรู้แบบ On site ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสามารถไปโรงเรียนได้ ขณะที่พื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยจะมีการเรียนรู้หลักผ่านทางการ On-air ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมีการเรียนรู้เสริมผ่านระบบ Online

2. ลดการประเมินและงดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นโดยเน้นเรียนเฉพาะวิชากลุ่มสาระหลัก

3. การเตรียมพร้อมในด้านระบบการเรียนรู้ทางไกลและระบบออนไลน์

4. กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกลในสัดส่วน 80% อีก 20% หรือมากกว่าให้ทางโรงเรียนและครูผู้สอนในแต่ละพื้นที่พิจารณาออกแบบตามความเหมาะสม

5. การเรียนผ่านการสอนทางไกลจะใช้สื่อโทรทัศน์ (TV) ในทุกระบบเป็นหลักของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีมาตรฐาน โดยมีดิจิทัลแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ DEEP และจัดการเรียนการสอนแบบโต้ตอบออนไลน์เป็นสื่อเสริม

สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้สั่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง กรณีเหตุพิเศษ โดยให้สถานศึกษาที่ยังจัดการเรียนการสอนไม่ครบถ้วนตามหลักสูตรของสถานศึกษา ขอให้พิจารณากำหนดจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ หรือจัดการเรียนการสอนชดเชยหลังจากสถานการณ์คลี่คลายลง

จากนโยบายให้ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ และมีการมอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการดังกล่าวข้างต้นในช่วงเวลาสถานการณ์เร่งด่วน รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เมื่อสถานการณ์ดังกล่าวคลี่คลายลง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ความปลอดภัยของพื้นที่ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการต่อไปได้

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่การแพร่ระบาดระลอกที่ 2 ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปี 2564 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือเวียนเพื่อแจ้งแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลให้มีความยืดหยุ่น ในระดับอนุบาลและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวปฏิบัติการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กให้มีความยืดหยุ่นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับอนุบาล

การจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ครูสามารถออกแบบกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรม หรือผสมผสานกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ในทุกด้าน โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้

1.1 การออกแบบและการจัดประสบการณ์

1.1.1 จัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดแทรกในวิถีชีวิตของเด็ก และจัดจำนวนชั่วโมงให้ เหมาะสมตามช่วงวัย

1.1.1.1 การเรียน On hand ครูจัดส่งใบงาน/ใบกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังเด็กผ่านผู้ปกครอง ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัดผ่านใบงาน/กิจกรรม

1.1.1.2 การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรือครู (On-air) ออกอากาศผ่าน DLTV เรียนได้ 2 ช่องทาง คือ ผ่านช่องทางจานดาวเทียม ช่อง 195-397 ผ่านช่องทางดิจิทัลทีวี ช่อง 37-39 และดาวโหลดเอกสาร ใบงาน จากเว็บไซต์ www.dltv.ac.th (DLTV ช่อง 10-12) ให้นับจำนวนชั่วโมงเรียนตามตารางการเรียนการสอนของ DELTV

1.1.1.3 การเรียนผ่านออนไลน์ (Online) ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เช่น ช่องทาง Group Line ของแต่ละห้องเรียนเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองและเด็ก รวมถึงใช้เป็นช่องทางการมอบหมายงาน/ กิจกรรม ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัด ทั้งนี้ ไม่ควรให้เด็กอยู่หน้าจอนานเกิน 1 ชั่วโมง และต้องอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง

1.1.1.4 การเรียนรูปแบบผสมผสาน ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัดสอน

นอกจากกิจกรรมที่จัดตามข้อ 1-4 ครูสามารถจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข เช่น ให้เด็กเคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง เล่านิทาน ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นต้น

1.1.2 จัดกิจกรรมประจำวันหลักที่เน้นการบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก

กำหนดกิจกรรมหลักที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้าน สำหรับกิจกรรมอื่นๆ ที่จัดขึ้นให้ครูกับผู้ปกครองร่วมมือกันหรือให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผน และ/หรือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับกิจกรรม เล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง อาจให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจในวิถีชีวิตประจำวันที่บ้าน

1.1.3 งด/ ลดการบ้าน

การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ครูไม่ควรให้การบ้านเด็ก เว้นแต่เป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง ซึ่งการทำงานบ้านหรือความรับผิดชอบง่ายๆ ตามวัย ในปริมาณที่เหมาะสม เช่น การบันทึกการทำความดีของเด็ก การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น การประกอบอาหาร การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

1.2 การประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการเด็กให้ประเมินร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ให้เหมาะสมตามสภาพบริบท โดยให้เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้ตามข้อ 1.1) ผู้ปกครองและครูอาจตกลงกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานการประเมิน ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามสภาพบริบท โดยไม่สร้างความเครียดให้กับเด็กและผู้ปกครอง เช่น แบบบันทึกความดีง่าย ๆ สำหรับเด็ก

2. แนวปฏิบัติการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กให้มีความยืดหยุ่นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้สถานศึกษาในหลายพื้นที่ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ (On site) จำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบ Online, On hand, On demand และ On-air ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ของผู้เรียน การบูรณาการเนื้อหา ตัวชี้วัด เพื่อจัดรายวิชา และลดภาระงาน/การบ้าน การเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียน การสอน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 หลักสูตร

2.1.1 เนื้อหาที่จำเป็นจัดเป็น “รายวิชาหลัก" เนื้อหาอื่นๆ จัดเป็น “รายวิชาบูรณาการ”

สถานศึกษาควรเลือกจัดรายวิชาที่มุ่งพัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ ทักษะ ชีวิต หรือเป็นเนื้อหาสำคัญจำเป็นสำหรับระดับชั้น เป็นรายวิชาหลัก เช่น

ระดับประถมศึกษาเดิมจัดรายวิชาพื้นฐาน 4 วิชา (จาก 8 กลุ่มสาระ + วิชาประวัติศาสตร์) ควรปรับเป็น ระดับชั้น ป.1-3 จัดรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ เน้นการอ่านออกเขียนได้ ใช้ภาษาเป็น และคิดคำนวณได้ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ ให้จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ ระดับชั้น ป.4-6 ให้ยึด 5 กลุ่มสาระ การเรียนรู้หลักเป็นรายวิชา กลุ่มสาระที่เหลือเป็นวิชาบูรณาการ

ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย ให้เรียนรายวิชาพื้นฐานเป็นหลัก ไม่ควรจัดวิชาเพิ่มเติมมากเกินไป โดยในทุกระดับชั้นจะต้องไม่สร้างความกดดัน ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียด หรือเป็นภาระให้ผู้เรียนเกินความจำเป็น

2.1.2 “ตัวชี้วัดต้องรู้” ต้องสอนให้ครบถ้วน “ตัวชี้วัดควรรู้ บูรณาการในวิถีชีวิต”

เนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรในตัวชี้วัดต้องรู้ เป็นความรู้ หลักการ ทักษะ เจตคติที่สำคัญจำเป็นสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ประเด็นนั้น ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และเนื้อหาสาระในตัวชี้วัดควรรู้ เป็นความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ผู้เรียน

มีพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจต่อเนื่องจากเรื่องที่เคยเรียนมาแล้ว ครูผู้สอนจึงอาจมอบหมายผู้เรียนให้ศึกษาสืบค้นด้วยตนเอง ให้ฝึกปฏิบัติจากวิถีชีวิต เรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

2.2 การจัดการเรียนการสอน

2.2.1 จัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ในหลายทางเลือก เช่น

2.2.1.1 การเรียนรู้จาก DHLTV ผ่านจานดาวเทียม ช่อง 186-191 (ป.1-6) และช่อง 192-194 (ม. 1-3) และผ่านดิจิทัลทีวี ช่อง 40-45 (ป.1-6) และช่อง 46-48 (ม. 1-3)

2.2.1.2 การเรียนออนไลน์ ควรเป็นรายวิชาหลักตามข้อ 1.1) ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความพร้อมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ โดยลดการบรรยาย ลดการเรียนหน้าจอ ให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning) เช่น จัดการเรียนรู้ แบบโครงงาน จัดการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง เรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ เป็นต้น

การจัดจำนวนชั่วโมงเรียนออนไลน์ ควรจัดให้เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 มีเวลาเรียน 40 ชั่วโมง ให้เรียนผ่านทางออนไลน์ 38 ชั่วโมง และเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านใบงาน ใบกิจกรรม ภาระงานอื่น ๆ 22 ชั่วโมง เป็นต้น และควรเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายร่วมกัน เช่น การบรรยายหรือการทำกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ การมอบหมายงาน ใบความรู้ การลงมือฝึกปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ ได้แก่ การงานอาชีพ สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวัน โดยอาจให้ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2.1.3 การเรียน On hand ในกรณีที่ผู้ปกครองหรือนักเรียนไม่สามารถเข้าถึง DLTV หรือ Digital TV ให้เรียนรู้ผ่านใบงาน ใบกิจกรรม ตามแนวทางของ DLTV ส่วน ม.ปลาย ขึ้นกับสถานศึกษา

2.2.2 งด/ ลดการบ้าน ให้เท่าที่จำเป็น และบูรณาการภาระงาน/ การบ้าน

มอบหมายภาระงาน/การบ้าน เฉพาะที่สำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ ทักษะ หรือเนื้อหาสำคัญของระดับชั้น และมอบหมายในปริมาณที่เหมาะสม โดยอาจบูรณาการประเด็นในรายวิชาเดียวกันหรือข้ามรายวิชา ให้เป็นภาระงาน/ การบ้านเพียงชิ้นเดียว

2.2.3 ปรับเปลี่ยนบทบาทของครูและผู้ปกครอง

บทบาทของครูนอกจากเป็นผู้สอนแล้ว ยังต้องปรับเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุน ผู้ส่งเสริม ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประสานงาน ระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ทั้งนี้ ให้มีความ

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ โดยให้มีความเหมาะสมตามสภาพบริบท

ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับครู ทั้งในการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ให้คำปรึกษาแนะนำ ประสานงาน และปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ผู้บริหารมีหน้าที่วางแผน สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ครูกับผู้ปกครอง ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ควรกำกับ ติดตาม และให้คำปรึกษา โดยไม่สร้างภาระให้กับครู โดยร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา ในการวางแผนและบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การวัดและประเมินผล

2.3.1 การนับเวลาเรียนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้

สถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการนับเวลาเรียน ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน ในทุกรูปแบบ On site, Online, On hand, On demand และ On-air ทั้งจำนวนชั่วโมงที่สอนโดยครูผู้สอนและจำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวัน

การนับเวลาเรียนตามเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ระดับประถมศึกษา จากที่กำหนดให้ผู้เรียน ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน ทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ ในกรณีมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนบางคนที่มีเวลาเรียนไม่เพียงพอ อนุโลมให้นักเรียนที่มีจำนวนชั่วโมงเรียนไม่เพียงพอ มีสิทธิ์สอบ และเลื่อนชั้นได้หากมีผลการประเมินการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2.3.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

การประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับคะแนนกลางภาค ให้พิจารณาจากกิจกรรมการเรียนที่ครูจัดขึ้น โดยให้เป็นความร่วมมือในการประเมินระหว่างครูและผู้ปกครอง ตามความจำเป็นและเหมาะสม พิจารณาจากภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียน Online เช่น การถาม - ตอบ การนำเสนอผลงาน เป็นต้น การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นอีกแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และไม่เน้นการทดสอบโดยใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว คะแนนปลายภาค/ปลายปี พิจารณาจากคะแนนผลการทดสอบ การประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การนำเสนอ ผลงานปลายภาค/ปลายปี การสอบปากเปล่าออนไลน์ หรือรูปแบบอื่นใดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2.3.3 หลักฐานการจบของผู้เรียน (ปพ.1)

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ขั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 เป็นไปตาม ความสมัครใจของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ไม่ต้องนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมากรอกในระเบียนแสดงผลการเรียน (ปพ.1)

2.3.4 การสอบ RT และ NT

การทดสอบความสามารถด้านการอ่าน (RT) ชั้น ป.1 และการทดสอบความสามารถพื้นฐาน ด้านภาษาไทยและคณิตศาสตร์ (NT) ชั้น ป.3 ให้เป็นไปตามความสมัครใจของผู้เรียน

จากแนวปฏิบัติดังกล่าว จะพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นในด้านเวลา สถานที่ รูปแบบการเรียนรู้และการประเมินผล มากขึ้นกว่าเดิม แม้ว่าจากสถานการณ์ปัจจุบันที่โควิด-19 ได้กลายเป็นโรคประจำถิ่นแล้วนั้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) กระทรวงศึกษาธิการก็ยังคงใช้แนวปฏิบัติเดิมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ภายใต้นโยบายการจัดการเรียนรู้ของประเทศไทยภายใต้วิกฤต โควิด-19 ที่ประกอบไปด้วยการดำเนินงานใน 4 ส่วนใหญ่ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

1. การประกาศเลื่อนเปิดภาคเรียนและเตรียมพร้อมจัดการศึกษา 2 ระยะ ที่ประกอบด้วยการเตรียมความพร้อมครูและนักเรียน โดยจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น ทักษะชีวิตจากเหตุการณ์ร่วมสมัย จัดการเรียนรู้ของจริง ประสบการณ์จริง จัดทีมพี่เลี้ยงให้แก่ครูในระยะที่หนึ่ง และการให้อิสระโรงเรียนในการเลือกจัดการเรียนรู้ 5 รูปแบบ On-site/On-air/On-demand/Online/On-hand และ Hybrid ด้วยการออกแบบสัดส่วนการจัดการเรียนรู้และแนวทางการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทในระยะที่สอง

2. การสร้างความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ เอกชนและผู้ปกครองในการร่วมกันจัดการศึกษาภายใต้วิกฤตโควิด-19 ในลักษณะการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมครูและผู้เรียนตามความสมัครใจ ใน 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบ Online (Web Portal) และแบบ Off-line

3. การอบรมพัฒนาสมรรถนะครู ผ่านโครงการ OBEC 2021 WEBINAR “การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ยุคปกติใหม่ : มุมมองของผู้บริหาร นักวิชาการ และครู” ทาง OBEC CHANNEL

4. การเปิดครูพร้อม.com พื้นที่แห่งการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ โดยแบ่งเป็น 6 เมนูให้เลือกเรียนรู้ตามความสนใจ ที่ประกอบด้วย เมนูอยากเรียน เมนูอยากสอน เมนูอยากรู้ เมนูอยากดู เมนูอยากทำ และเมนูอยากแชร์

จากนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่และสภาวะการดำเนินชีวิตในสถานการณ์ปกติใหม่ในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า ได้มีการเตรียมการทั้งในด้านการจัด

การเรียนรู้และการพัฒนาครูผู้สอน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.2 การเรียนรู้ยืดหยุ่น

การเรียนรู้ยืดหยุ่น (Resilient Learning) เป็นแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ในสถานการณ์การอุบัติใหม่ของเชื้อโรคไวรัสโคโรน่า 2019 ที่การจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ไม่สามารถรองรับความเสี่ยงของการติดเชื้อและก่อให้เกิดการเจ็บป่วยได้ ทั้งนี้ แนวคิดนี้ยังสอดคล้องกับหลักในการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ภายใต้แนวคิด “ล้มแล้ว ลุกไว” หรือ “Resilience” ที่ประกอบไปด้วยหลัก 3 ประการ ได้แก่ พร้อมรับ (Cope) ปรับตัว (Adapt) และ เปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโต (Transform) นอกจากนี้ ยังมีรายงานวิจัยต่างประเทศมากมาย ที่ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาด้วยการเรียนรู้ยืดหยุ่น เพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอย ที่เกิดจากการหยุดเรียนและการจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล ดังจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป

หากพิจารณาถึงการจัดการเรียนรู้ยืดหยุ่น นอกจากคำว่า Resilient Learning แล้ว วงการการศึกษายังหมายรวมถึงคำว่า Flexible Learning ซึ่งได้ถูกนำมาใช้ในการจัดการศึกษาก่อนหน้าการเกิดขึ้นของโรคอุบัติใหม่นี้แล้ว แต่ด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งสองคำนี้ แม้ว่าจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่เหมือนกัน แต่หากมีความแตกต่างกันอยู่เล็กน้อย คำว่า Flexible จะหมายถึง ความยืดหยุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง แต่ Resilience จะหมายถึง ความยืดหยุ่นที่พร้อมจะกลับมาสู่สภาพเดิม หรือ “ล้มแล้วลุกไว” ที่ถูกนิยามในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564–2565 ดังนั้น แนวคิดของการเรียนรู้ยืดหยุ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ จึงใช้คำว่า Resilient Learning

2.2.1 แนวคิดของการเรียนรู้ยืดหยุ่น

องค์กรทั่วโลกได้มีความพยายามที่จะให้นิยามของคำว่า Resilience ไว้มากมาย โดยที INNE (2012) ได้ให้ความหมายของ Resilience ไว้ว่า เป็นความสามารถในการปรับตัวของระบบ สังคม หรือส่วนบุคคลที่ประสบกับความไม่ปลอดภัย ซึ่งการปรับตัวนี้จะหมายถึงการต่อต้านหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ยังคงความสมดุลของการปฏิบัติงานและลักษณะโครงสร้างในระดับที่ยอมรับได้ ความยืดหยุ่นขึ้นอยู่กับกลไกการร่วมมือและทักษะชีวิต เช่น ทักษะการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการค้นหาสิ่ง

สนับสนุน การมีแรงจูงใจ การมองโลกในแง่ดี ความเชื่อ ความบากบั่น และการมีไหวพริบ ความยืดหยุ่นเกิดขึ้นเมื่อ ปัจจัยที่สนับสนุนการมีชีวิตที่ดีอยู่เหนือกว่าปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต

UNESCO (2011) ได้นิยามคำว่า Resilience ไว้ว่า คือระดับความสามารถของระบบการศึกษาในการลดความเสียหายและความขัดแย้งให้น้อยที่สุด เพื่อทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปได้ในระหว่างการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน และเพื่อให้ฟื้นตัวจากความตกใจที่เกิดขึ้น โดยที่ความยืดหยุ่นในระดับบุคคล คือความสามารถในการปรับใช้ความรู้เพื่อลดความเสี่ยง เพื่อปรับตัวในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเกิดความต้านทานต่อความตระหนก และเพื่อกลับเข้าสู่การเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างรวดเร็ว

World Bank (2013) ได้กล่าวไว้ว่า ความยืดหยุ่นเป็นความความสามารถในการฟื้นตัว การใช้ชีวิต และการเติบโตในบริบทของความทุกข์ยาก ซึ่งจะนำไปสู่หลักการพื้นฐาน 3 อย่างของความยืดหยุ่น ได้แก่ 1) จะต้องเริ่มต้นจากความลำบากหรือความทุกข์ยาก 2) แม้ว่าจะยากลำบากก็จะต้องค้นหาคำอธิบายของสิ่งที่ต้องการให้ได้ และ 3) จะต้องให้ความสนใจในกระบวนการที่จะประคับประคองความเข้มแข็ง โอกาสและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคม และสถาบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา นอกจากความยืดหยุ่นจะสัมพันธ์กับส่วนประกอบและจุดแข็งของสังคมการศึกษาแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับนโยบายและรูปแบบที่สามารถสนับสนุนบุคคลที่อยู่ในภาวะเสี่ยงให้สามารถก้าวข้ามผ่านความยากลำบากและมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดี

USAID (2019) ได้ให้ความหมายของ Resilience ไว้ว่า คือความสามารถของมนุษย์ ครอบครัว สังคม ประเทศ และระบบ ที่จะบรรเทา เปลี่ยนแปลง และฟื้นฟูจากความช็อคและความเครียดในรูปแบบที่ลดความเปราะบางและทำให้ก้าวเดินต่อไปได้ หากกล่าวถึงระบบการศึกษายืดหยุ่นในอุดมคติ จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีความปลอดภัย มีความเท่าเทียมในการเข้าถึงระบบการศึกษา เป็นระบบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้เท่าทัน ความรู้คณิตศาสตร์ หรือทักษะทางอารมณ์ของผู้เรียนในสถานการณ์ที่วิกฤต นอกจากนี้ USAID (2020) ยังได้เสนอแนวคิดการออกแบบกรอบการทำงานสำหรับระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่การสร้างความยืดหยุ่น ซึ่งจะประกอบไปด้วย 5 ส่วนสำคัญ ได้แก่

1. Resilience to What? คือ ความเข้าใจถึงผลกระทบจากความช็อคและความเครียดที่เกิดขึ้นกับระบบการศึกษา และมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาโดยกำหนดผลลัพท์หลักที่ต้องการ

2. Resilience for Whom? คือ ความเข้าใจในบริบทของกลุ่มคนในสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่แตกต่างกันในปัจจุบัน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านั้น ได้แก่ ผู้เรียน โรงเรียน สังคม สถาบันต่าง ๆ และ ระบบในภาพรวม

3. Resilience of What? คือ ทักษะ ความรู้ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และเครือข่าย ที่สร้างขึ้นผ่านระบบการศึกษา ด้วยกระบวนการ การซึมซับ (Absorptive) การปรับตัว (Adaptive) และการเปลี่ยนแปลง (Transforming) เพื่อตอบสนองต่อสภาวะความเครียดและความช็อคที่เกิดขึ้น

4. Resilience through What? คือ สร้างช่องทางที่หลากหลายเพื่อเกิดการดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้เกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการ ทั้งนี้ เพื่อทำให้เกิดการเข้าถึงการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียม

5. Resilience to What End คือ ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ซึ่งหมายรวมถึงผลการเรียนรู้ด้านสังคมและเจตคติ ที่เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

ในการออกแบบการจัดการศึกษายืดหยุ่น ยังสามารถประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ระบุและบ่งชี้ ความตระหนกและความเครียดที่เกิดขึ้น ที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน สถานศึกษา สังคม หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษา

2. จำแนกผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความตระหนกและความเครียด ด้วยแนวทาง 3 ระดับ ได้แก่ การสัมผัสกับความตระหนกและความเครียดซึ่งหน้า (Exposure) ระดับของความตระหนกและความเครียดที่เกิดขึ้น (Sensitivity) และความเปราะบางจากประสบการณ์ที่ได้รับ (Vulnerability)

3. ระบุความต้องการในด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านทรัพยากร และด้านเครือข่าย ที่สามารถสร้างขึ้นได้จากระบบการจัดการศึกษา เพื่อที่จะซึมซับ ปรับเปลี่ยน หรือปฏิรูปสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความตระหนกและความเครียดที่เกิดขึ้น

4. ระบุทรัพยากรที่สามารถทำให้เกิดการจัดการศึกษายืดหยุ่นให้ชัดเจน ทรัพยากรนี้อาจจะอยู่ในรูปของทักษะ ความรู้ หรือสิ่งอื่น รวมถึงระบุความสามารถของสถาบันหรือสถานศึกษาที่ทำให้เกิดการปฏิรูปในระดับสถาบันได้

5. ระบุผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ ความเท่าเทียมทางการศึกษา ความปลอดภัยทางสุขภาวะของผู้เรียน รวมถึงการให้บริการทางการศึกษาที่ยั่งยืน

ในประเทศไทย ได้มีการพูดถึงแนวคิดการเรียนแบบยืดหยุ่นไว้ในงานวิจัยหลายชิ้น ซึ่งหากเป็นงานวิจัยก่อนหน้าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะพบการใช้คำว่า Flexible Learning สำหรับความหมายของการเรียนรู้ยืดหยุ่น ดังในงานวิจัยของ สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548) ได้เสนอแนวคิดการเรียนแบบยืดหยุ่น (Flexible Learning Approach) ไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนและสามารถบริหารจัดการตนเองได้ โดยสามารถตัดสินใจว่าจะเรียนอะไร เรียนอย่างไร และเรียนที่ไหนก็ได้ ตามศักยภาพความสนใจและความถนัดของตนเอง โดยเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการเลือกและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ รู้จักวางแผนการใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการ

มากที่สุด เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ในส่วนของผู้สอนนั้น ต้องสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น โดยมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีความเข้าใจในศักยภาพของเทคโนโลยีที่ใช้

ได้มีการขยายความการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในงานวิจัยของนันทวัน ทองพิทักษ์ (2557) ไว้ว่า การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึงวิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้ที่มีหลายชั้นและหลายมุมของวิธีการเรียน ในแง่ของเวลา สถานที่ ตัวอย่าง เนื้อหา และรูปแบบของการเรียนรู้แบบประยุกต์ในระดับที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมถึงการเพิ่มโอกาสและเป็นตัวเลือกสำหรับผู้เรียน และควบคุมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามรูปแบบของผู้เรียน ซึ่งการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นไม่ได้เป็นเพียงทางเลือกของการศึกษาแต่ยังเป็นแรงผลักดันเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้สรุปไว้ว่า ในการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียน ด้านเวลา ด้านเนื้อหา ด้านการส่งถ่ายความรู้/การติดต่อ สื่อสาร และด้านการประเมินผล

ต่อมานันทวัน ทองพิทักษ์ และคณะฯ (2559) ได้นำเสนอการเรียนแบบยืดหยุ่น (Flexible Learning) ไว้อีกว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการรู้ที่เน้นถึงการให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามศักยภาพความสนใจและความถนัดของตนเอง โดยเน้นการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการเลือกและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ รู้จักวางแผนการใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการมากที่สุด ซึ่งคุณลักษณะสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนแบบยืดหยุ่นนั้น จะต้องสร้างรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียนรู้ โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสาคัญ ซึ่งเนื้อหาและกิจกรรมต้องตอบสนองความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ

นอกจากนี้ ทะเนศ วงศ์นาม และทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ (2560) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบยืดหยุ่น (Flexible Learning) ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการเรียนรู้ตามแบบที่ตนเองสะดวก ตรงตามความต้องการของตน โดยมีผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียม และแนะนำถึงแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อผู้เรียนมากที่สุด

การให้นิยาม การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีความใกล้เคียงกับการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา ดังจะเห็นได้จากบทความของกรกมล ศรีวัฒน์ (2564) ที่ได้สรุปองค์ความรู้จากงานเสวนาออนไลน์ ในหัวข้อ คุณภาพของการศึกษาและความสามารถในการพลิกฟื้นจากวิกฤต: ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของจีนใน COVID-19 ไว้ว่า ประเทศจีนได้

วางแผนในการปรับการเรียนการสอนให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ผันผวนของการระบาดของโรค ด้วยแผนปฏิบัติการ ห้องเรียนพลิกผัน การเรียนไม่หยุดชะงัก (Disrupted class, Undisrupted Learning) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการสอนแบบยืดหยุ่น ที่เน้นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกสรรเวลา สถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้เกิดการเรียนที่ง่าย มีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ และเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาในประเทศไทย ได้มีความพยายามเสนอกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประเมินตามบริบท ทั้งในเชิงพื้นที่ สังคมและบุคคล 2) การวางแผนองค์รวมของทั้งโรงเรียน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด 3) การสนับสนุนสำหรับคุณครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 4) นวัตกรรมและการสนับสนุนสำหรับนักเรียน ที่เน้นไปที่รูปแบบเฉพาะบุคคล และ 5) การติดตามผลและการปรับปรุงนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีความรวดเร็ว

ในระดับมหาวิทยาลัยพบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล (2564) ได้มีการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นและระบบคลังหน่วยกิตเพื่อนำไปใช้เยียวยาผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยให้ความหมายของการจัดการศึกษายืดหยุ่นไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้โอกาสผู้เรียนในการบริหารจัดการเรียนได้ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทางการเรียนของตนเอง ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2563 ซึ่งการจัดการศึกษายืดหยุ่นนี้ เป็นการจัดการศึกษาตามความสนใจและสะดวกของผู้เรียน โดยตอบสนองต่อความต้องการจ้างงานในยุคศตวรรษที่ 21 และเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับกับสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากภาวะวิกฤตโควิด-19 ที่ทำให้เกิดข้อจำกัดและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างไม่เคยมีมาก่อน

ดังนั้น จากข้อมูลและนิยามที่เกี่ยวข้องพบว่า การเรียนรู้ยืดหยุ่น เป็นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ได้ตามสถานการณ์ ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ มีการประเมินผลที่หลากหลายและแตกต่างตามบริบทของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงความรู้สำหรับทุกคน

2.3 สถานการณ์ปกติใหม่หลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เมื่อเกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 การอุบัติขึ้นของโรคร้ายนี้ได้คร่าชีวิตมนุษย์ทั่วโลกไปมากมาย การแพทย์และสาธารณสุขได้ถูกท้าทายให้ต้องแก้ไขปัญหาทางสุขภาพภายในระยะเวลาอันสั้น สังคมได้สร้างกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการอยู่ร่วมกันเพื่อยุติการแพร่ระบาดของโรค รูปแบบของการใช้ชีวิตประจำวันได้ถูกบังคับให้ต้องปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลง ทำให้การใช้ชีวิตแบบปกติเดิม กลายเป็นการใช้ชีวิตแบบปกติใหม่

ราชบัญฑิตสภา (2563) ได้ให้ความเห็นว่า คำจำกัดความของคำว่า New Normal นั้นเป็นพลวัติ และมีการใช้งานในหลายบริบท จึงควรจะเขียนคำนี้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า นิวนอร์มัล แต่ก็ยังได้บัญญัติคำภาษาไทยไว้ด้วยว่า ความปกติใหม่ หรือ ฐานชีวิตใหม่ ซึ่งมีความหมายว่า สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมามีเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งปกติและเป็นมาตรฐาน

คำว่า New Normal ถูกใช้ครั้งแรกในมิติเศรษฐกิจ ในปี ค.ศ. 2008 เมื่อสหรัฐอเมริกาเผชิญวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งคำนี้ได้ถูกใช้เพื่ออธิบายสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงจนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำกว่าเดิม และมีการว่างงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังวิกฤติ จนทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปและไม่กลับมาเป็นแบบเดิม ดังนั้น เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คำว่า ความปกติใหม่ หรือ New Normal จึงถูกนำมาใช้ทั่วโลกในด้านการสาธารณสุข ด้านธุรกิจ ด้านการใช้ชีวิต และด้านอื่น ๆ (วราภรณ์ จุลปานนท์, 2563) ซึ่งคำนี้ ยังสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในการใช้ชีวิตของทุกคนอย่างสมบูรณ์ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านอัตลักษณ์ทางวิชาชีพ การเศรษฐกิจแบบยังชีพ สถานที่ทำงาน สถาบันครอบครัว และระบบการศึกษา ในขณะเดียวกันวิถีชีวิตแบบเดิมจะถูกทำให้เปลี่ยนไป โดยที่ทักษะใหม่ๆและวิธีการทำงานแบบใหม่จะต้องถูกคิดค้นและถูกนำมาใช้อย่างเร่งด่วนเพื่อการดำรงชีวิตในโลกของความปกติใหม่อย่างราบรื่นและปลอดภัย (Manuti, et al. 2022)

2.3.1 สถานการณ์ปกติใหม่ในประเทศไทย

ในปัจจุบัน ผู้คนทั่วโลกได้รับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตไปตลอดกาล โรคโควิด-19 นี้มีจุดเริ่มต้นจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปลายปี ค.ศ. 2019 ซึ่งเชื้อไวรัสโคโรนาหรือไวรัสโควิด-19 เป็นไวรัสสายพันธ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดอาการป่วยในระบบทางเดินหายใจ สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้จากการใช้ชีวิต สัมผัส หรือคลุกคลีกับคนที่มีเชื้อในระยะประชิด ผ่านการไอ จาม หรือสัมผัสละอองฝอยที่มีเชื้อไวรัส ผู้ป่วยจะแสดงอาการในช่วง 2 วันหรือนานถึง 14 วันหลังจากได้รับเชื้อ

แม้ว่าอาการโดยทั่วไปจะคล้ายไข้หวัด แต่ก็สามารถทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยถึงระดับรุนแรง และในบางกรณีอาจถึงแก่ชีวิตได้ เนื่องจากเป็นเชื้อโรคชนิดใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ทำให้การรักษาเป็นไปได้ยาก มีผู้คนทั่วโลกเสียชีวิตเป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว วงการแพทย์และสาธารณสุขต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อทำให้เกิดกระบวนการรักษาที่มีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันกระบวนการการป้องกันการติดเชื้อก็เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างเข้มงวดเพื่อลดจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิต การใช้ชีวิตประจำวันได้ถูกปรับเปลี่ยนให้ลดการสัมผัสระหว่างกัน มีการกำหนดระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ในบางประเทศ เช่น ประเทศไทย ได้มีข้อบังคับให้ต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยในสถานที่สาธารณะ สุขอนามัยพื้นฐานได้ถูกนำมาเป็นข้อแนะนำเพื่อการใช้ชีวิตทั่วไป เช่น ล้างมือบ่อย ๆ ไม่ใช้อุปกรณ์ในการบริโภคร่วมกัน เป็นต้น (ทนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ, 2563)

รัฐบาลไทยได้ใช้คำขวัญสำคัญ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ในการรณรงค์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในช่วงที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงในประเทศ (อภิญญ์พัทร์ กุสิยารังสิทธิ์, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ทั่วโลก ที่มีการส่งเสริมให้อยู่บ้าน ลดการเดินทาง ลดการสัมผัสระหว่างผู้คน เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งจากเหตุการณ์นี้ ได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษาและด้านสังคม หลากหลายธุรกิจต้องเลิกกิจการ โดยเฉพาะกิจการร้านอาหาร การท่องเที่ยวและธุรกิจบันเทิง โรงเรียนถูกปิด ผู้คนไม่มีงานทำ เกิดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมทั่วโลก ดังนั้น เพื่อความอยู่รอดในภาวะวิกฤต ผู้คนในสังคมจึงพยายามที่จะปรับตัวและปรับเปลี่ยนไปด้วยกัน และเรียกความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นว่า ความปกติใหม่ หรือ New Normal ซึ่งจากการที่รัฐบาลได้รณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติตามนโยบายด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขในระหว่างการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด ทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับให้เป็น 1 ใน 5 ประเทศทั่วโลกที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค (Vasuratna, et al. 2022)

การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในภาวะวิกฤต หรือการปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตในสถานการณ์ปกติใหม่นั้น ทนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ (2563) ได้นำเสนอสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในประเทศไทยไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ โดยในด้านการงานนั้น มาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ได้ส่งผลกระทบกับพฤติกรรมในการทำงาน กลุ่มผู้ใช้แรงงานถูกเลิกจ้าง แต่กลุ่มแรงงานทักษะยังสามารถทำงานจากที่บ้านได้ ดังนั้น บริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ จึงถูกบังคับให้ใช้เทคโนโลยี สื่อออนไลน์ต่าง ๆ และสร้างนวัตกรรมใหม่ในระยะเวลาอันสั้น เพื่อทำให้ดำเนินกิจการและกิจกรรมต่อไปได้ ส่วนในด้านการเรียน เนื่องจากการปิดโรงเรียน รูปแบบการเรียนการสอนได้ถูกปรับเปลี่ยนอย่างมาก จากการสอนแบบดั้งเดิมในห้องเรียน บุคลากรทางการศึกษาได้ถูกบังคับให้สร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อทำให้การเรียนรู้ไม่หยุดชะงัก อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นความท้าทายของวงการศึกษาเป็นอย่างมาก มันได้

สร้างภาระให้กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นทักษะที่จำเป็น อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ ค่าใช้จ่ายอินเตอร์เน็ต และการเรียนรู้ที่ถดถอย สำหรับในด้านธุรกิจ ผู้ประกอบการต้องปรับตัวตามพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหลากหลายธุรกิจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำการตลาดรูปแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นตลาดออนไลน์มากขึ้น

2.3.2 การศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่

ในรายงานและงานวิจัยหลายชิ้นพบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสและความเสี่ยงในการจัดการศึกษาที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นหลังสภาวการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งนักการศึกษาสามารถวางแผนและนโยบายในการปรับเปลี่ยนการศึกษาจากภาวะวิกฤติให้เป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของตลาดแรงงานโลกและรวมไปถึงในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) จะเห็นได้ว่าโอกาสที่สำคัญของภาคการศึกษาไทยคือ การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาร่วมพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ที่เน้นทักษะความรู้ที่รอบด้านมากกว่าการเรียนรู้ตามระบบหรือตามหลักสูตร รวมถึงเพิ่มความยืดหยุ่นทั้งโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลได้สูงสุด

World Bank (2020) ได้รายงานถึงวิกฤตทางการศึกษาทั่วโลกที่ได้เริ่มส่งสัญญาณมาตั้งแต่ก่อนการเกิดโรคระบาดโควิด-19 และแย่ลงอย่างมากในปัจจุบัน โรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการศึกษาจากการที่ได้มีการปิดโรงเรียนทั่วโลก แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีหนทางที่จะเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสได้เสมอ World Bank ได้รายงานผลการศึกษาไว้ว่า โลกกำลังเผชิญกับวิกฤต 2 รูปแบบ ได้แก่ การปิดโรงเรียนและสภาพเศรษฐกิจ การปิดโรงเรียน จะส่งผลให้สภาวะการเรียนรู้ลดลงและนักเรียนหลุดออกจากระบบมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเปราะบาง นอกจากนี้ สุขภาวะและความปลอดภัยของนักเรียนก็ยังตกในสภาวะสุ่มเสี่ยงเนื่องจากขาดการดูแลจากโรงเรียน ในส่วนของสภาพเศรษฐกิจนั้น เมื่อครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนค่าเล่าเรียนได้แล้ว จำนวนนักเรียนที่หลุดออกจากระบบก็จะมากขึ้น ภาวะการเรียนรู้ก็จะลดถอยลงเนื่องจากไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนได้ นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของบุคลากรทางการศึกษาและโรงเรียนเช่นกัน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน สำหรับโอกาสที่จะเกิดขึ้นนั้น จำเป็นที่จะต้องหยุดความเสียหายแล้วสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม World Bank จึงได้เสนอนโยบายการบริหารจัดการของโรงเรียนไว้ 3 เฟส ได้แก่ เยียวยาบริหารอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ในเฟสเยียวยา สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ สุขภาวะและความปลอดภัยของนักเรียน ลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยด้วยการส่งเสริมการเรียนทางไกล มีระบบสนับสนุนทางการเงินให้กับกลุ่มเปราะบาง เพื่อลดจำนวนนักเรียนหลุดออกจากระบบ และการสนับสนุนทางด้านความรู้และเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัย ในเฟสบริหารอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องจัดให้มีโครงการเรียนซ้ำ เพื่อลดจำนวนนักเรียนที่หลุดออกจากระบบ และต้องจัดให้มีการฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้

โดยต้องคำนึงถึงการสนับสนุนทางการเงินให้กับโรงเรียนเพื่อทดแทนการสนับสนุนจากครอบครัว และในเฟสพัฒนาอย่างก้าวกระโดด พบว่าในภาวะวิกฤต ทุกภาคส่วนได้เปลี่ยนมุมมองในเรื่องบทบาทของตนเองในระบบการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว สื่อสารมวลชน และรัฐบาล ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นสิ่งที่มองเห็นได้อย่างเด่นชัดในสถานการณ์โรคระบาดนี้ และทำให้เกิดความพยายามในการลดช่องว่างนั้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดโอกาสในการสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม ด้วยนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากเฟสที่ 1 และเฟสที่ 2 จะสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นได้ รวมถึงการมีส่วนร่วมจากสังคมจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การปิดสถานศึกษาทั่วโลกเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้เกิดความเสี่ยงทางด้านการศึกษา ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของเด็กอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน UNESCO (2020) ได้เสนอกรอบการทำงานสำหรับการเปิดสถานศึกษาหลังโรคโควิด-19 โดยต้องคำนึงถึงการเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเปิดเรียน ต้องพิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ รวมถึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้านสาธารณสุขโดยรวม ในการวางกรอบการทำงานจะแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการเปิดเรียน ต้องจัดเตรียมนโยบายต่างๆที่สำคัญ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ และแผนงบประมาณที่จำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รวมถึงสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการศึกษาทางไกล ระยะเตรียมการเปิดเรียน ต้องปรับใช้วิถีเชิงรุกเพื่อนำเด็กด้อยโอกาสและเด็กนอกระบบให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา มีการลงทุนด้านสุขาภิบาลและสุขอนามัย เพื่อลดความเสี่ยง และเน้นการเรียนซ่อมเสริมเพื่อชดเชยเวลาเรียนที่เสียไป และระยะเปิดเรียน ต้องติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ด้านสุขภาพอย่างใกล้ชิด ขยายจุดเน้นไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการสอน ประยุกต์ใช้การศึกษาทางไกลสำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งรวมถึงความรู้ด้านการแพร่เชื้อและการป้องกัน

แนวคิดในการพิจารณาการจัดการศึกษาในยุคหลังโรคโควิด-19 ในแง่มุมของการออกแบบหลักสูตรการศึกษาสำหรับสถานการณ์ปกติใหม่ ได้ถูกเสนอโดย Cahapay (2020) โดยในการออกแบบหลักสูตรนั้น ต้องคำนึงถึง เป้าหมาย เนื้อหา วิธีการสอน และการประเมินผล ในรายงานฉบับนี้ เป้าหมายของหลักสูตร คือ การพัฒนาความพร้อมในด้านสมรรถนะของผู้เรียน ส่วนในด้านเนื้อหาของหลักสูตรนั้น สิ่งที่เป็นความท้าทายในการออกแบบหลักสูตร คือ ควรรวบรวมความรู้หลากหลายด้านหรือควรลดความรู้ที่ต้องสอนให้คงไว้เพียงสิ่งที่สำคัญ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียนรวมถึงการนิยามสิ่งที่สำคัญหากต้องลดทอนความรู้นั้นๆออกไป ได้มีความพยายามที่จะกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาถึงการออกแบบเนื้อหาในหลักสูตรไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) เนื้อหานั้นต้องมีความสำคัญ เป็นแก่นของความรู้ 2) เนื้อหานั้นต้องเกี่ยวโยงกับค่านิยม หลักการและการแก้ปัญหาในสังคม และ 3) เนื้อหานั้นต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และในส่วนของวิธีการสอนนั้น ต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็นเครื่องมืออย่างมาก การเรียน

การสอนที่เกิดขึ้นในยุคหลังโควิด จะเป็นได้ทั้งการเรียนการสอน on line แบบ 100% หรือ การเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียน on line และ on site ซึ่งผู้สอนต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่อยู่เสมอเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ในด้านการประเมินผลนั้น ได้เกิดการประเมินรูปแบบใหม่ขึ้นมากมาย เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดได้แก่ รูปแบบการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ on line และระบบการตัดเกรด อย่างไรก็ตาม การประเมินผลยังคงต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากที่สุด

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลให้การเรียนรู้เปลี่ยนจากรูปแบบเดิมที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันเป็นรูปแบบทางไกล เหตุการณ์นี้ได้สร้างปัญหาใหญ่ในกลุ่มของเด็กยากจนทั่วโลกที่ต้องพึ่งพาสถานศึกษาทั้งด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านอาหาร และการดูแลทางสังคม เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม UN (2020) จึงได้นำเสนอแนวคิดของการจัดการศึกษาภายหลังสถานการณ์โควิดสำหรับทั่วโลก ซึ่ง UN คาดหวังว่าจะเป็นทางเลือกที่เข้มแข็งสำหรับการศึกษาในอนาคต โดยทั้ง 9 แนวคิด ได้แก่ 1) ต้องมีความตั้งใจจริงในการทำให้การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน 2) ต้องขยายความคำว่า “สิทธิในการรับการศึกษา” เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าถึงความรู้และข้อมูลข่าวสารต่างๆ 3) ต้องให้ความสำคัญกับผู้ให้ความรู้หรือบุคลากรทางการศึกษา 4) ต้องส่งเสริมสิทธิและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน 5) ต้องคุ้มครองพื้นที่ทางสังคมภายในสถานศึกษา ให้เป็นพื้นที่ของการศึกษาและการเรียนรู้อย่างแท้จริง 6) สร้างแหล่งเรียนรู้และจัดเตรียมทรัพยากรทางเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่ายและฟรีให้กับบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน 7) จัดให้มีหลักสูตรที่ส่งเสริมความศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ 8) ต้องปกป้องสถานะทางการเงินของสถานศึกษาของรัฐ และ 9) สร้างความร่วมมือทั่วโลกเพื่อทำให้ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาหมดไป

การจัดการศึกษาที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ภาครัฐต้องตระหนักถึงการสร้างนโยบายและการนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่จะบรรเทาผลกระทบของวิกฤตการศึกษาที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลทั่วโลกได้ใช้แนวทางการจัดการศึกษาแบบผสมผสานและแบบทางไกลเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง บรรเทาภาวะการการเรียนรู้ถดถอย และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา UNESCO (2021) จึงได้ทำการศึกษาและนำเสนอกลยุทธ์การจัดการศึกษาที่สามารถเป็นไปได้ เพื่อการวางแผนและนำไปสู่การปฏิบัติ ไว้ 3 มิติ ได้แก่ ระดับของความรู้ การปรับตัวและความยืดหยุ่น ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ ในมิติที่ 1 เพื่อสร้างระบบการเรียนรู้ที่ตามให้ทัน และระบบการเยียวยาการเรียนรู้ ในมิติที่ 2 สิ่งใดที่ใช้งานได้ในระบบหนึ่ง ไม่จำเป็นว่าจะสามารถนำไปใช้ได้กับอีกระบบหนึ่ง ดังนั้นการนำระบบการจัดการเรียนรู้ของประเทศอื่นมาใช้ ควรมีการปรับให้เข้ากับบริบทของประเทศตนเอง และในมิติที่ 3 ระบบการจัดการศึกษาควรมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบูรณาการรูปแบบการเรียนทางไกลกับการเรียนแบบผสมผสาน การเข้าถึงเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ต และการเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งในการทำให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างราบรื่นนั้น รัฐบาล

และองค์กรทางด้านการศึกษาต้องเพิ่มการช่วยเหลือด้านการเงินให้กับภาคการศึกษา เพื่อลดและป้องกันภาวะการเรียนรู้ถดถอยในยุคหลังโควิด-19 และนำไปสู่การศึกษาอย่างมีคุณภาพในสภาวะปกติใหม่ต่อไป

2.4 กลยุทธ์การจัดการศึกษา

เนื้อหาในหัวข้อนี้ เรียบเรียงจากงานเขียนของ วรางคณา ผลประเสริฐ (2554) และ นันทรัตน์ เจริญกุล (2564)

กลยุทธ์ มาจากรากศัพท์ภาษากรีกโบราณ ได้แก่ Strategos ซึ่งเกิดจากคำสองคำรวมกันระหว่าง “Stratos” หมายถึง “Army” หรือ “กองทัพ” และ “Agein” หมายถึง “Lead” หรือ “นำหน้า” ความหมายโดยรวมหมายถึง “Leading the Total Organization” หรือ “การนำทางให้องค์การโดยรวม” ต่อมาได้พัฒนาเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ “Strategy” จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการใช้คำว่ากลยุทธ์เพื่อสื่อถึงความหมายทั่วไป นั่นคือเป็นวิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นแนวทางหรือวิธีการทำงานที่ดีที่สุด เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ และ วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

กลยุทธ์มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อองค์การเนื่องจากเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กรและช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทำให้องค์กรกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์การดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงได้

Certo and Peter (1991) ให้นิยามคำว่ากลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

Wright, et al. (1992) กล่าวว่าความหมาย กลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์การ

David (2000) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า เป็นวิธีทาง (Means) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว (Long-Term Objective)

Schermerhom (2002) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการหลักขององค์กร (Comprehensive Action Plan) ซึ่งองค์การใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงานระยะยาว รวมทั้งใช้เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทำให้ได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน (Sustainable Competitive Advantage)

จินตนา บุญบงการ (2544) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแนวทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดจนมีพัฒนาการ และสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2544) ได้ให้ความหมายของ กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนการดำเนินการ และควบคุมในแนวทางเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2546) กล่าวว่า กลยุทธ์หรือการบริหารเชิงกลยุทธ์หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ หรือการคิดอย่างกลยุทธ์ ถือได้ว่าเป็นแนวทางการบริหารเชิงระบบ ซึ่งมีความยืดหยุ่นกับการเปลี่ยนแปลง เป็นการบริหารที่ป้องปรามปัญหาด้วยระบบแนวคิดที่มองไปสู่อนาคตและมีความคล่องตัวในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนเป็นแนวทางที่ครบวงจร

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2552) ให้ความหมาย กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว กลยุทธ์ขององค์การสามารถทำได้หลาย ๆ อย่าง เช่น กลยุทธ์ทางการตลาด ด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการประชาสัมพันธ์ สิ่งเหล่านี้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทาง กลยุทธ์จึงถือเป็นผลสุดท้ายของการวางแผนกลยุทธ์ แม้ว่าองค์กรใหญ่ ๆ มีการพัฒนากลยุทธ์มากกว่าองค์กรเล็ก ๆ แต่ทุก ๆ องค์กรต่างก็มีกลยุทธ์ของตนเองที่แตกต่างกัน

จิณณวัตร ปะโคทัง (2556) ได้กล่าวว่าความหมายของกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวคิดหรือแผนงานหรือแนวทางในการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมีเป้าหมายทิศทางที่แน่ชัดโดยคำนึงถึงสภาวะที่เปลี่ยนแปลงจากทั้งภายในและภายนอกองค์การ ดังนั้น ยุทธศาสตร์จึงเป็นกรอบแนวคิดใหม่และแนวทางกว้างๆ ที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนงานและโครงการในรายละเอียดได้ว่าจะทำอะไรบ้างและทำอย่างไรเพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์การ

ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกานนท์ (2557) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่องค์การจะดำเนินตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ภายใต้อุปสรรคและโอกาสสภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์การ กลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์การจะแข่งขันอย่างไรตัวกำหนดกลยุทธ์ขององค์การมีอยู่ 3 อย่างคือ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์การ

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2559) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนเพื่อนำองค์การไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคต การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนในภาพรวมขององค์การ ทุกกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นปัจจัยที่ชี้อนาคตขององค์การ รวมทั้งมีศักยภาพใน

การแข่งขัน และยังช่วยให้หน่วยงานสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็นและที่สำคัญคือการพัฒนาสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้บริหารจัดการตามขั้นตอนการบริหารซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ รวมทั้งการดำเนินกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ขององค์กร

2.4.2 การวางแผนกลยุทธ์

การวางแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ หมายถึง การกำหนดวิถีทาง แนวทาง หรือกลไกในการดำเนินงานต่าง ๆ โดยเน้นการมองไปสู่อนาคตภายใต้การพิจารณาถึงความเป็นไปได้สภาพแวดล้อมและความสามารถขององค์การและการมีส่วนร่วมของบุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดท่ามกลางสภาพแวดล้อมในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพื่อนำองค์การไปสู่จุดมุ่งหมายและภารกิจที่วางไว้ การวางแผนกลยุทธ์มีลักษณะและแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นการวางแผนระยะยาวหรือระยะปานกลาง ที่ครอบคลุมทิศทางและแนวทางสำหรับแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ในระยะสั้นทั้งหมดขององค์การ

2. เป็นการวางแผนงานตามหน้าที่ โดยมีการรวมโครงการต่าง ๆ ไว้เพื่อให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อองค์การ

3. เป็นการวางแผนซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันทั้งองค์การ เนื่องจากเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนและทุกกลุ่ม ในการร่วมมือกันค้นหาและกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรค และเพื่อตักตวงประโยชน์จากภายนอกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แผนกลยุทธ์มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์องค์การหรือจุดมุ่งหมายในภาพรวม (Corporate Vision) ได้แก่ ข้อความที่สื่อถึงภาพในอนาคต เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายสูงสุดขององค์การที่ต้องการไปให้ถึง

2. พันธกิจ (Mission) ได้แก่ ภารกิจที่จะต้องดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ โดยนำวัตถุประสงค์ในการจัดทำหรือการจัดตั้งองค์การมาปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตที่ต้องการมุ่งไปสู่

3. ปรัชญา (Philosophy) หรือ ค่านิยมขององค์การ (Corporate Values) ได้แก่ หลักการคำขวัญหรือคติพจน์ของสถานศึกษาที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์การเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

4. เป้าหมาย (Goals) คือ ผลลัพธ์ (Outcome) สำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยมากสถานศึกษาเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว มักพบในรูปของข้อความแสดงเป้าหมาย (Statements of the Goal) ขององค์การที่มีความสอดคล้องกับพันธกิจ

5. ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic issues) หมายถึง วลีหรือกลุ่มคำแสดง หัวข้อเรื่องที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาที่สอดคล้องสัมพันธ์กับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน/องค์การ

6. กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง แนวทางเชิงรุกที่นำไปสู่สภาพที่พึงประสงค์ หรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปจำแนกตามพันธกิจ

7. แผนงาน (Programmes) และแผนปฏิบัติการ (Action Plans) ปรากฏในรูปของโครงการ (Projects) และกิจกรรม (Activities) ต่าง ๆ ที่รองรับกลยุทธ์และเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ในแผนปฏิบัติการจะมีการกำหนดกลุ่มตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPIs) ที่ช่วยในการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนและโครงการต่าง ๆ ด้วย

2.4.3 การกำหนดแผนกลยุทธ์

การกำหนดแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation) เป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ในแต่ละองค์การ ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายขององค์การได้ตลอดจนสามารถรู้ถึงทิศทางขององค์การในอนาคต ขั้นตอนการกำหนดแผนกลยุทธ์ดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.3.1 ขั้นเตรียมการ มีกิจกรรมสำคัญ คือ

1) การกำหนดกรอบทิศทางของแผน โดยกำหนดว่า

1.1) อะไร (What?) คือ ผลที่ต้องการจากการวางแผน

1.2) ใคร (Who?) คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน

1.3) อย่างไร (How?) คือ ผู้ดำเนินการจะมีวิธีการจัดกระบวนการวางแผนอย่างไร

2) การทบทวน นโยบาย พันธกิจ และภารกิจขององค์การที่ผ่านมา (Mission Analysis) ว่า ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร และปัจจัยใดที่เป็นตัวเสริมหรืออุปสรรคของความสำเร็จ/ล้มเหลว เพื่อปรับแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพในอนาคต

2.4.5.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ประชากร เทคโนโลยี โดยปกติปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นตัวแปรที่องค์การควบคุมไม่ได้ แต่เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อองค์การทั้งในทางอ้อมและทางตรง อาจแบ่งเป็นตัวแปรที่เป็นภาวะที่มีอิทธิพลต่อองค์การโดยตรง เช่น ภาวะการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ตัวแปรที่เป็นผู้รับบริการขององค์การ เช่น ผู้ปกครองนักเรียน/ชุมชน/สถานประกอบการ ตัวแปรที่เป็นคู่แข่งในการ

ดำเนินกิจการขององค์การ ฯลฯ นอกจากนี้ อาจมีการเพิ่มเติมปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ตามความต้องการจำเป็นและบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น กฎหมาย หรือ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.4.5.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (SWOT Analysis) มีขั้นตอนดังนี้

1) วิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการดำเนินงานขององค์การอย่างครอบคลุม ได้แก่ คน (Man) วัสดุอุปกรณ์ (Material) เงิน (Money) และเทคนิควิธีการบริหารจัดการ (Management)

2) ประเมินสถานการณ์หลักบนพื้นฐานของศักยภาพที่เป็นจุดอ่อน (Weakness) และจุดแข็ง (Strength)

3) เปรียบเทียบผลงานระหว่างอดีตที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4) จัดทำผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหมด โดยแบ่งเป็น ข้อได้เปรียบ/จุดแข็ง และสิ่งที่จำเป็นต้องมี การปรับปรุงแก้ไข/จุดอ่อน เพื่อสร้างภาพอนาคตได้อย่างถูกต้องต่อไป

2.4.5.4 เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

เป็นวิธีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ทั่วไปสำหรับหน่วยงาน/องค์การทางการศึกษา โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร ตัวแทนบุคลากรจากฝ่ายต่าง ๆ ประชุมปรึกษาหารือและร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสหรือภาวะคุกคาม และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1) จัดทำตาราง SWOT Matrix

2) เขียนบรรยายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งหลัก (Key Internal Strengths-S) โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ

3) เขียนบรรยายสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อนหลัก (Key Internal Weaknesses-W)

4) เขียนบรรยายสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสหลัก (Key External Opportunities-O)

5) เขียนบรรยายสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นภาวะคุกคามหลัก (Key External Threats-T)

6) สรุปและเก็บเป็นข้อมูลในการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม

แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการ มีรายละเอียด ดังนี้

1) กลยุทธ์ SO (SO Strategy) หรือ กลยุทธ์ “ส่งเสริม” เป็นสถานการณ์ซึ่งเป็นที่ต้องการของทุกองค์การ เพราะสามารถใช้จุดแข็งและข้อได้เปรียบจากโอกาสในการแข่งขัน หรือในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ใช้กลยุทธ์เชิงรุกหรือกลยุทธ์แบบมุ่งสู่ความเจริญก้าวหน้า (Growth Strategy) ได้เต็มที่

2) กลยุทธ์ ST (ST Strategy) หรือกลยุทธ์พลิกตัวเพื่อ “ปรับปรุงและพัฒนา” มีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดจุดแข็งสูงสุดและภาวะคุกคามต่ำสุด ซึ่งองค์การอาจใช้จุดแข็งหรือจุดเด่นเพื่อจัดการกับภาวะคุกคามที่เกิดจากคู่แข่งขัน/สภาวะแวดล้อมภายนอก เช่น การใช้จุดแข็งด้านเทคโนโลยี การเงิน หรือการจัดการที่เหนือกว่า เพิ่มคุณภาพในการผลิตปัจจัยป้อนออก นอกจากนี้องค์การต้องพยายามเปลี่ยนภาวะคุกคามให้เป็นโอกาสได้อีกด้วย

3) กลยุทธ์ WO (WO Strategy) หรือกลยุทธ์ “ป้องกัน/แก้ไข” เน้นการยืนหยัดอยู่อย่างคงที่ (Stability Strategy) มีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดจุดอ่อนต่ำสุด และโอกาสสูงสุด เป็นการแก้ไขปัญหาในจุดที่เป็นจุดอ่อนในประเด็นที่สำคัญร่วมกับการใช้โอกาสจากภายนอกให้เป็นประโยชน์ เช่น การระดมทุนสนับสนุนจากภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเมื่อสามารถเปลี่ยนจากจุดอ่อนเป็นจุดแข็งได้แล้ว จึงจะใช้กลยุทธ์เชิงรุกต่อไป

4) กลยุทธ์ WT (WT Strategy) หรือกลยุทธ์ “ยกระดับ” เน้นการตัดทอน/ถดถอยและป้องกันตัว (Retrenchment/Defense Strategy) มีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดจุดแข็งเพิ่มขึ้นและภาวะคุกคามต่ำที่สุด เช่น การร่วมลงทุน (Joint Venture) ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก การลดค่าใช้จ่ายในการจ้างครูประจำ การยกเลิกกิจกรรมและบริการที่เป็นการใช้ทรัพยากรฟุ่มเฟือยโดยใช่เหตุหรือที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

2.4.5.5 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis)

เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง (ภาพที่ 2.1) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น และสภาพปัจจุบันหรือผลการดำเนินงาน โดยจุดตัด (cut-off score) หรือตัวแบ่งจตุภาค (Quadrant) ที่ใช้ในการแบ่งเกณฑ์ อาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนจากข้อรายการทั้งหมดหรือตามที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสม

ผลการประเมินในแต่ละหมายเลขสามารถอธิบายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด (จุดแข็ง)

2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี (จุดแข็ง)

3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จต้องทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง (จุดอ่อน)

4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมาก (จุดอ่อน)

ภาพที่ 2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์

2.4.5.6 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ทบทวนพันธกิจ (Mission) และค่านิยมร่วม (Shared values) และแนวทางการพัฒนา มีกิจกรรมสำคัญคือ

ผู้บริหารและสมาชิกในองค์การทุกคนร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากการทบทวนนโยบาย ค่านิยม พันธกิจ/ภารกิจขององค์การ และข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ภายนอกที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ภายในองค์การ

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ จุดมุ่งหมายสูงสุด ภาพหรือสิ่งที่พึงปรารถนาและต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์การ/หน่วยงานในอนาคต เป็นสิ่งที่นำองค์การไปสู่การกำหนดภารกิจหลักที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น และช่วยชี้ให้เห็นวัตถุประสงค์แนวกว้างขององค์การที่บ่งบอกถึงผลงานหลัก ๆ ที่องค์การต้องการทำให้สำเร็จ

วิสัยทัศน์ที่ดีมีลักษณะดังนี้ มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ สะท้อนให้เห็นภาพบวกซึ่งบ่งถึงความเป็นเลิศขององค์การ สร้างศรัทธาให้สมาชิกในองค์การทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะ

ไขว่ขว้า ท้าทายความรู้ ความสามารถของผู้บริหารและสมาชิกในองค์การ คำนึงถึงผู้ใช้/ผู้รับบริการเป็นสำคัญ และมีความสอดคล้องกับแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2.4.5.7 กำหนดเป้าประสงค์ (Goals)/ค่าเป้าหมาย (Targets) และตัวบ่งชี้ (KPIs)

เป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ค่าเป้าหมายที่คาดหวังในแต่ละปี รวมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละด้าน

2.4.5.8 กำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ (Strategy Formulation)

เป็นการพิจารณาและตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ มาตรการ และวิธีการดำเนินงานที่สามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์หรือสภาพขององค์การที่ต้องการในอนาคต โดยคำนึงถึงสภาพในอนาคตที่ต้องการ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและที่เป็นไปได้ในอนาคต รวมทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการดำเนินงานไปสู่อนาคตหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการ

2.4.5.9 กำหนดนโยบาย (Policy Formulation)

เป็นการกำหนดทิศทาง/แนวทาง การดำเนินงานขององค์การหลังจากที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์แล้ว ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบกำกับการกำหนดแผนในระดับต่าง ๆ ของหน่วยงาน/ส่วนต่าง ๆ ในองค์การ ให้การปฏิบัติการของหน่วยงาน/ส่วนต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้

2.4.5.10 จัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan)

แผนกลยุทธ์อาจปรากฏในรูปของแผนระยะยาว (Long-range Plan) แผนระยะปานกลาง (Medium-range Plan) หรือแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

แผนปฏิบัติการ (Action Plan) มีลักษณะสำคัญคือ

1. เป็นแผนที่มีข้อกำหนดและวิธีการดำเนินงานที่เน้นการปฏิบัติเฉพาะเรื่อง เช่น แผนปฏิบัติการ ด้านหลักสูตร/บุคลากร/ทรัพยากร/การตลาด

2. เป็นแผนสำหรับผู้ปฏิบัติ (Practitioners)

3. เป็นแผนที่มีการกำหนดกิจกรรม งบประมาณที่ต้องการใช้ และระยะเวลาที่จะทำไว้อย่างละเอียดชัดเจน

4. ปรากฏในรูปของแผนประจำปี (Annual Plan) และโครงการ (Project)

2.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นสิ่งสำคัญในงานวิจัยเนื่องจากวิธีการที่เหมาะสมในการค้นหาคำตอบของปัญหาการวิจัยแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกัน การกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาหรือความรู้ความจริงที่ผู้วิจัยต้องการทราบ จะนำไปสู่ผลการวิจัยที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) มาเป็นแบบแผนในการดำเนินการวิจัย

2.5.1 การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research)

การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นแนวคิดวิจัยที่เป็นแนวคิดทางเลือกใหม่และพัฒนาต่อจากแนวคิดเชิงปริมาณและแนวคิดเชิงคุณภาพ ซึ่งมีการเรียกขานในหลากหลายชื่อ ได้แก่ การวิจัยแบบผสม การวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยแบบผสานวิธีการ การวิจัยแบบผสมวิธีการ การวิจัยเชิงบูรณาการ เป็นต้น (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล, 2561)

การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นแบบของการวิจัยที่มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการศึกษาเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาวิจัยปัจจุบันมีความซับซ้อน การวิจัยประเภทนี้เป็นการบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในลักษณะการรวมกัน (Converge) ความเป็นลำดับ (Sequential) และการฝังอยู่ภายใต้กันละกัน (Embedding) โดยมีประโยชน์และจุดเด่น คือการวิจัยแบบผสานวิธีช่วยทำให้เกิดการตอบคำถามเชิงความรู้และเชิงยืนยันความรู้ โดยใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการหาคำตอบและตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกันในลักษณะของการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล โดยข้อค้นพบจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอาจสอดคล้องกันและทำให้ได้แง่มุมที่หลากหลายเพื่อนำมาเสริมกัน หรือข้อค้นพบอาจขัดแย้งกันก็ได้ ทำให้เกิดประเด็นโต้แย้งเพื่อการวิพากษ์หรือเกิดการใหม่ที่น่าสนใจ และยังเป็นการขยายขอบเขตความกว้างและความลึกของงานวิจัย ทำให้การสรุปมีน้ำหนักมากขึ้นทั้งในมิติความกว้างและความลึก ดังนั้น การออกแบบการวิจัยแบบผสมนั้น ใช้เมื่อผู้วิจัยต้องการศึกษาประเด็นหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อน ซึ่งการมองในแง่มุมเดียวทำให้สรุปได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เมื่อต้องการหาคำตอบที่เป็นประเด็นโต้แย้ง หรือเมื่อไม่มั่นใจว่าวิธีการเดียวจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและสมบูรณ์ได้อย่างชัดเจน

แม้ว่าการวิจัยแบบผสานวิธีมีข้อดีหลายประการในเชิงการศึกษาข้อค้นพบที่มีความลุ่มลึกทั้งจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แต่มีเงื่อนไขและข้อจำกัดของการใช้การวิจัยในรูปแบบนี้บางประการ คือ การวิจัยแบบผสานวิธีควรใช้ในกรณีที่ปัญหาวิจัยต้องการคำตอบที่กว้างและลึก เพราะการวิจัยต้องใช้เวลา งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นจากการใช้เพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

ผู้วิจัยจึงควรตระหนักถึงความคุ้มค่าระหว่างวิธีการวิจัยกับองค์ความรู้หรือข้อค้นพบที่ได้รับ นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องมีความรู้และความเข้าใจในการใช้ระเบียบวิธีการวิจัยอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเป็นการค้นหาความรู้ความจริงอย่างเป็นระบบ ดังนั้นกระบวนการวิจัยจึงต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยการได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนและออกแบบในการเก็บรวบรวม โดยพิจารณาเลือกวิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุด (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล, 2561)

1. เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเชิงลึกกับคนจำนวนหนึ่งที่มีความรู้และประสบการณ์เพื่อสนทนาโต้ตอบ ถกประเด็นปัญหาและอภิปรายสู่การหาข้อสรุปหรือเพื่อตอบคำถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ การสนทนากลุ่มนั้นเป็นวิธีการที่ผสมผสานการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์รายบุคคลที่ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมและพูดคุยซักถามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มนั้น ผู้วิจัยเตรียมประเด็นการสนทนากลุ่มโดยตามลำดับประเด็นความสำคัญ ประเด็นหลัก ประเด็นรอง หรือลำดับตามปัญหาวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

การดำเนินการสนทนากลุ่มนั้นประกอบไปด้วยบุคคลสำคัญ ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ซึ่งเป็นผู้เปิดและแนะนำประเด็นสนทนากลุ่ม ซักถามประเด็นแต่ละประเด็น กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แลกเปลี่ยนพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและรักษาบรรยากาศในการสนทนากลุ่มให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทั้งนี้ ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความสามารถจับประเด็นหรือสรุปประเด็นปัญหา รวมถึงการมีมารยาทและมีไหวพริบและความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

บุคคลผู้ให้ข้อมูลและเข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ดังนั้น การเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มต้องมีลักษณะความเป็นตัวแทนที่ดี โดยการกำหนดจำนวนนั้นมีความแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขหรือประเด็นของการวิจัย โดยมากมักอยู่ในระหว่าง 5-15 คน การพิจารณาควรให้ความสำคัญที่การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม หากมีจำนวนคนที่น้อยเกินไปจะทำให้ความคิดเห็นไม่หลากหลายหรืออาจมีการครอบงำความคิดโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากมีจำนวนคนที่มากเกินไปอาจทำให้แต่ละบุคคลไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่หรือต้องใช้ระยะเวลาที่นานเกินไป

นอกจากนี้ การสนทนากลุ่มยังต้องมีผู้บันทึกการสนทนากลุ่ม (Note Taker) และมีผู้ช่วยในการสนทนากลุ่ม เป็นบุคคลที่คอยอำนวยความสะดวกตลอดการสนทนากลุ่ม เพื่อจดบันทึกภาพรวม

ของการสนทนากลุ่ม บันทึกประเด็นสำคัญ สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม หรือการตรวจสอบความครบถ้วนของประเด็นการสนทนากลุ่ม

2. เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นเทคนิคที่เป็นรูปแบบการได้มาซึ่งองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์และองค์ความรู้นั้น ๆ มาร่วมสัมมนาให้ข้อมูลเชิงลึกและทรรศนะ เป็นการวิพากษ์ วิจารณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถสมทบและเป็นข้อมูลชั้นยอดและนำมาใช้ในการปรับหรือพัฒนาแนวคิดให้สมบูรณ์ มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น (กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค, 2017)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ได้มีผู้กล่าวไว้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินที่มีแนวคิดซึ่งยึดพื้นฐานการตัดสินคุณค่าโดยวิธีธรรมชาติ naturalistic value-oriented evaluation (NV Model) เพื่อให้ผู้ประเมินหรือผู้เชี่ยวชาญทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ด้วยการใช้ศักยภาพของตนเองเป็นหลักในการให้คุณค่าและข้อมูลสำคัญ นอกจากนั้นแล้วยังมุ่งเน้นการให้คุณค่าเพิ่มเติมโดยการนำเสนอด้วยการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ประเมินจากทัศนะของตนเองอีกด้วย

2.2 ลักษณะเด่นของวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

2.2.1 การเลือกผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญต้องเน้นที่เป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนั้นจริง ๆ โดยเน้นให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

2.2.2 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเน้นการพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือการสรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.2.3 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเน้นที่การระดมสมอง มุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัวเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสำคัญ

3. วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

3.1 การกำหนดตัวบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเรื่องหรือประเด็น ที่จะมาเข้าร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

3.2 การกำหนด วันและเวลาของการสัมมนา

3.3 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมมนาและวัน เวลาที่ได้ทำการกำหนดไว้

3.4 หากจำเป็นต้องมีผลงานวิจัยหรือผลงานที่ศึกษา ประกอบการสัมมนา (ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเอกสารหรือจากการสำรวจการเก็บข้อมูลใหม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์) จะต้องมีการเตรียมเวลาให้แก่ผู้ที่ทำการวิจัยหรือผู้ที่ทำการศึกษา ในการจัดพิมพ์รายงานผลเป็นเอกสารประกอบในการสัมมนา

3.5 ในการสัมมนา ต้องทำการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์หรือประเด็นของวาระก่อนการเข้าสู่การระดมสมอง รวมถึงการคัดเลือกเทคนิคการเก็บข้อมูลจากแนวทางในการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ เพื่อทำการตั้งประเด็นคำถามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.6 ผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ และวิพากษ์ ในแต่ละรอบ ไม่ว่าจะเป็นการสุ่มหรือมีโครงสร้าง การหมุนเวียนจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อีกวิธีการหนึ่ง คือ เริ่มด้วยการผลัดกันแสดงความคิดเห็นในแต่ละรอบ หลังจากสองถึงสามรอบจะเปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นเมื่อต้องการ

3.7 ต้องมีการละเว้นหรือเสริม หรือวิพากษ์วิจารณ์ความเห็นที่มีการเสนอแนะ โดยให้คำนึงว่าแต่ละความคิดเป็นความคิดที่ดี และยิ่งมากความคิดเห็นยิ่งเป็นสิ่งที่ดีมากขึ้นตามไปด้วย การประเมินความคิดเห็นและข้อดีเชิงเปรียบเทียบของแต่ละแนวคิด ควรจะทำเกือบหลังสุด วัตถุประสงค์ของกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือการได้มาซึ่งความคิดเห็นที่มากที่สุด ในระยะเวลาอันสั้น การวิพากษ์วิจารณ์ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญผู้อื่นจะทำให้การสัมมนามีความขัดข้อง ไม่ต่อเนื่องและล่าช้า

3.8 ควรบันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิจารณ์ บนกระดาษปะติด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้รับทราบข้อมูล และประติดประต่อแนวคิดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจนในแต่ละประเด็น

3.9 ขยายความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

3.10 ในการผลัดเปลี่ยนกัน เสนอแนะความคิด วิพากษ์ หรือวิจารณ์ หากผู้เชี่ยวชาญนั้นยังไม่สามารถให้ข้อมูล ต้องปล่อยผ่านไป

3.11 เมื่อกระบวนคิด ชะลอตัวลง ผู้ศึกษาควรทำการสนทนาในเรื่องที่ศึกษาไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ความคิดให้นานที่สุด จนผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เวลาประมวลความคิดที่ไม่ค่อยชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.12 เมื่อทำการสัมมนาได้ครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว จึงทำการขยายความคิดแต่ละความคิด และตัดลดความคิดที่ซ้ำกันอย่างชัดเจน

3.13 อย่าพยายามรวม/จัดความคิดเป็นกลุ่ม ในช่วงแรกหรือระหว่างดำเนินการ การรวมความคิดที่คล้ายกันเข้าด้วยกันควรทำหลังสุด

3.14 ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ควรใช้เวลา 3-4 ชั่วโมง และมีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 8-10 คน อย่างมากไม่ควรเกิน 15 คน

กล่าวโดยสรุป เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ มีกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานและแนวทางเทคนิคที่สามารถนำมาซึ่งข้อมูลเชิงลึก จากผู้ทรงภูมิความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีค่า มีความสำคัญอย่างมากและไม่สามารถสืบค้นข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้จากแหล่งข้อมูลทางทุติยภูมิได้ ในการนำไปใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์เนื่องจากผลของข้อมูลจะสามารถแยกแยะได้อย่างหลากหลาย

ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นกาลปัจจุบัน จากทัศนะของผู้มีความรู้และประสบการณ์ หรือ เป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ข้อมูลที่ผ่านกาลเวลา แต่ไม่มีการจดบันทึก หรือ การวิพากษ์ วิจารณ์ สิ่งที่ต้องการประเมิน หรือแนวทางการชี้แนะ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงผลงาน จากประสบการณ์ ความชำชองจากทักษะ เป็นต้น

2.5.3 เทคนิคการประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่าเป็นกลไกสำคัญสำหรับการวางแผนงาน การตัดสินใจดำเนินโครงการ และการบริหารโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นแนวทางหนึ่งในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน (เบญจพร ยุติธรรมภิญโญ, 2561)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์

การทำประชาพิจารณ์ หรือ Public Hearing เป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนทุกคน และเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งของการมีส่วนร่วม โดยคำว่าประชาพิจารณ์นั้นประกอบด้วยคำว่า “ประชา” หมายถึง ประชาชน และคำว่า “พิจารณ์” ซึ่งหมายถึง การพิจารณา ตรวจตรา สอบสวน ให้ความคิดเห็น ดังนั้น การประชาพิจารณ์ จึงหมายถึง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชีวิตของประชาชน

ประชาพิจารณ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะต่าง ๆ โดยการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ โดยเปิดให้ประชาชนได้ตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการก่อรูปนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ เพื่อให้การตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐมีความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุกภาคส่วน มีความโปร่งใส โดยการประชาพิจารณ์เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในหลายด้านทั้งในด้านวิศวกรรม เศรษฐกิจ และธุรกิจ ผลกระทบทางด้านสังคม การปกครอง และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งความเห็นของประชาชนในพื้นที่ด้วย

การประชาพิจารณ์ เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยและไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ การประชุมและคณะกรรมการจัดการประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน ซึ่งอาจมาจากการร่วมกันกำหนดขึ้น ทั้งนี้รูปแบบการประชุมจะไม่เป็นทางการมากนัก และไม่เกี่ยวข้องกับนัยของกฎหมายที่จะต้องมีการชี้ขาดเหมือนการตัดสินในทางกฎหมาย การจัดประชุมจึงอาจจัดในหลายวันและไม่จำเป็นว่าจะต้องจัดเพียงครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป

2. ความหมายของประชาพิจารณ์

ประชาพิจารณ์ได้ถูกใช้ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีผู้ให้ความหมายของการประชาพิจารณ์ไว้หลากหลาย ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ประชาพิจารณ์ คือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่

คะนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ได้ให้ความหมายในทางวิชาการว่า ประชาพิจารณ์ คือ รูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล คำแถลง จุดยืน ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นทั้งในเชิงสนับสนุน หรือคัดค้านเกี่ยวกับนโยบายร่างกฎหมายหรือการริเริ่มโครงการของรัฐ เพื่อให้รัฐนำข้อพิจารณาของทุกฝ่ายไปเปรียบเทียบผลดีผลเสียหาจุดสมดุลที่เหมาะสมและใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบก่อนที่จะตัดสินใจตามอำนาจที่มีอยู่ต่อไป ประชาพิจารณ์จะมีลักษณะเป็นการประชุมกลุ่มขนาดใหญ่ที่เป็นทางการซึ่งต้องจัดให้มีขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมีการจัดวาระการกำหนดเวลาให้แต่ละฝ่ายนำเสนออย่างเป็นระบบ และมีการจดบันทึกการประชุมอย่างเป็นทางการทำนองเดียวกับการพิจารณาในศาล

อมร รักษาสัตย์ ได้กล่าวถึงการประชาพิจารณ์ว่า เป็นกระบวนการที่เมื่อจะมีการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระดับสาธารณะ จะมีการเปิดโอกาสให้สาธารณชนมาร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะตัดสินใจนั้น ๆ โดยการตัดสินขั้นสุดท้าย ต้องคำนึงถึงความเห็นหรือความต้องการของสาธารณชนนั้นด้วย

โภคิน พลกุล ได้บันทึกไว้ในเอกสารวิชาการของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเรื่องรูปแบบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดินในต่างประเทศ โดยให้ความหมายของประชาพิจารณ์ไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ประชาพิจารณ์เป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการที่ให้ผู้ที่อาจถูกกระทบหรือเสียหายในโครงการของรัฐได้แสดงความคิดเห็นก่อนการออกกฎ คำสั่ง หรือการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในปัญหาสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลต่าง ๆ โดยให้องค์กรหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระเป็นผู้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นนั้น โดยกระบวนการดังกล่าวมีข้อดี คือทำให้ฝ่ายบริหารได้รับทราบข้อมูลและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เสนอข้อมูลและแสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้ ทำให้การตัดสินดำเนินโครงการอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด แต่มีข้อเสียคือความล่าช้าในการดำเนินการ และต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างมากการประชาพิจารณ์ในทางรัฐธรรมนูญ หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล คำแถลง จุดยืน ข้อเท็จจริง รวมถึงความคิดเห็นในลักษณะของการสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบาย ร่างกฎหมาย หรือการเริ่มต้นโครงการหรือกิจการของรัฐ เพื่อให้รัฐนำข้อพิจารณาไป

เปรียบผลดีและผลเสีย และเป็นการใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ โดยการประชาพิจารณ์จะต้องเกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจของรัฐ

ดังนั้น ประชาพิจารณ์ จึงหมายความได้ว่า เป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์พิจารณาในการดำเนินนโยบายสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน

3. ประโยชน์ในการทำประชาพิจารณ์

เหตุผลในการจัดทำประชาพิจารณ์มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและการสนับสนุนการจัดโครงการหรือกิจกรรมของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสร้างความชัดเจนในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเด็นปัญหา เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาให้ชุมชนได้รับทราบ เพื่อเก็บเกี่ยวข้อมูล และเพื่อทราบวิธีการแก้ปัญหาของชุมชน นอกจากนี้ การทำประชาพิจารณ์ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

3.1 เป็นเครื่องมือสำคัญและยกระดับการศึกษาให้เข้าสู่กระบวนการมีเหตุและผลส่งเสริมผลประโยชน์ของสังคมและเป็นกลไกที่ใช้ตรวจสอบภาครัฐและภาคเอกชน

3.2 เป็นโอกาสที่สำคัญที่ทุกฝ่ายจะได้ประโยชน์ในการหาข้อยุติความขัดแย้ง แต่ต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา

3.3 เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการตัดสินใจ โดยโครงการใดก็ตามที่กระทบต่อคนส่วนใหญ่ต้องร่วมคิดเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดต่อทุกภาคส่วน

3.4 เกิดจากภูมิปัญญาโดยมีการคิดริเริ่มผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน

2.6 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณ และทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคีการพัฒนา เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นไปพร้อมกัน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีบทบาทสำคัญในการสำคัญในการระดมทรัพยากร

ทางการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในแก่ประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาทักษะด้านอาชีพในแก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผ่านการเป็นตัวแทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นับได้ว่าเป็นจุดเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถกำหนดทิศทาง และแนวทางการจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตาม การจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของการกระจายอำนาจเท่าที่ควร การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ขาดเสถียรภาพและคุณภาพส่งผลให้การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาขาดความต่อเนื่อง ขาดความชัดเจน และขาดการมองถึงเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริง นอกจากนี้ รูปแบบการบริหาร ส่วนใหญ่ยังคงได้รับอิทธิพลจากการจัดการศึกษาของส่วนกลาง ขาดการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอนที่สามารถเข้าถึงความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในท้องถิ่น หลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นจุดเด่นตามหลักการกระจายอำนาจการศึกษายังไม่มีความชัดเจนในหลายพื้นที่ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาก็ยังคงมีอยู่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านการศึกษาในชุมชน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งหลักการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558) เป็นหน่วยงานที่รัฐบาลมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการ เพื่อผลประโยชน์รัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบัน ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งได้กำหนดการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในท้องถิ่นที่เห็นสมควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง อันเป็นการดำเนินการจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจ และได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. สุขาภิบาล
4. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนด

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน จะมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่น 3 รูปแบบด้วยกันคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล สำหรับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมาย

กำหนดได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองเฉพาะที่ และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นของไทย จึงมี 6 รูปแบบด้วยกันคือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. สุขาภิบาล
4. กรุงเทพมหานคร
5. เมืองพัทยา
6. องค์การบริหารส่วนตำบล

ซึ่งในการทำงานนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดกระทรวงมหาดไทยจะมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษา ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่และโครงสร้างส่วนราชการ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545

ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 มีการจัดตั้งกองยุทธศาสตร์และแผนงานเป็นส่วนราชการภายในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยแยกภารกิจด้านแผนงานและการจัดทำงบประมาณของกรมของสำนักงานเลขานุการกรมออกมาดำเนินการ และแก้ไขอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการกรมเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดตั้งยุทธศาสตร์และแผนงาน รวมทั้งจัดตั้งกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นเป็นส่วนราชการภายในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยแยกภารกิจด้านการศึกษาของสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นออกมาดำเนินการ และเปลี่ยนชื่อสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น เป็นกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น และแก้ไขอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสาน รวบรวม วิเคราะห์ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม

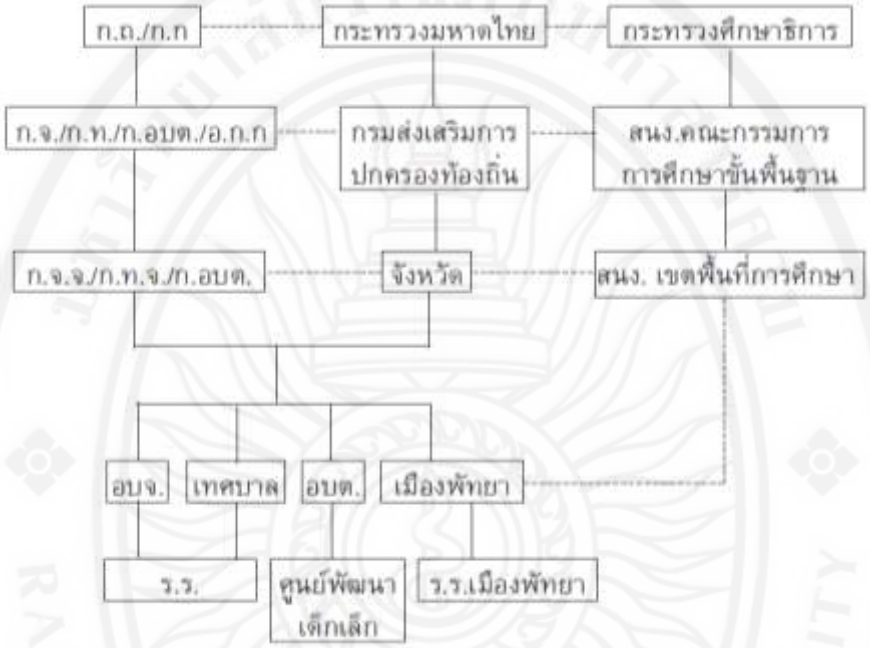
กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการบริหารจัดการด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนากิจการด้านเด็ก เยาวชน ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำมาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่นในทุกระดับ

3. ติดตามประเมินผลการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา เด็ก เยาวชน ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ. ก.ถ. หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

ก.ก. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ก.จ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก.ท. หมายถึง คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล

ก.อบต. หมายถึง คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล

อ.ก.ก. หมายถึง คณะอนุกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ก.จ.จ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก.ท.จ. หมายถึง คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ระดับจังหวัด)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคล ข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดโครงสร้างสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เพื่อให้เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยกำหนดให้ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษา สำหรับจำนวนบุคลากรด้านการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบันและที่จะดำเนินการในอนาคต รวมถึงกรณีรับโอนการจัดการศึกษาด้วยโดยมีโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังภาพที่ 2.2

2.6.2 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

เนื้อหาในหัวข้อนี้ ได้เรียบเรียงจาก รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, น. 21-34)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ทุกประเภทตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น รวมถึงระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนนั้น ควรพัฒนาทั้งวงจรในทุกระดับ คือ (1) พัฒนาเด็กตั้งแต่ในครรภ์ ต้องส่งเสริมสุขภาพอนามัยของหญิงวัยเจริญพันธุ์ ให้พร้อมที่จะให้ลูกในครรภ์มีการพัฒนาของสมองเต็มที่ (2) การคลอดและการเลี้ยงดูใน 3 ขวบแรก เป็นเรื่องสำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็ก (3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีคุณภาพ ต้องพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย ให้เด็กได้อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการเพื่อให้สมองพัฒนาได้เต็มที่ (4) การศึกษาปฐมวัยต้องพัฒนาเด็ก 4 ถึง 6 ขวบ เพราะเด็กจะเรียนรู้และประทับตราไว้ในสมองตั้งแต่วัยต้นๆ (5) การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลเมืองดี เก่ง มีสุข ให้กับประเทศชาติ โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรและจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีพ และ (6) ระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตนักวิชาการ นักวิชาชีพชั้นสูง ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม

หัวใจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชน ซึ่งสิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นได้ดีที่สุดคือคุณภาพการศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษามากที่สุด คือ สิ่งที่เกิดในห้องเรียน ไม่ใช่งบประมาณ จึงต้องเน้นที่ครูดี ซึ่งมีคุณสมบัติคือ (1) รักเด็ก (2) รู้วิชาที่สอนเป็นอย่างดี (3) หาวิธีสอนเพื่อให้เด็กทุกคนเรียนรู้ได้มากที่สุด (4) มีอุดมการณ์ที่จะเป็นครู และ (5) มีคุณธรรม สำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี คือ (1) มีเจตนาดีว่า

การศึกษาคือการลงทุนที่คุ้มค่าและให้ผลยืนยงที่สุด (2) ถือหลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และ (3) ต้องมีความรับผิดชอบ และความรับผิดรับชอบ

เป้าหมายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น คือการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาที่ทำให้เยาวชน เด็ก และผู้เรียนได้ประโยชน์ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความมีสุขภาวะของสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม นำมาสู่การมีคุณธรรมจริยธรรม มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทั้งนี้ โอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงจุดแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ (1) ท้องถิ่นมีทรัพยากรอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษา (2) ท้องถิ่นมีเอกภาพในการจัดการจึงมีโอกาสทำให้การจัดการศึกษามีเอกภาพ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเรื่องอื่นเนื่องจากสามารถดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง (3) ท้องถิ่นมีสัญญาประชาคมหรือมีพันธะกับประชาชนสูง และ (4) มีความยืดหยุ่นในการออกแบบจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยสามารถจัดหลักสูตรที่สะท้อนความต้องการของท้องถิ่นได้

แนวทางในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น คือ (1) การปรับกรอบความคิดหรือกระบวนทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นสภาท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติ ให้มองการศึกษาท้องถิ่น คือ หัวใจสำคัญที่สุดของความยั่งยืนของชุมชน สังคม ความอยู่รอดของบ้านเมือง และเป็นการลงทุนระยะยาวที่คุ้มค่าที่สุดของท้องถิ่น (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างหลักประกันทางนโยบายหรือยุทธศาสตร์ถาวรด้านการศึกษา (3) การลงทุนเพื่อการพัฒนาระบบสนับสนุนและทรัพยากรบุคคล คือผู้สอน (4) การกำหนดเป้าหมายที่เป็นเอกลักษณ์ของการศึกษาท้องถิ่น (5) ใช้ความเป็นจริงของสังคมเป็นห้องปฏิบัติการในการสอนหนังสือ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีดุลยภาพ และ (6) สร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนให้มากขึ้น ท้องถิ่นสามารถดึงพลังจากภาคประชาชนภูมิปัญญาและประสบการณ์ของบุคคลในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นได้

กล่าวโดยสรุป กฎหมายได้กำหนดให้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้ตามความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนย่อมทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว รวมทั้งสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จัดการศึกษาอยู่แล้วให้มีสิทธิจัดการศึกษาได้ต่อไป โดยไม่ต้องประเมินอีกแต่ถ้าเป็นการรับโอนการจัดการศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา ก็จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี อยู่เสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการศึกษา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทุกระดับและทุกประเภทแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

2.6.3 แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น

เนื้อหาในหัวข้อนี้ ได้เรียบเรียงจาก แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2566–2570) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

มาตรา 54 ให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

จ. ด้านการศึกษา

(1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(2) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และร่วมมือกับรัฐในการจัดการศึกษาทุกระดับ

โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็น ต้องส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับรัฐจัดการศึกษาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และสนองตอบต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีกรอบแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนไว้ 5 แนวทาง ดังนี้

(1) พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(2) การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง

(3) ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

(4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี

(5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย และเพื่อให้บรรลุประเทศไทย 4.0

อีกทั้งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กล่าวถึงบริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างประชากรวัยเรียนที่คาดว่าจะลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาคและประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กล่าวถึงการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะพบว่าการกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาท้องถิ่น จะต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ (2554) ได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผลการวิจัย พบว่า (1) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และครูมีเพียงพอและมีความสามารถในการสอน สถานศึกษาจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา (2) ด้านความ

เสมอภาค อปท.สามารถจัดการศึกษาให้มีความเสมอภาค (3) ด้านการเปลี่ยนแปลงหลังรับการถ่ายโอน มีพัฒนาการด้านวิชาการดีขึ้น ได้งบประมาณและ อัตรากำลังครูเพิ่มขึ้น กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาตามสภาพของท้องถิ่น แต่ อปท.บางแห่งขาดงบประมาณสนับสนุน และสถานศึกษาบางแห่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (4) ปัจจัยที่ส่งเสริม คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ อปท. มีความพร้อมเรื่องรายได้ และมีครูเพียงพอ (5) ปัจจัยอุปสรรค คือ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ บุคลากรไม่เพียงพอและชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ชนิตา รักษ์พลเมือง และคณะ (2558) ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้สรุปไว้ว่าประเทศไทยมีแนวนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยถือว่าการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบริการสาธารณะประเภทหนึ่งที่ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินภารกิจโดยอาศัยความร่วมมือในการจัดการศึกษา และได้ข้อสรุปว่าหลักการร่วมมือจัดการศึกษาที่ควรนำมาใช้ประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพ หลักความสอดคล้องกับพื้นที่ หลักการศึกษาตลอดชีวิต หลักการระดมทรัพยากร และหลักความสมัครใจและมุ่งมั่น

ดารุณี บุญครอง (2560) ได้วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่าแนวทางการจัดการศึกษาของไทยมีแนวโน้มของการมุ่งสู่การขับเคลื่อนไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในหลายด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การสร้างความร่วมมือด้านการวิจัย และด้านการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการมุ่งเข้าสู่อาชีพ

กฤตยากร ลดาวัลย์ (2563) ได้ศึกษาข้อมูลและสรุปผลการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความตระหนักและรับรู้ปัญหาและความต้องการท้องถิ่นและชุมชนของตนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมชื่นชมผลสำเร็จร่วมกัน

จงรักษ์ แสนแอ่น และคณะ (2563) ได้นำเสนอมุมมองเชิงระบบที่มีต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในระดับมหภาค ได้แก่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว การเข้ามาของเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก นโยบายการศึกษาชาติ ในระดับจุลภาค (1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ฐานคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อทิศทางของนโยบาย เป้าหมายและรูปแบบการพัฒนาการศึกษา การจัดการทรัพยากรต่าง ๆ คือ ผู้เรียน หลักสูตร ผู้บริหาร สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และงบประมาณ

(2) ปัจจัยกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน เทคนิควิธีหรือกลยุทธ์การเรียนการสอน นวัตกรรมการเรียนการสอน ที่สอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนา ผลผลิตที่ได้จากการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จจะแสดงให้เห็นในลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณภาพ หลักสูตรท้องถิ่น ผู้สอนที่พัฒนาตนเอง และกระบวนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ในการบริหารจัดการจะมีความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในท้องถิ่น ทำให้เกิดการสร้างบริบทในการเรียนการสอนรวมถึงหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น

2.7.2 กลยุทธ์การจัดการศึกษา

สัมเริง โภชนาธาร และเสาวคนธ์ สุดสวาสดิ์ (2559) ได้ศึกษาศักยภาพด้านการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลและใช้เทคนิคการตรวจสอบยุทธศาสตร์ด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า จากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า ยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนของถิ่นจังหวัดภูเก็ต ที่เหมาะสมคือ ยุทธศาสตร์ CLAMP โดยที่ 1) ยุทธศาสตร์ C (Classification Education Strategy) เป็นการจำแนกระดับการศึกษา 2) ยุทธศาสตร์ L (Leadership Strategy) คือ ภาวะผู้นำการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ 3) ยุทธศาสตร์ A (Administration Education Strategy) การบริหารการศึกษา ประกอบไปด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป 4) ยุทธศาสตร์ M (Management Instruction Strategy) การจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเทคโนโลยี ด้านครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ด้านการติดตามช่วยเหลือนักเรียน และด้านการป้องกันอบายมุขและยาเสพติดในสถานศึกษา และ 5) ยุทธศาสตร์ P (Participate Strategy) สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) ได้ศึกษาองค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้มีการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อการพัฒนาองค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยเชื่อว่าหากผู้บริหารนำแผนกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารโรงเรียน จะสามารถตอบโจทย์และสนองนโยบายการพัฒนาการศึกษาของชาติได้ดียิ่งขึ้น จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล องค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนจะประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาความต้องการขององค์กร 4) การกำหนดทางเลือกและการคัดทางเลือก 5) การกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์ และ 6) การแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

ยุวเรศ หลุดพา (2561) ได้นำเสนอไว้ว่าการขับเคลื่อนองค์การให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐที่ถือได้ว่าเป็นองค์การขนาดใหญ่ ดังนั้นภาครัฐจึงมี

ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะบริหารงานโดยอาศัยกลยุทธ์และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้วิจัยได้สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ภาครัฐ ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการปรับตัวขององค์การ นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐผู้บริหารขององค์การและภาคประชาชน ก็มีความสำคัญและเป็นแนวทางในการนำไปสู่การสร้างศักยภาพขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การต่อไป

พัชรินทร์ ชัยจันทร์ และรัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย (2562) ได้พบปัญหาผลการทดสอบทางการศึกษาของนักเรียนที่มีค่าต่ำลงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงได้พัฒนากลยุทธ์ของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีคุณภาพ และกลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยคาดหวังว่าคนไทยและสังคมไทยจะมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีการให้บริการทางการศึกษาที่สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลทั่วประเทศ

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2564) ได้ศึกษากลยุทธ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษา ในระดับพื้นที่ โดยมุ่งเน้นไปที่ ประเด็นที่ 11 ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อชี้ให้เห็นถึง วิธีการ/ขั้นตอน/แนวทาง/กลยุทธ์ การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ดังกล่าว ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลยุทธ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) การสร้างกลไกการรับรู้ยุทธศาสตร์ชาติ (Acknowledging) 2) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่ (Planning) 3) การนำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่สู่การปฏิบัติ (Implementing) 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluating) และ 5) การรายงานผล (Reporting) ซึ่งจะเป็นวิธีการ/กระบวนการที่สามารถทำให้หน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและสามารถที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติการในระดับหน่วยปฏิบัติการที่มีการดำเนินการนำนโยบายจากหน่วยเหนือไปปฏิบัติและเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องกลยุทธ์การจัดการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนการหรือโครงการ และตัวชี้วัด นอกจากนี้ในหลายงานวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงการวางแผนกลยุทธ์ที่ต้องคำนึงถึงแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ทางด้านการศึกษาในระดับประเทศและระดับโลก

2.7.3 การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562) ได้นำเสนอภาพสะท้อนการศึกษาไทยหลังภาวะโควิด 2019 ที่แสดงถึงปัจจัยที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงในการปรับเปลี่ยนพัฒนาภาคการศึกษาให้สามารถตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากการศึกษาพบว่า โอกาสของการศึกษาไทยหลังภาวะโควิด 2019 จะเป็นไปในรูปแบบของการปรับตัวด้านการให้สนับสนุนกับผู้เรียนโดยตรง เช่น การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น นวัตกรรมสื่อการสอนที่ใช้ทดแทนหรือเสริมการเรียนปฏิบัติการ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ความยืดหยุ่นในการใช้เวลาและการเลือกรูปแบบการเรียนจะทำให้ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

วิทยา วาโย และคณะ (2563) ได้นำเสนอวิธีการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ด้วยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ระยะ ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลังสอน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งควรมีการปรับบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และสรุปแก้ไขปัญหาจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอน และพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ (2563) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูในประเทศไทยในเรื่องความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และความต้องการสิ่งสนับสนุนของครูจากโรงเรียนและจากรัฐบาลเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สถานการณ์ระบาดของไวรัส Covid-19 ผลการสำรวจพบว่า ครูบางส่วนไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ ประเมินว่ามีนักเรียนจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ได้ นอกจากนี้ ยังมีอุปสรรคที่สำคัญหลายอย่าง ได้แก่ เรื่องโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยยังไม่ทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และอุปกรณ์สื่อสารทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่ชัดเจนสำหรับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เรื่องสภาพเศรษฐกิจภายในครอบครัว รวมถึงส่งเสริมช่องทางการเรียนรู้ด้วยตนเองที่หลากหลาย เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์

สุวิมล มธุรส (2564) ได้เสนอแนวคิดการบริหารจัดการเรียนการสอนระบบออนไลน์ที่เหมาะสมในยุค COVID-19 โดยศึกษาถึงบริบทการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) ที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี รวมถึงการออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ผู้วิจัยเชื่อว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของวิกฤต COVID-19 ครั้งนี้เป็นโอกาสสำคัญในการจัดการศึกษาตามวิถีใหม่ โดยการ

ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนรู้และความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนที่เหมาะสม รวมถึงการยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ

กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา (2564) ได้นำเสนอแนวคิดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในเรื่องการออกแบบแผนการสอนนั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมของสัญญาณอินเตอร์เน็ต และควรนำกิจวัตรประจำวันมาใส่ในบทเรียนออนไลน์ ส่วนในเรื่องช่วงเวลาของการเรียนออนไลน์ ควรเป็นช่วงเวลาที่ผู้ปกครองเลิกงาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในครอบครัว นอกจากนี้ ควรมีการออกแบบการประเมินที่เหมาะสม ต้องผ่อนคลายการประเมินตามมาตรฐานตัวชี้วัดและประเมินตามความพัฒนาการของผู้เรียน เรื่องสภาพจิตใจก็เป็นสิ่งสำคัญ ควรปรับเวลาเรียนให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันเพิ่มขึ้น

ไกรยส ภัทราวาส (2564) ได้นำเสนอหนทางการศึกษาในทศวรรษหน้า ซึ่งวิถีใหม่ของการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาทั้งในช่วงระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด-19 และหลังผ่านพ้นการแพร่ระบาดไปแล้ว ระบบการศึกษาและสังคมควรให้ความสำคัญกับการคิดค้น (re-imagine) ระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) กันใหม่อย่างเป็นระบบ และใช้โอกาสนี้ในการลงทุน ปฏิรูป (Reform) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมไทยมีความพร้อมในการสู้กับวิกฤตได้ ทั้งนี้ การสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคมในระบบการศึกษา (Social Protection In Education System) ต้องทำใน 5 มิติ ได้แก่ 1) สร้างความมั่นคงทางอาหาร 2) สร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัว 3) สร้างความพร้อมและความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียน 4) สร้างความพร้อมและความปลอดภัยของสถานศึกษาและคุณครู และ 5) สร้างความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น

นรรธพร จันทร์เฉลี่ย เสริบุตร (2564) จากภาวะวิกฤตด้านการศึกษาที่เป็นผลมาจากการปิดโรงเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 Starfish Education จึงได้เสนอ 5 มาตรการฟื้นฟูภาวะความรู้ถดถอยเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไว้ดังนี้ 1) ประเมินสภาพแวดล้อมทั้งระบบ เพื่อทำความเข้าใจปัญหา ประเมินสถานการณ์ และบริบทแวดล้อมรอบตัวเด็ก 2) การวางแผนของโรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนต้องประชุมหารือกันเพื่อร่วมกันวางแผนรับมือเพื่อสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่บุคลากรของโรงเรียน 3) การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้และจัดหาเครื่องมือให้กับคุณครู เพื่อจะได้ออกแบบเนื้อหาใหม่สำหรับเรียนออนไลน์ให้เหมาะกับเด็กแต่ละช่วงวัย 4) การช่วยเหลือเด็กเรียนรายบุคคล ได้แก่ การวางแผนการเรียนรายบุคคล จัดหาอุปกรณ์การเรียน และการสนับสนุนด้านสุขภาวะ รวมถึงการช่วยเหลือทางครอบครัวและคอยหาทางช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่เรียนตามเพื่อนไม่ทัน

5) การติดตามปรับปรุงและผลสะท้อนกลับ ในการติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการพัฒนาการสอนอยู่เสมอ

Michael and Cathy (2020) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาในห้วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ในห้วงการแพร่ระบาดของโรคนี้ ทำให้เกิดความเครียดและปัญหาสุขภาพจิตในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง นักเรียน หรือคุณครู ทั้งในเรื่องการปิดโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจ สุขภาวะ และการเสพข่าวสารการแพร่ระบาดของโรค ในด้านการศึกษา คุณครูต้องทำความเข้าใจในเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ที่ช้าลง ต้องมีการวางแผนการสอนที่เข้ากับสถานการณ์ ต้องสร้างความยืดหยุ่นด้านเวลาเรียนตามบริบทของนักเรียน ผู้วิจัยเชื่อว่า ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจะมีเพิ่มขึ้นหากต้องมีการปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลายาวนาน และผู้ออกนโยบายทางการศึกษาภาครัฐ ต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำหรับระบบการศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)

Moss (2020) รายงานถึงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ได้ทำให้เกิดการหยุดชะงักของการศึกษาและสร้างปัญหาให้กับโรงเรียน ผู้เรียนและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจข้อมูลโรงเรียนในประทศอังกฤษพบว่า มีเพียง 6% ที่รู้สึกแน่ใจว่าครอบครัวของนักเรียนส่วนมากมีทรัพยากรและความรู้เพียงพอที่จะให้การสนับสนุนการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นปัญหาและได้เสนอแนวทางที่จะช่วยพัฒนาระบบการศึกษาแบบยืดหยุ่นไว้ 3 ข้อ ได้แก่ 1) สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายที่เข้มแข็งที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน เพื่อพิจารณาการดำเนินการในโรงเรียนร่วมกัน 2) ต้องสนับสนุนเงินทุนให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็น ความต้องการพื้นฐาน อาหาร สุขภาพจิต และสวัสดิการต่างๆ 3) ต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินโรงเรียนที่มีผลการสอบไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เพื่อลดแรงจูงใจในการสอนเพื่อการสอบ

Tria (2020) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาในประเทศฟิลิปินส์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับชีวิตวิถีใหม่ ในงานวิจัยนี้ ได้นำเสนอแนวทางในการรับมือกับปัญหา และแนวโน้มของสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ไว้ดังนี้ 1) ยังคงต้องมีการสวมหน้ากากอนามัยและการรักษาระยะห่างในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 2) ต้องสร้างรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้มแข็ง รวมถึงความท้าทายในการพัฒนารูปแบบการประเมินผล 3) ต้องส่งเสริมการวิจัยในด้านสุขภาวะอย่างเข้มข้น 4) สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างหลักสูตรใหม่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อทำให้เกิดการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ที่มีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้สถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการศึกษาในชั่วเวลาข้ามคืน Daniel (2020) จึงได้นำเสนอแนวทางการรับมือให้กับคุณครู

สถาบันการศึกษา และภาครัฐ เพื่อทำให้สามารถบริหารจัดการการศึกษาที่มีผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว ดังนี้ 1) เตรียมตัวให้พร้อมในทุกสถานการณ์ 2) นักเรียนมีต้นทุนและความต้องการที่แตกต่างกัน 3) ต้องทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเกิดความมั่นใจด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ 4) การเข้าถึงการเรียนทางไกลที่ง่ายที่สุดคือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 5) การปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดการบูรณาการแบบดั้งเดิมและแบบยืดหยุ่นตามสถานการณ์ 6) การประเมินผลผู้เรียนที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามสถานการณ์ 7) การจัดการเรียนการสอนภายหลังสถานการณ์โควิด-19 ต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดจาภาวะการเรียนรู้ถดถอย ถึงแม้ว่าจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ แต่รูปแบบการเรียนทางไกลก็ยังสามารถนำมาปรับใช้ได้ และเกิดการพัฒนาได้ต่อไป

Batubara (2021) ได้รายงานปัญหาของระบบการศึกษาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศอินโดนีเซีย จากสถานการณ์ดังกล่าว รัฐบาลได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทางไกล จากข้อมูลพบว่านักเรียน 45 ล้านคนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่นี้ได้ ซึ่งอาจเกิดจากรัฐบาลขาดการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ในการใช้งาน การเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกัน และการเตรียมความพร้อมและการเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับครูและผู้ปกครอง ในฐานะรัฐบาล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ปัญหาและกำจัดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินได้ต่อไป

2.7.4 การเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่

สุนทรี สกุลพราหมณ์ และสุรชัย ประเสิรฐสรวย (2558) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบยืดหยุ่น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งพบว่ารูปแบบการเรียนแบบยืดหยุ่น มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน มิติของความยืดหยุ่น และผู้เรียน ผู้สอนจะมีภารกิจในการเตรียมการสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนให้กับผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบของภารกิจดังนี้ 1) การเตรียมการด้านวิธีการสอน 2) การเตรียมการด้านทรัพยากรการเรียนรู้ 3) การเตรียมการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนการสอน 4) การเตรียมการวางแผนด้านช่องทางการสื่อสารกับผู้เรียน 5) การเตรียมการด้านการประเมินผลการเรียน สำหรับมิติของความยืดหยุ่น จะมีทั้งหมด 5 มิติ ได้แก่ 1) ด้านเวลาในการเรียน 2) ด้านสถานที่ในการเรียน 3) ด้านรูปแบบการเรียน 4) ด้านเนื้อหาในการเรียน 5) ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ทั้งนี้การเรียนแบบยืดหยุ่นนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือของผู้เรียนเป็นอย่างมาก และในกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องมีช่องทางที่หลากหลายในการติดต่อกับผู้สอน เพื่อให้เกิดระบบการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ

นันทวัน ทองพิทักษ์ และคณะ (2559) ได้เสนอผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้ 1) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นอยู่บนพื้นฐานความต้องการ

และกระบวนจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงมีการประเมินผลที่ยืดหยุ่นตามบริบทของผู้เรียน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นมีวัตถุประสงค์พัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจะต้องมีความยืดหยุ่นใน 3 มิติ คือ ด้านเวลา ด้านเนื้อหา และด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2563) ได้ศึกษาและวิเคราะห์สภาพ New Normal ทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การเรียนรู้จะมีช่องทางสำหรับเข้าถึงที่หลากหลายมากขึ้น 2) ผู้เรียนที่ไม่มีเครื่องมือในการเรียนรู้แบบทางไกล จะใช้การเรียนรู้ตามสภาพจริง มีการเรียนรู้ผ่านการทำโครงงาน (Project-Based Learning) 3) พื้นที่แสดงศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหลากหลายมากขึ้น 4) ผู้เรียนจะเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ผ่านช่องทางต่างๆมากขึ้น และ 5) การเรียนรู้ในลักษณะ Personalized Learning หรือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนรายบุคคลจะมีมากขึ้น

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) ได้ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ทั้งในและนอกประเทศ และได้สรุปออกมาเป็นมาตรการการเรียนรู้ที่ควรปรับปรุงสำหรับประเทศไทยดังนี้ 1) กระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ หลักสูตรแกนกลางของไทยกำหนดตัวชี้วัด “ต้องรู้” และ “ควรรู้” ในแต่ละสาระวิชาแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจน โดยระบุเนื้อหาจำเป็นของแต่ละช่วงวัย และเปิดให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความเหมาะสม 2) เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ความยืดหยุ่นในการใช้เวลาและการเลือกรูปแบบการเรียนจะทำให้ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (Personalized Learning) ได้ 3) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และสอนอย่างมีแบบแผนที่เหมาะสม ซึ่งการเสริมทักษะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ตั้งคำถาม เลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมจะทำให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้มีคุณภาพมากขึ้น 4) ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ และ 5) การประเมินเพื่อรับผิดรับชอบ (Assessment for Accountability) ยังคงควรไว้ แต่ควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็ก มากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ

พิเชษฐ์ คูชลธารา และคณะ (2564) ได้สร้างและประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาตนเองนี้ ต้องไม่กระทบกับการทำงาน ทำให้ปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้คือ การจัดสรรเวลา สถานที่ และเนื้อหาที่ต้องเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินผล ด้านปรัชญา

และแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ด้านรูปแบบการเรียนรู้ ด้านวิธีการเรียน ด้านเนื้อหาหลักสูตรและด้านวิเคราะห์ผู้เรียน 2) ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ 4 ขั้นตอน ได้แก่ วิเคราะห์ผู้เรียน ระบุประเด็นเนื้อหาหลักสูตร กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และการจัดการเกี่ยวกับวิธีการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้ออกแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลให้มีความยืดหยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไว้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวางแผนจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา สำหรับระดับอนุบาลนั้น ในการออกแบบและการจัดประสบการณ์ จะประกอบไปด้วย 1) การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดแทรกในวิถีชีวิตของเด็กและจัดจำนวนชั่วโมงให้เหมาะสมตามช่วงวัย 2) จัดกิจกรรมประจำวันหลักที่เน้นการบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก 3) งด/ลดการบ้าน และในส่วนของการประเมินพัฒนาการเด็ก ต้องเหมาะสมตามสภาพบริบทโดยไม่สร้างความเครียดให้กับเด็กและผู้ปกครอง ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องหลักสูตร จะประกอบไปด้วย 1) เนื้อหาที่จำเป็นจัดเป็นรายวิชาหลัก เนื้อหาอื่นๆจัดเป็นรายวิชาบูรณาการ 2) ตัวชี้วัดต้องรู้ต้องสอนให้ครบถ้วน ตัวชี้วัดควรรู้ เพื่อการบูรณาการในชีวิต ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน จะประกอบไปด้วย 1) จัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ในหลายทางเลือก มีการจัดจำนวนชั่วโมงเรียนออนไลน์ 2) งด/ลด การบ้านให้เท่าที่จำเป็น และบูรณาการภาระงาน/การบ้าน 3) ปรับเปลี่ยนบทบาทของครูและผู้ปกครอง และเรื่องการวัดและประเมินผล ประกอบไปด้วย 1) การนับเวลาเรียนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 3) หลักฐานการจบของผู้เรียน ทีเกี่ยวกับผลสอบทางการศึกษาระดับชาติ จะเป็นไปตามความสมัครใจของผู้เรียน จึงไม่นำผลการทดสอบมากรอกในระเบียนแสดงผลการเรียน 4) การสอบ RT และ NT ให้เป็นไปตามความสมัครใจของผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้เล็งเห็นปัญหาที่สร้างความเสียหายต่อการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงได้เสนอแนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการเรียนรู้จะมีความต่อเนื่องและสามารถช่วยเพิ่มพัฒนาการ การเจริญเติบโต และความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียนในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม และเพื่อแก้ไขและลดข้อแตกต่างในการเรียนรู้และช่องว่างความสำเร็จที่กว้างขึ้นเนื่องจากวิกฤต ซึ่งจากการศึกษาได้สรุปข้อเสนอแนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) เปิดภาคเรียนเพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง ภายใต้เงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ (Zoning) การกำหนดมาตรการด้านสุขภาพ การกำหนดสัดส่วนการจัดการเรียนรู้ 5 แบบ (on-site/on-air/on-demand/online/on-hand) และไฮบริด การปรับและลดขนาดหลักสูตร และการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา 2) จัดเตรียมและพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ทางไกลให้เพียงพอ เข้าถึงได้ และมีประสิทธิภาพ 3) จัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย สำหรับผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) สร้างและพัฒนาระบบการประเมินตามสภาพจริงด้วยการใช้การประเมินการเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้จัดทำรายงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคโควิด-19 ในช่วง พ.ศ. 2563 รวมทั้งได้เสนอแนะการพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคหลังโควิด-19 ในรายงานได้นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายไว้ว่า ในการจัดการศึกษาในยุคโควิด-19 จะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลลัพธ์การจัดการศึกษา ซึ่งในด้านปัจจัยการเรียนรู้ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด –19 พร้อมทั้งสื่อสารแก่ทุกภาคส่วนอย่างชัดเจนและทั่วถึง มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุม จัดสรรทรัพยากรการศึกษาเพื่อการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ แก่สถานศึกษาและผู้เรียนทุกคน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล ในส่วนของสถานศึกษา ต้องมีการปรับหลักสูตรเป็นฐานสมรรถนะที่มีโครงสร้าง เวลาเรียน สาระ การเรียนรู้และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นเหมาะสม พัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และใช้ดิจิทัล จัดตั้งศูนย์เตรียมการและสื่อสารการปฏิบัติในสถานการณ์วิกฤต รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทางไกล ควบคู่กับการจัดการเรียนในชั้นเรียน และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ในส่วนของชุมชนและเครือข่าย ควรมีบทบาทในการสนับสนุนสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม และในส่วนของครอบครัว ควรสื่อสารกับครูประจำชั้นเพื่อติดตามและช่วยเหลือผู้เรียน จัดสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ศึกษาวิธีเรียนของบุตรหลานเพื่อสนับสนุนและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

ในด้านกระบวนการเรียนรู้ หากมีปัจจัยการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ก็สามารถจัดการเรียนรู้รูปแบบที่บ้านเป็นหลัก (Home-based Learning: HBL) ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self- Learning Packages) และการเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) ทั้งการเรียนผ่านโทรทัศน์และออนไลน์ ในลักษณะผสมผสาน (Hybrid/Blended learning) มีสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มและนวัตกรรมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยมีชุดการเรียนและสื่อเสมือนจริงในการฝึกปฏิบัติทดแทนการเรียนเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งมีระบบการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล ทั้งด้านสุขภาวะและการเรียนรู้ และเป้าหมายหรือผลลัพธ์การจัดการศึกษาที่ได้ก็คือ ผู้เรียนได้มีโอกาส (Opportunity) ในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Quality) อย่างเท่าเทียม (Equity) มีสมรรถนะตามหลักสูตรและสอดรับกับบริบทของโลกปัจจุบันและอนาคต

บุญเลี้ยง ทุมทอง และฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ (2565) ได้ศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์โควิดที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย และได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในสถานการณ์วิกฤต ดังต่อไปนี้ รัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบาย แผนมาตรการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบทันต่อสถานการณ์วิกฤติ รวมถึงจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากรการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอเหมาะสมกับบริบท มีการคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน และค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมของผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีการเรียนรู้โดยการใช้ออนไลน์ ออนแอร์ จัดทีมงานช่วยเหลือเชิงเทคนิคให้กับสถานศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความหยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง เน้นการใช้ผลงาน และการทดสอบระหว่างเรียน มีระบบการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนเครื่องมือหรือปัจจัยให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความเหมาะสม และจัดสวัสดิการในการประกันความปลอดภัยทั้งจากการติดเชื้อโรคและอุบัติเหตุให้กับครูที่ออกปฏิบัติงานนอกพื้นที่ และส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยี (Digital Literacy) เพื่อการแสวงหาความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการสอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้และการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งสิทธิและความปลอดภัยในการใช้สื่อเทคโนโลยี

การจัดการเรียนรู้ในยุคปกติถัดไป ได้ถูกพูดถึงในงานวิจัยของ รสิตา และคณะ (2566) โดยผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้ตามความเหมาะสมและตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แนวใหม่นี้ จะเน้นไปที่ประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก (Learner Centered) ผู้สอนจะต้องมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบนี้ จะมีความยืดหยุ่นในมิติของเวลา สถานที่ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบยืดหยุ่นจะประสบผลสำเร็จและส่งผลต่อผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงความพร้อมของสถานที่ รวมถึงเครื่องมือในการเรียนรู้ ทั้งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และสัญญาณอินเตอร์เน็ต

Microsoft Education (2020) ได้กล่าวถึงสถานการณ์ 3 แบบ ที่อาจเป็นไปได้ในการเปิดโรงเรียนอีกครั้ง หลังจากที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย ได้แก่ 1) ยังคงจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล เนื่องจากความกังวลด้านสาธารณสุข 2) เริ่มต้นด้วยการเปิดเรียนเพียงบางส่วนและเปิดเรียนแบบเต็มรูปแบบในเวลาต่อมา 3) จัดรูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน เช่น มาเรียนได้ทุกคนและมาเรียนแบบสลับกัน หรือ การเรียนแบบทางไกลสลับกับแบบดั้งเดิม เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้นำเสนอ

แนวทางของการสร้างระบบการศึกษาแบบยืดหยุ่นไว้ดังนี้ 1) ต้องสร้างความร่วมมือทางเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลกรทางการศึกษา 2) ต้องสร้างมาตรฐานการศึกษาแบบดิจิทัล ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3) ต้องใช้ช่องทางการสื่อสารแบบดิจิทัลสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง ที่จะทำให้องค์กรหรือสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับเหตุการณ์

UN (2020) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเยียวยาผลกระทบทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้กับภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาไว้ดังนี้ 1) ต้องหยุดยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อโรคและต้องวางแผนการเปิดโรงเรียนอย่างรอบคอบและรัดกุม ซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของทุกคน ต้องวางแผนการเปิดโรงเรียนสำหรับทุกคน ต้องพิจารณาความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างรอบด้าน และทำงานร่วมกับฝ่ายสาธารณสุขอย่างใกล้ชิด 2) ต้องปกป้องสภาพทางการเงินของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ต่อไป 3) ต้องสร้างระบบการศึกษาแบบยืดหยุ่นเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่เท่าเทียมและยั่งยืน ซึ่งภาครัฐต้องเน้นไปที่ความเท่าเทียม ความสามารถในการบริหารความเสี่ยง ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและประสานสิบทิศ และพัฒนากลไกการสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาให้ดีขึ้น 4) จินตนาการถึงการศึกษาแนวใหม่และเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งต้องคำนึงถึงภาวะการเรียนรู้ถดถอยและการหลุดออกจากระบบของนักเรียน ต้องส่งเสริมทักษะอาชีพ ต้องเตรียมความพร้อมให้กับบุคลการทางการศึกษา รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ต้องขยายความหมายของสิทธิในการศึกษา ให้ครอบคลุมถึงการเชื่อมต่อการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ต้องกำจัดอุปสรรคในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการเชื่อมต่อการสื่อสารต่าง ๆ ต้องมีการจัดการและการติดตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาที่ดี และต้องสร้างความเชื่อมต่อของการศึกษาในระดับและรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้มแข็ง รวมถึงต้องมีความยืดหยุ่นในการบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามนี่เป็นสิ่งที่รัฐบาลและสังคมทั่วโลกต้องรับผิดชอบร่วมกันและยืนหยัดในหลักการร่วมกัน เพื่อปฏิรูปการศึกษาร่วมกัน

Orville (2020) ได้กล่าวไว้ว่า สถานการณ์โรคระบาดโควิดนี้ได้มอบโอกาสในการลงทุนในการศึกษาทุกระดับ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาและจัดการศึกษาที่ไม่ปล่อยใครไว้ข้างหลัง ในช่วงเวลานี้ระบบการศึกษาจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น นี่จึงเป็นช่วงเวลาที่ควรวางแผนให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต การปิดโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น ๆ ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อการสอน แต่ยังส่งผลกระทบไปถึงการประเมินผลต่าง ๆ เช่น โปรเจ็ค การสอบ เป็นต้น ที่ไม่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ ผู้จบการศึกษาในช่วงเวลานี้ ยังประสบปัญหาการว่างงาน และด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ทำให้เกิดการจ้างงานด้วยค่าแรงที่ต่ำ ซึ่งจะส่งผลลบในด้านค่าตอบแทนแรงงานในอนาคต แต่อย่างไรก็ตาม วิกฤตในครั้งนี้ได้ส่งผลดีในด้านการร่วมมือ

ระหว่างประเทศ โอกาสในการเกิดการร่วมมือกันในทุกระดับจะมีเพิ่มขึ้นและส่งผลให้มีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านการศึกษาที่ดีขึ้น มีเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น สิ่งที่ผู้วิจัยคาดว่า จะเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมากในคนรุ่นต่อไปคือ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว นักเรียนจะต้องถูกฝึกฝนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับยุคใหม่ เพื่อเตรียมรับมือกับโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

Shinghal (2020) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนออนไลน์แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์หลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากวิกฤตโรคระบาดดังกล่าว ทำให้การจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปทั้งในส่วนของผู้สอนและผู้เรียน โดยเริ่มจากเกิดการเรียนการสอนออนไลน์ ไปจนถึงการประเมินผลออนไลน์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษา ได้เริ่มเตรียมการสำหรับการทำให้การเรียนการสอนออนไลน์มีความยืดหยุ่นมากขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการจัดการศึกษาภายหลังยุคโควิด-19 จะมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การเรียนแบบทางไกลหรือบนโทรศัพท์มือถือ จะมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างมาก 2) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จะแพร่หลายมากขึ้น 3) โซเชียลมีเดียจะกลายเป็นรูปแบบที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสถาบันการศึกษา 4) เนื้อหาการเรียนจะเน้นไปที่ ตัวอย่าง การใช้กรณีตัวอย่าง หรือการจำลองโมเดลต่างๆ

Bailey (2020) ได้เสนอแนวทางการเปิดโรงเรียนอย่างยืดหยุ่นภายหลังวิกฤตโรคระบาดโควิด-19 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สร้างนโยบายมีความจำเป็นจะต้องเตรียมแผนการรับมือที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทีและพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่สามารถนำแผนและนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ทันที ซึ่งนี่คือลักษณะสำคัญของความยืดหยุ่น ผู้วิจัยได้รายงานผลการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารด้านการศึกษาหรือผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาต้องพิจารณาหลายปัจจัยให้รอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจเปิดโรงเรียน ได้แก่ การดำเนินการในโรงเรียน การสนับสนุนนักเรียนในทุกมิติ ดูแลและปกป้องบุคลากรของสถานศึกษา ชี้ให้เห็นความท้าทายด้านวิชาการ และพัฒนาการเรียนการสอนทางไกล ทั้งนี้รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้ปกครอง นักการศึกษา และชุมชน

UNICEF (2021) ได้รายงานผลการดำเนินการของการจัดการศึกษาทางไกลของโรงเรียนทั่วโลกในช่วงการระบาดของโควิด-19 ไว้ว่า การเรียนรู้ทางไกลสามารถสร้างความยืดหยุ่นให้กับระบบการศึกษาและทำให้รับมือกับสถานการณ์ไม่ปกติได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในปัจจุบันระบบการศึกษาแบบยืดหยุ่นมีความสำคัญมาก เนื่องจากสภาพอากาศของโลกที่แปรปรวนและคาดเดาได้ยาก โรคระบาดร้ายแรงและสถานการณ์อันตรายในหลายรูปแบบ ทำให้โรงเรียนต้องปิดเพื่อความปลอดภัย ทั้งนี้ได้มีข้อสรุปและนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการจัดการศึกษาทางไกลดังต่อไปนี้ 1) เพิ่มการลงทุนในรูปแบบการเรียนรู้ทางไกลเพื่อสร้างความยืดหยุ่นให้กับระบบการศึกษา 2) ทำให้ค่าใช้จ่ายไฟฟ้าและอินเตอร์เน็ตมีราคาถูก 3) เพิ่มทักษะให้กับผู้สอน 4) ประเมินผลการศึกษาทางไกลเพื่อปรับปรุง 5) ต้องมีทักษะด้านดิจิทัล 6) การใช้สื่อโทรทัศน์และวิทยุ 7) การใช้มือถือเป็นอุปกรณ์สำหรับการเรียน และ 8) ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นกระดาษแบบ take-home

OECD (2023) ได้นำเสนอแนวคิดและแนวทางของการสร้างอนาคตของการศึกษา โดยได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาและโอกาสของการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาทักษะ เพื่อนำเสนอแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว รวมถึงการร่วมมือในระดับนานาชาติ ซึ่งได้กำหนดแนวทางออกเป็น 3 ส่วน ที่ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 แนวทางที่แสดงถึงผลสะท้อนของอนาคตของการศึกษาและการเรียนรู้ ได้แก่ ข้อดีของการศึกษาในมิติทางสังคม รูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานและสมดุล และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่วนที่ 2 เงื่อนไขของการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ เข้าใจวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ ไม่ยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้ สร้างความเท่าเทียมและการไม่แบ่งแยกในการศึกษา และส่วนที่ 3 นโยบายที่จำเป็นสำหรับการศึกษา ได้แก่ ความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการศึกษา และการสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา

จากงานวิจัยที่กล่าวมา ในหัวข้อ 2.3 หัวข้อ 2.7.3 และ หัวข้อ 2.7.4 ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกันในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในตารางที่ 2.1 เพื่อนำมาหาความถี่และสังเคราะห์องค์ประกอบในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.1 ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	1. การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. ปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน 3. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน 4. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ 5. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 6. มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 7. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผล
ปรัชญา เวลารัชช์ (2545)	1. สาระเนื้อหาในการศึกษา 2. ทันต่อสถานการณ์ 3. ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ 4. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา 5. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
	6. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา 7. เงินทุนสนับสนุน 8. สถานที่ศึกษาและสภาพแวดล้อมผู้เรียน
วิทยา วาโย และคณะ (2563)	1. การเรียนการสอนออนไลน์ 2. เตรียมความพร้อมผู้สอนการประเมินผลที่เหมาะสม
ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	1. ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 2. มีการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน 3. เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน 4. ความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 5. ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (personalized learning) 6. ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้
วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2563)	1. การเรียนรู้จะมีช่องทางสำหรับเข้าถึงที่หลากหลายมากขึ้น 2. การเรียนรู้ผ่านการทำโครงงาน (project-based learning) การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนรายบุคคลจะมีมากขึ้น
วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ (2563)	1. การเรียนการสอนออนไลน์ 2. โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ทรัพยากรทางการศึกษา และอินเทอร์เน็ต 3. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่หลากหลาย รูปแบบการประเมินผลการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสม
Gemma Moss (2020)	1. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน 2. ต้องสนับสนุนเงินทุนให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินโรงเรียน

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
UN (2020)	1. มาตรการด้านสาธารณสุขที่เข้มงวด 2. ปกป้องสภาพทางการเงินของสถานศึกษา 3. การบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ 4. เตรียมความพร้อมให้กับบุคลการทางการศึกษา 5. การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น 6. การเข้าถึงเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ต 7. สื่อสารและประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในสถานศึกษา
World Bank (2020)	1. สุขภาวะและความปลอดภัยของนักเรียน 2. ส่งเสริมการเรียนทางไกล 3. มีระบบสนับสนุนทางการเงินให้กับกลุ่มเปราะบาง 4. จัดให้มีโครงการเรียนซ้ำและฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ 5. เกิดนวัตกรรมทางการศึกษา 6. สร้างการมีส่วนร่วมจากสังคม
UNICEF (2020)	1. คำนึงถึงการเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเปิดเรียน 2. คำนึงถึงความเหมาะสมด้านสาธารณสุขโดยรวม 3. จัดเตรียมนโยบายต่างๆที่สำคัญ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ และแผนงบประมาณที่จำเป็น 4. สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการศึกษาทางไกลสำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 5. นำเด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ด้านสุขภาพอย่างใกล้ชิด
Microsoft Education (2020)	1. การเรียนการสอนแบบทางไกล 2. จัดรูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน 3. การเปิดเรียนที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลา 4. ส่งเสริมศักยภาพของบุคลกรทางการศึกษา 5. สร้างมาตรฐานการศึกษาแบบดิจิทัล 6. สื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษา ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
Kshitij Shinghal (2020)	1. การเรียนแบบทางไกล 2. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ 3. การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสถาบันการศึกษา
Michael Thomas and Cathy Roger (2020)	1. การวางแผนการสอนที่เข้ากับสถานการณ์ 2. สร้างความยืดหยุ่นด้านเวลาเรียนตามบริบทของนักเรียน 3. สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนให้มากขึ้น 4. สร้างนวัตกรรมทางการศึกษา
Tria Jose (2020)	1. สร้างรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้มแข็ง 2. การพัฒนารูปแบบการประเมินผล 3. มาตรการด้านสุขภาวะที่เข้มข้น 4. ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือจากทุกภาคส่วน
John Bailey (2020)	1. เตรียมแผนการรับมือที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันที 2. การสนับสนุนนักเรียนในทุกมิติ 3. พัฒนาการเรียนการสอนทางไกล การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง นักการศึกษา และชุมชน
John Daniel (2020)	1. เตรียมตัวให้พร้อมในทุกสถานการณ์ 2. นักเรียนมีต้นทุนและความต้องการที่แตกต่างกัน 3. ต้องทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเกิดความมั่นใจด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ 4. การเข้าถึงการเรียนทางไกลที่ง่ายที่สุดคือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 5. การปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดการบูรณาการแบบดั้งเดิมและแบบยืดหยุ่นตามสถานการณ์ 6. การประเมินผลผู้เรียนที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามสถานการณ์ การจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
Hans d'Orville (2020)	1. วางแผนให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทในวงการการศึกษา 2. สถานศึกษามีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 3. การฝึกฝนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับยุคใหม่ 4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ
Michael B. Cahapay (2020)	1. การพัฒนาความพร้อมในด้านสมรรถนะของผู้เรียน 2. บูรณาการความรู้หลากหลายด้าน 3. การเรียนการสอนแบบผสมผสาน on line และ on site 4. การประเมินรูปแบบใหม่ที่หลากหลาย
สุวิมล มธุรส (2564)	1. ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 2. การสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน 3. ความยืดหยุ่นของเวลาในการเรียนรู้ 4. ความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 5. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนที่เหมาะสม 6. ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้
นรรธพร จันทร์เฉลี่ย (2564)	1. ประเมินสภาพแวดล้อมทั้งระบบ 2. การวางแผนของโรงเรียนทั้งระบบร่วมกันทุกภาคส่วน 3. การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู 4. การช่วยเหลือเด็กเรียนรายบุคคล การติดตามปรับปรุงและผลสะท้อนกลับ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	1. วางแผนจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 2. การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3. ปรับหลักสูตรให้เหมาะสม 4. จัดการเรียนแบบผสมผสาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
มหาวิทยาลัยมหิดล (2564)	1. จัดการเรียนได้ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน
กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	1. การประเมินและการวางแผนองค์รวมของทั้งโรงเรียน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด 2. การสนับสนุนสำหรับคุณครู 3. มีการสนับสนุนสำหรับนักเรียน ที่เน้นไปที่รูปแบบเฉพาะบุคคล 4. การติดตามผลและการปรับปรุงนวัตกรรมการเรียนรู้
ธานินทร์ อินทรวิเศษ และคณะ (2564)	1. การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น 2. นวัตกรรมสื่อการสอนที่ใช้ทดแทนหรือเสริมการเรียนปฏิบัติการ 3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ 4. ความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน 5. ความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 6. ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล
กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา (2564)	1. คำนึงถึงความพร้อมของสัญญาณอินเตอร์เน็ต 2. ช่วงเวลาของการเรียนออนไลน์ที่ยืดหยุ่น 3. การออกแบบการประเมินผลที่เหมาะสม
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564)	1. การกำหนดมาตรการด้านสุขภาพ 2. การเรียนรู้แบบผสมผสาน 3. การปรับและลดขนาดหลักสูตร 4. การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา 5. จัดเตรียมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ทางไกล 6. จัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย สำหรับผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7. สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาระบบการประเมินตามสภาพจริง ด้วยการใช้การประเมินการเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
พิเชษฐ์ คูชลธารา และคณะ (2564)	1. การจัดสรรเวลา สถานที่ และเนื้อหาที่ต้องเรียนรู้ ที่ยืดหยุ่น 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 3. กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
UN (2021)	1. ต้องมีความตั้งใจจริงในการทำให้การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน 2. ต้องให้ความสำคัญกับผู้ให้ความรู้หรือบุคลากรทางการศึกษา 3. สร้างแหล่งเรียนรู้ 4. จัดเตรียมทรัพยากรทางเทคโนโลยี 5. สร้างความร่วมมือทั่วโลก
UNESCO (2021)	1. ระบบการเยียวยาการเรียนรู้ 2. การบูรณาการการเรียนทางไกลกับการเรียนแบบผสมผสาน 3. การเข้าถึงเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ต 4. การเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษา 5. รัฐบาลและองค์กรทางด้านการศึกษาต้องเพิ่มการช่วยเหลือด้านการเงินให้กับภาคการศึกษา
Beby Masitho Batubara (2021)	1. จัดการเรียนการสอนในรูปแบบทางไกล 2. การเตรียมความพร้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับครู 3. การเตรียมความพร้อมและการเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้ปกครอง
UNICEF (2021)	1. เพิ่มการลงทุนในรูปแบบการเรียนรู้ทางไกลเพื่อสร้างความยืดหยุ่นให้กับระบบการศึกษา 2. ทำให้ค่าใช้จ่ายไฟฟ้าและอินเตอร์เน็ตมีราคาถูก 3. เพิ่มทักษะให้กับผู้สอน 4. ต้องมีทักษะด้านดิจิทัล การใช้สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และโทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์สำหรับการเรียน

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
บุญเลี้ยง ทุมทอง และ ฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ (2565)	1. ควรกำหนดนโยบาย แผน และมาตรการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อสถานการณ์วิกฤติ 2. จัดสรรงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากรการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอเหมาะสมกับบริบท 3. จัดทีมงานช่วยเหลือเชิงเทคนิคให้กับสถานศึกษา 4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความหยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ 5. การประเมินตามสภาพจริง 6. ระบบการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนเครื่องมือหรือปัจจัยให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความเหมาะสม 7. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยี (Digital Literacy)
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	1. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุม 3. จัดสรรทรัพยากรการศึกษาเพื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ แก่สถานศึกษาและผู้เรียน 4. ต้องมีการปรับหลักสูตรเป็นฐานสมรรถนะที่มีโครงสร้าง เวลาเรียน สาระ การเรียนรู้และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นเหมาะสม 5. พัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และใช้ดิจิทัล 6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทางไกล และแบบผสมผสาน 7. ประสานความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 8. มีสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์ม และนวัตกรรมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม 9. มีระบบการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล ทั้งด้านสุขภาวะและการเรียนรู้

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
OECD (2023)	1. รูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานและสมดุล 2. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3. เข้าใจวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ 4. รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5. การสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา
รสิตา รักสกุล และคณะ (2566)	1. การจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบยืดหยุ่น 2. จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล 3. มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย 4. มีความยืดหยุ่นในมิติของเวลา สถานที่ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 5. ความพร้อมของสถานที่ รวมถึงเครื่องมือในการเรียนรู้ ทั้งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และสัญญาณอินเตอร์เน็ต

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	ปรัชญา เวลารัชต์ (2545)	ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562)	สุวิมล มธุรส (2564)	กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	นุชนี่เรียง ทุมทอง และฐิตวันต์ พงศ์กิตติยานนท์ (2565)	World Bank (2020)	UNICEF (2020)	Michael S. C. Thomas and Cathy Rogers (2020)	Moss (2020)	Daniel (2020)	Microsoft Education (2020)	Kshitij Shinghal (2020)	UNESCO (2021)	UN (2021)	ความถี่
1. เท่าทันต่อสถานการณ์	-	✓	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	✓	✓		✓		7
2. ผู้สอน	-	✓	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	9
3. ผู้เรียน	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓			6
4. หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓		13
5. ทรัพยากรทางการศึกษา	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	9
6. การประเมินผลการเรียนรู้	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	6
7. การมีส่วนร่วม	✓	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	9
8. โครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	4
9. งบประมาณ	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	6
10. ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข	-	-	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	3

ในตารางที่ 2.1 จากจำนวนงานวิจัยทั้งหมด 35 เรื่อง พบว่ามีงานวิจัย 16 เรื่องที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ที่ชัดเจนและใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์และพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 9 ขึ้นไป ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ทรัพยากรทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม ดังแสดงผลในตารางที่ 2.2

2.7.5 องค์ประกอบและตัวชี้วัด

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นได้ถูกสังเคราะห์ออกมาเป็น 4 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบจากการสังเคราะห์งานวิจัยในตารางที่ 2.1 อีกครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร

มีงานวิจัยที่ได้นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตรและแสดงผลในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านหลักสูตร

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	1. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 3. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ 4. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ 5. ใช้วิธีการหลากหลายในการประเมินผล
ปรัชญา เวลารัชช์ (2545)	1. รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	1. การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 2. รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย 3. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562)	1. ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 2. ความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 3. รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลา 4. การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร
ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	1. เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน 2. รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3. การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ 4. ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา 5. ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล
วิทยา วาโย และคณะ (2563)	1. การเรียนการสอนออนไลน์ 2. การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและภายหลังจัดการเรียน 3. การเรียนรู้ตลอดชีวิต
World Bank (2020)	1. ส่งเสริมการเรียนรู้ทางไกล 2. โครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น 3. มีระบบประเมิน ติดตามและเตือนล่วงหน้าสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบ
Microsoft Education (2020)	1. การเรียนรู้ทางไกล 2. การเรียนรู้รูปแบบดิจิทัล 3. การเรียนรู้ผสมผสาน
Michael B. Cahapay (2020)	1. การเรียนรู้แบบผสมผสาน 2. การเรียนรู้แบบออนไลน์ 3. รูปแบบการประเมินผลที่หลากหลาย
Kshitij Shinghal (2020)	1. การเรียนรู้แบบทางไกล 2. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ 3. การเรียนรู้ออนไลน์
สุวิมล มธุรส (2564)	1. ความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 2. การเรียนรู้แบบออนไลน์ 3. เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนรู้ 4. คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน 5. ยกระดับการประเมินผลให้ทันต่อสถานการณ์

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร
กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	1. รูปแบบการสอนแบบเฉพาะบุคคล 2. การเรียนการสอนทางไกล 3. การประเมินผลที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะการเรียนการสอน
UNESCO (2021)	1. การเรียนรู้แบบทางไกล 2. การเรียนรู้แบบผสมผสาน 3. ปรับโครงสร้างเรียนให้ยืดหยุ่น 4. การประเมินผู้เรียนเพื่อออกแบบการเรียนรู้ 5. การเรียนรู้รายบุคคล
รสิตา รักสกุล และคณะ (2566)	1. การเรียนรู้ผสมผสานแบบยืดหยุ่น 2. การเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและตลอดเวลา 3. มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4. มีรูปแบบการประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้

จากงานวิจัยที่ได้นำเสนอแนวคิดตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ซึ่งจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดในตาราง 2.4 ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป และบูรณาการตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ทำให้ได้ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาสาระ 3) การจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์

2. เนื้อหาสาระ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระที่จำเป็นให้เป็นรายวิชาหลัก เนื้อหาอื่น ๆ จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล

3. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนยุคดิจิทัล มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้และตามสถานการณ์

ตารางที่ 2.4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านหลักสูตร	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ	ปรัชญา เวลารัชช์ (2545)	สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562)	ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	วิทยา วาโย และคณะ (2563)	World Bank (2020)	Microsoft Education (2020)	Michael B. Cahapay (2020)	Kshitij Singhal (2020)	สุวิมล มธุรส (2564)	กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	UNESCO (2021)	รสิตา รักสกุล และคณะ (2566)	ความถี่
1. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	8
2. รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	✓	7
3. ความยืดหยุ่นด้านเวลา	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	✓	✓	8
4. รูปแบบการประเมินผลที่หลากหลาย	✓	-	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	-	✓		✓	7
5. การเรียนรู้แบบออนไลน์	-	-	-	-	-	✓		✓	✓	✓	✓	-	-	-	5
6. การเรียนรู้แบบทางไกล	-	-	-	-	-	-	✓	✓		✓	-	✓	✓	-	5
7. การเรียนรู้แบบผสมผสาน	✓	-	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	5
8. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	3

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน

มีงานวิจัยที่ได้นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนที่ต้องเป็นผู้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน และแสดงผลในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านผู้สอน

นักวิชาการ องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน
ปรัชญา เวลารัชช์ (2545)	1. สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. มีความตื่นตัวในการเรียนรู้วิชาการวิชาชีพใหม่ๆ 3. สามารถประยุกต์เนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	1. มีความเข้าใจในศักยภาพของเทคโนโลยีที่ใช้
วิทยา วาโย และคณะ (2563)	1. เป็นผู้แนะนำ พี่เลี้ยง และผู้ฝึก 2. มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3. สามารถจัดการเรียนการสอนและประเมินผล การเรียนออนไลน์
ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	1. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 2. ปรับแผนการเรียนรู้ได้ตามสถานการณ์
John Daniel (2020)	1. มีความสามารถในการสอนแบบไม่ประสานเวลาในยุคดิจิทัล 2. ให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางไกล
Microsoft Education (2020)	1. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ทางไกล 2. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 3. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ผสมผสาน
Michael B. Cahapay (2020)	1. สามารถจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2. ออกแบบรูปแบบการประเมินผลที่หลากหลาย
Kshitij Shinghal (2020)	1. สามารถจัดระดับความรู้ของผู้เรียนเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2. สามารถจัดการเรียนรู้ออนไลน์ 3. สามารถจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
John Bailey (2020)	1. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ 2. ความสามารถในการสร้างสรรค์สื่อการสอนออนไลน์

(ต่อ)

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน
กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	1. การสร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร 2. ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางไกล
UNESCO (2021)	1. สามารถประเมินผู้เรียนเพื่อออกแบบการเรียนรู้รายบุคคล 2. สามารถสอนด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มรูปแบบต่างๆ 3. มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา
UN (2021)	1. มีความสามารถในการปรับตัว 2. สื่อสารและร่วมมือกับผู้ปกครอง
Beby Masitho Batubara (2021)	1. มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ 2. มีความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	1. มีทักษะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และใช้ดิจิทัล 2. มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติ
บุญเลี้ยง ทุมทอง และคณะ (2565)	1. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ทางไกล 2. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
รสิตา รักสกุล และคณะ (2566)	1. มีการสื่อสารกับผู้เรียนในทุกช่องทางการเรียนรู้ 2. มีทักษะการคิดที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม 3. มีทักษะการใช้เครื่องมือดิจิทัล

จากงานวิจัยที่ได้นำเสนอแนวคิดตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ซึ่งจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดในตาราง 2.6 ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป และบูรณาการตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ทำให้ได้ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และ 2) เจตคติที่ดี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี

2. เจตคติที่ดี หมายถึง สภาพความรู้สึกทางจิตใจของผู้สอน ที่แสดงออกถึงความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความพร้อมในการสื่อสาร

ตารางที่ 2.6 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านผู้สอน	ปรัชญา เวคารัชช์ (2545)	สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	วิทยา วาโย และคณะ (2563)	ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	John Daniel (2020)	Microsoft Education (2020)	Michael B. Cahapay (2020)	Kshitij Shinghal (2020)	John Bailey (2020)	กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	UNESCO (2021)	UN (2021)	Beby Masitho Batubara (2021)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	นุญเลี้ยง ทุมทอง และคณะ (2565)	รสิตา รักสกุล และคณะ (2566)	ความถี่
1. ทักษะการจัดการเรียนรู้ออนไลน์	-	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	✓	-	-	-	4
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้ผสมผสาน	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	3
3. ทักษะการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	-	✓	✓	✓	6
4. ทักษะการจัดการเรียนรู้ทางไกล	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓		4
5. ทักษะการสื่อสาร	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	✓	5
6. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	✓	4
7. สามารถออกแบบการเรียนรู้รายบุคคล	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-	5
8. มีความสามารถในการปรับตัว		-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	4
9. มีความตื่นตัวในการเรียนรู้สิ่งใหม่	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	2

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา

มีงานวิจัยที่ได้นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษาและแสดงผลในตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและการอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสม 2. ส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ
ปรัชญา เวลารัชช์ (2545)	1. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต้องเพียงพอ และมีสภาพใช้งานได้ 2. เป็นเทคโนโลยีใหม่ เอื้อต่อการเรียนรู้ที่สะดวกกว่าเดิม 3. มีเงินทุนสนับสนุน
สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	1. มีแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562)	1. นวัตกรรมสื่อการสอนที่ใช้ทดแทนหรือเสริมการเรียน 2. โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้
วิทยา วาโย และคณะ (2563)	1. สื่อการสอนแบบดิจิทัล 2. แหล่งความรู้แบบดิจิทัล 3. ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ 4. โปรแกรมประชุมออนไลน์ 5. เตรียมความพร้อมให้กับผู้สอน
ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	1. เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 2. สัญญาณอินเตอร์เน็ต
Microsoft Education (2020)	1. โทรศัพท์มือถือ และแอปพลิเคชัน 2. ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา 3. ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข
Kshitij Shinghal (2020)	1. ใช้โซเชียลมีเดียในการเรียนการสอน 2. ระบบอินเตอร์เน็ตสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ 3. เทคโนโลยีดิจิทัลและแอปพลิเคชัน

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา
John Bailey (2020)	1. ระบบอินเตอร์เน็ต 2. เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ 3. เตรียมแผนการรับมือที่เปลี่ยนแปลงได้ทันที
Gemma Moss (2020)	1. งบประมาณเพื่อสนับสนุนความต้องการของผู้เรียน
กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	1. สมาร์ทโฟนและคอมพิวเตอร์ 2. ความพร้อมเรื่องเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต 3. การส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้กับผู้สอน
UNESCO (2021)	1. เทคโนโลยีดิจิทัล 2. ระบบอินเตอร์เน็ต 3. การเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษา 4. ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ
UN (2021)	1. แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทางเทคโนโลยี 2. เทคโนโลยีดิจิทัล 3. สถานะทางการเงินที่มีเสถียรภาพ
Beby Masitho Batubara (2021)	1. ระบบอินเตอร์เน็ต 2. แอปพลิเคชันการเรียนรู้ออนไลน์ 3. เตรียมความพร้อมให้กับผู้สอน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	1. มีการติดตั้ง/พัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั่วถึง 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี 3. มีทรัพยากรหลากหลาย เพื่อการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ 4. มีสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์ม และนวัตกรรมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม 5. พัฒนาผู้สอนให้มีทักษะดิจิทัล 6. กำหนดนโยบายและมาตรการในด้านสาธารณสุข
บุญเลี้ยง ทุมทอง และฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ (2565)	1. มีโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนทางไกล 2. เครือข่ายอินเตอร์เน็ต 3. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรการจัดการเรียนรู้

จากงานวิจัยที่ได้นำเสนอแนวคิดตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดในตาราง 2.8 ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป และบูรณาการตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ทำให้ได้ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) บุคคล 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ และ 4) อาคารสถานที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น และผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2. งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3. วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระบบอินเตอร์เน็ต สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4) อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

ตารางที่ 2.8 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบ ด้านทรัพยากรทางการศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	ปรัชญา เวสารัชช์ (2545)	สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548)	ธานินทร์ อินทรวิเศษ (2562)	วิทยา วาโย และคณะ (2563)	ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	Microsoft Education (2020)	Kshitij Shinghal (2020)	John Bailey (2020)	Gemme Moss (2020)	กรกมล ศรีวัฒน์ (2564)	UNESCO (2021)	UN (2021)	Beby Masitho Batubara (2021)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	บุญเลี้ยง ทุมทอง และคณะ (2565)	ความถี่
1. มาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓		2
2. แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	6
3. งบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	-	✓										✓	✓	-		✓	4
4. โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	5
5. ทรัพยากรด้านเทคโนโลดิจิทัล	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	5
6. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์	-	-	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	5
7. ระบบอินเตอร์เน็ต	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	8
8. สื่อการสอนดิจิทัล	-	-	-	✓	✓	-	✓	✓	อ	-	-	-	-	✓	✓	✓	7
9. การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สอน					✓		✓				✓	✓		✓	✓		6

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม

มีงานวิจัยที่ได้นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อทำให้การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นประสบความสำเร็จไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมและแสดงผลในตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 แนวคิดของตัวชี้วัดสำหรับองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ/องค์กร	ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542)	1. มีการประสานความร่วมมือทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	1. สื่อสารการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงหลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ
World Bank (2020)	1. สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
Michael S. C. Thomas and Cathy Rogers (2020)	1. สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน เพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษา 2. สร้างความร่วมมือในการวางแผนการสอนที่เท่าทันสถานการณ์
Gemme Moss	1. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อสร้างความร่วมมือในการพิจารณาการดำเนินงานในโรงเรียน
Microsoft Education (2020)	1. สร้างความร่วมมือทางเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา 2. สร้างความร่วมมือในระดับโลก เพื่อแลกเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้
Trai Jose (2020)	1. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อจัดการศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่
สุวิมล มธุรส (2564)	1. มีการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เมื่อมีการปรับหลักสูตรตามสถานการณ์
นรรธพร จันทร์เฉลี่ยเสริบุตร (2564)	1. ร่วมกันประเมินสภาพแวดล้อมโรงเรียนทั้งระบบ 2. การวางแผนของโรงเรียนทั้งระบบร่วมกันทุกภาคส่วน
UN (2021)	1. สร้างความร่วมมือในระดับโลก เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษา 2. สื่อสารและสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565)	1. สื่อสารนโยบาย แผนและแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ 2. ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากงานวิจัยที่ได้นำเสนอแนวคิดตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล ซึ่งจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดในตาราง 2.10 ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป และสร้างตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ปรากฏในองค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน และองค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อทำให้องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม มีความสมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การตัดสินใจ 2) การดำเนินงาน และ 3) การประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในเรื่องการกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2. การดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

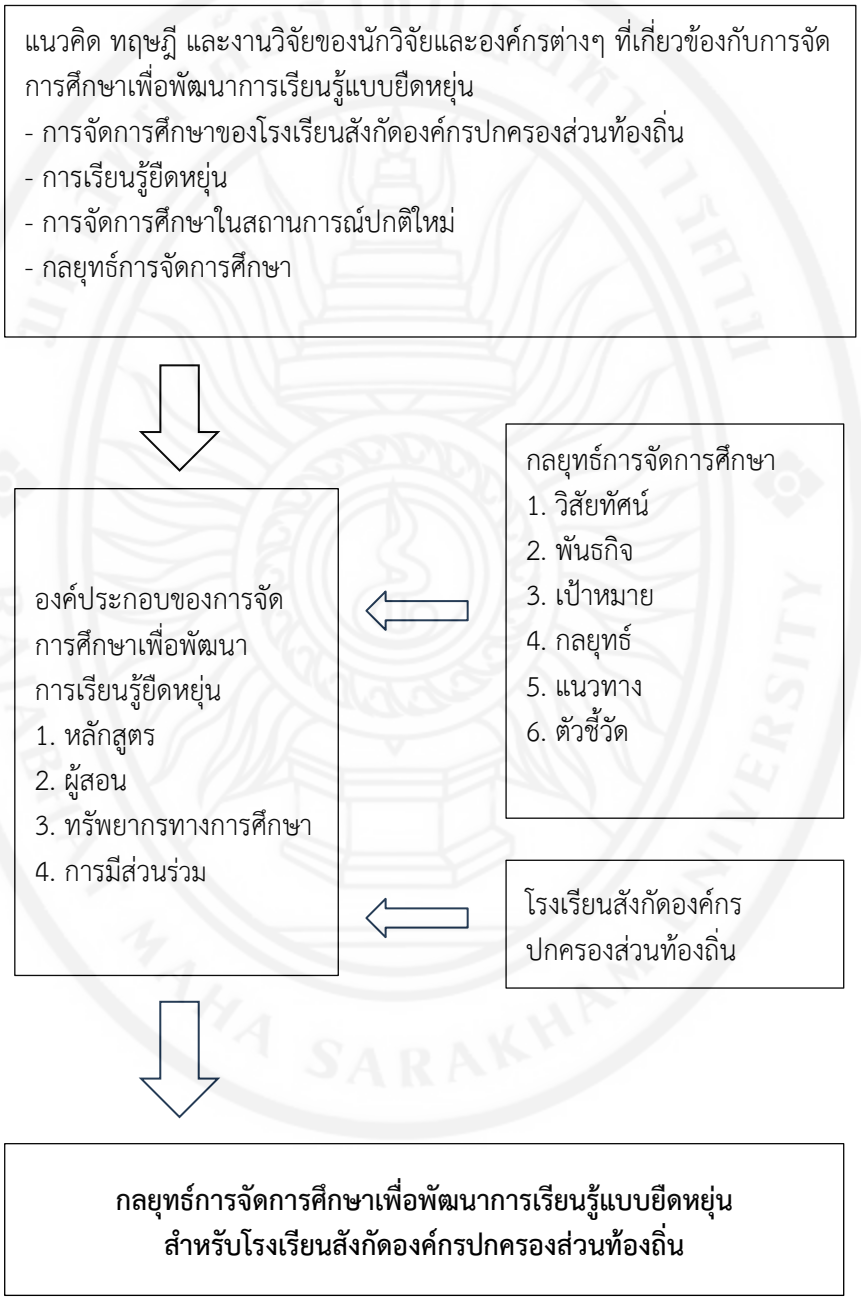
3. การประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตารางที่ 2.10 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ	ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	World Bank (2020)	Michael S. C. Thomas and Cathy	Gemme Moss (2020)	Microsoft Education (2020)	Trai Jose (2020)	สุวิมล มธุรส (2564)	นรรธพร จันทร์เฉลี่ย เสริมุตร (2564)	UN (2021)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ความถี่
1. การจัดการศึกษา	-	-	✓	-	-	-	✓	-	-	✓	✓	4
2. การปรับปรุงหลักสูตร วางแผนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	-	-	4
3. การพิจารณานโยบาย แผน และการดำเนินงานของสถานศึกษา	-	-	-	-	✓	-	-	-	✓		✓	3
4. การสื่อสารและการสร้างเครือข่าย	-	-	-	✓		✓	-	-	-	✓		3
5. การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	1

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด ดังแสดงรายละเอียดในหัวข้อที่ 2.7.5 เพื่อจัดทำกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

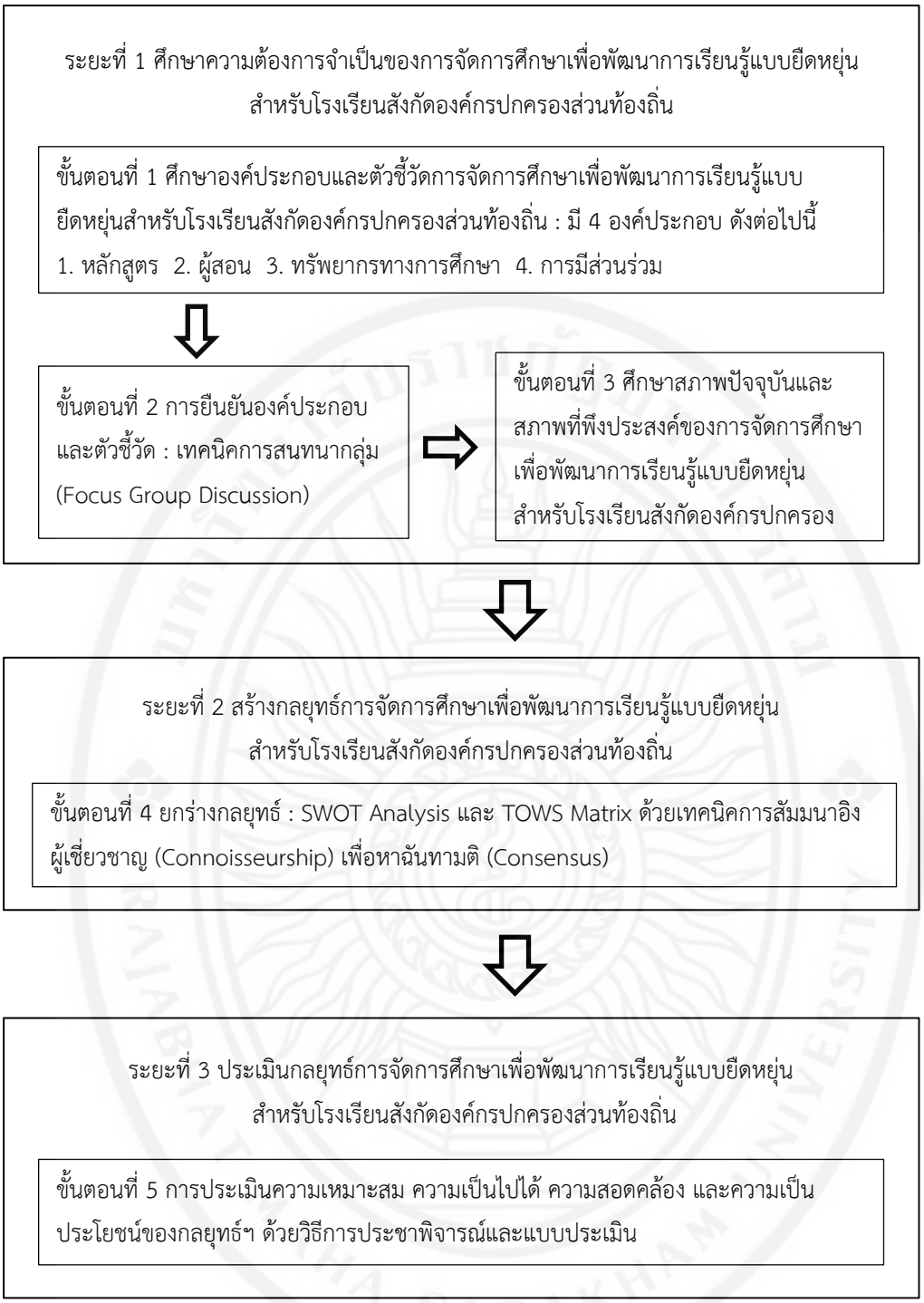
การวิจัยในเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สร้างและประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. คำถามการวิจัย

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวงชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อการจัดการศึกษา การเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและสถานการณ์ปกติใหม่ แล้วจึงสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการสังเคราะห์พบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร
2. ผู้สอน
3. ทรัพยากรทางการศึกษา
4. การมีส่วนร่วม

ในแต่ละด้านประกอบไปด้วยตัวชี้วัด ดังแสดงในตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
หลักสูตร	1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2. เนื้อหาสาระ 3. การจัดการเรียนรู้ 4. การวัดและประเมินผล
ผู้สอน	1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 2. เจตคติที่ดี
ทรัพยากรทางการศึกษา	1. บุคคล 2. งบประมาณ 3. วัสดุอุปกรณ์ 4. อาคารสถานที่
การมีส่วนร่วม	1. การตัดสินใจ 2. การดำเนินงาน 3. การประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัด ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา / การบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติข้างต้น ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

ด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน

1. ดร.สุภาพร เทพสวัสดิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุวรรณาราม วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ความเชี่ยวชาญ

ขับเคลื่อนโรงเรียนต้นแบบสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาบนความแตกต่างหลากหลายและกฎเกณฑ์ ที่ยืดหยุ่น ภายใต้ความร่วมมือกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

2. ดร.ชัชพล รวมธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2565 จากกระทรวงศึกษาธิการและสมาคมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย

3. ดร.นุชนาถ สอนสง ผู้อำนวยการโรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ความเชี่ยวชาญ ขับเคลื่อนโมเดลการศึกษา “1 โรงเรียน 3 ระบบ” และสร้างแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาเพื่อเด็กทุกคน ในชื่อ “การจัดการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กตกหล่น ออกกลางคัน และกลุ่มเสี่ยง”

4. ดร.ลาวัลย์ นนทะสี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองรูแข้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ความเชี่ยวชาญ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการศึกษา / การบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ วิจักขณาลัญฉ์ อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความเชี่ยวชาญ นวัตกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความเชี่ยวชาญ การบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา

3. ดร.กมล ตราชู รองนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ดร.ณัฐวดี วังสินธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2564 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและ ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ประเภทศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านวิชาการ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2564

5. ดร.ธเกียรติกมล ทองงอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ความเชี่ยวชาญ การวัดและประเมินผลการศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และ 13 ตัวชี้วัด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

3.2 นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อชี้แจงเบื้องต้นก่อนจะมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

4.3 ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื้อหาจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด จะถูกนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล เพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1 แบบบันทึกสนทนากลุ่ม เป็นข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ต้องนำมาสังเคราะห์ร่วมกับแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อปรับปรุงเนื้อหารายละเอียดขององค์ประกอบและตัวชี้วัดให้สมบูรณ์

5.2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนดัง ต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากูล, 2555, น. 95)

4.51–5.00 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับน้อย

1.01–1.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติบรรยายที่ใช้ในการวิเคราะห์

6.1.1 ร้อยละ (%) (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 321)

$$\text{ร้อยละ } (\%) = \frac{f}{N} \times 100 \tag{3-1}$$

เมื่อ f แทน ความถี่ของรายการที่สนใจ

N แทน จำนวนทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) (ไพศาล วรคำ. 2558, น. 323)

$$\overline{X} = \frac{\sum_{i=1}^{n} X_i}{i=1} \tag{3-2}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน เป็นค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

X_i แทน เป็นคะแนนของคนที่ i

n_i แทน เป็นจำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 324)

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n} \left(X_i - \overline{X} \right)^2}{n-1}} \tag{3-3}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

X_i แทน คะแนนของคนที่ i

n แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 3,181 คนและครู 34,654 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 37,835 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของยามาเน ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 396 คน จากนั้นจะใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้น โดยเริ่มจากจัดกลุ่มจังหวัดตามภูมิภาค เพื่อให้ได้จำนวนโรงเรียนตามภูมิภาค จากนั้นจะได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนโรงเรียนในแต่ละภูมิภาค จากนั้นใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามภูมิภาค ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.2–3.3

2.3 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติ ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

ด้านการวิจัย จำนวน 1 คน

1. ดร.เพ็ญศรี บุญเดช ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย

ด้านการจัดการศึกษา จำนวน 2 คน

1. ดร.กาญจนา โสมณวัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3 ห้าธันวาคม สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา

ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนีวรรณ ตั้งภักดี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรในขั้นตอนที่ 3

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนประชากร (คน)		
				ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
เหนือ	กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี น่าน	443	25	657	6,016	6,673
ตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร เลย ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู อุบลราชธานี อำนาจเจริญ	564	32	1,008	11,415	12,423
กลาง	ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี อยุธยา ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง	200	11	336	3,754	4,090
ตะวันออก	จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว	168	9	348	4,198	4,546

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนประชากร (คน)		
				ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ตะวันตก	กาญจนบุรี นครปฐม สุพรรณบุรีประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร	130	7	280	3,021	3,301
ใต้	นครศรีธรรมราช สงขลา กระบี่นราธิวาส สุราษฎร์ธานี ปัตตานี ตรัง พัทลุง ยะลา ชุมพร ภูเก็ต สตูล พังงา ระนอง	280	16	552	6,250	6,802
รวม		1,785	100	3,181	34,654	37,835

ตารางที่ 3.3 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3

ภูมิภาค	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	
			ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
เหนือ	25	6,673	657 (10%)	6,016 (90%)	99	10	89
ตะวันออกเฉียงเหนือ	32	12,423	1,008 (8%)	11,415 (92%)	127	10	117
กลาง	11	4,090	336 (8%)	3,754 (92%)	43	4	39
ตะวันออก	9	4,546	348 (8%)	4,198 (92%)	36	3	33
ตะวันตก	7	3,301	280 (8%)	3,021 (92%)	28	2	26
ใต้	16	6,802	552 (8%)	6,250 (92%)	63	5	58
รวม	100	37,835	3,181	34,654	396	34	362

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

5 คือ สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มากที่สุด

4 คือ สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มาก

3 คือ สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ ปานกลาง

2 คือ สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อย

1 คือ สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคำถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8–1.0

3.2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน

3.2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบาค จากการคำนวณพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.93 จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.2.5 นำข้อมูลและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.2 นำแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งผ่านอีเมล์และแอปพลิเคชันไลน์ไปยังผู้เชี่ยวชาญ โดยมีหนังสือนำส่งและวิธีการส่งแบบสอบถามกลับคืน

4.3 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลโดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.4 นำแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งอีเมล์และแอปพลิเคชันไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยมีหนังสือนำส่งและวิธีการส่งแบบสอบถามกลับคืน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดแยกแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วน

5.2 บันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติต่างๆตามที่กำหนด ซึ่งการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะรายงานผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ และค่าความถี่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนดังต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากูล, 2555, น. 95)

4.51–5.00 คือ สภาพ ปัจจุบัน/พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 คือ สภาพ ปัจจุบัน/พึงประสงค์ ในระดับมาก

2.51–3.50 คือ สภาพ ปัจจุบัน/พึงประสงค์ ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 คือ สภาพ ปัจจุบัน/พึงประสงค์ ในระดับน้อย

1.01–1.50 คือ สภาพ ปัจจุบัน/พึงประสงค์ ในระดับน้อยที่สุด

รายงานผลการวิเคราะห์ของแต่ละสภาพด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรายงานผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าที่ได้จากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้วยวิธี Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 368-369)

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3\text{-}4)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน เป็นคะแนนของระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

6.1.2 ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ไพศาล วรคำ, 2558, น. 288)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1}\right]\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right] \quad (3\text{-}5)$$

α คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k คือ จำนวนข้อ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม t

โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนดังต่อไปนี้

0.81–1.00 กำหนดให้ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก

0.61–0.80 กำหนดให้ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

0.41–0.60 กำหนดให้ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

0.21–0.40 กำหนดให้ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับต่ำ

0.00–0.20 กำหนดให้ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับต่ำมาก

6.2 สถิติบรรยายที่ใช้ในการวิเคราะห์

6.2.1 ร้อยละ (%) ดังแสดงใน สมการ (1)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ดังแสดงใน สมการ (2)

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงใน สมการ (3)

6.2 สถิติบรรยายที่ใช้ในการวิเคราะห์

6.3 สถิติในรูปดัชนีที่วิเคราะห์ด้วยวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเรียกว่าวิธี Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง สูตรที่ปรับปรุงนี้ จะให้ความหมายในเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากใช้ระดับของสภาพที่เป็นจริงเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น. 279)

$$PNI_{modified} = (I-D) / D \qquad (6)$$

I คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง

D คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. คำถามการวิจัย

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 ยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จะเป็นการใช้ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 คือ ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis และ TOWS Matrix เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เพื่อร่วมยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ และใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน

1.1.1 นายไพรัตน์ นิติกรไชยรัตน์ รองนายกเทศมนตรีตำบลบางหญ้าแพรก จ. สมุทรสาคร

1.1.2 นายธนาตุล เร่งเร็ว รองนายกเทศมนตรีตำบลเชียงม่วน จ.พะเยา

1.1.3 ดร.ถวัลย์ นิยมพานิชพัฒนา อดีตรองนายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

1.2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

1.2.2 ดร.พิทักษ์ ดอนแก้ว รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 สุขวิทยากรตั้งตรงจิตร 15 สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร

1.2.3 นางสาวกันทิมา ตีกะพี้ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมหาราช 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลงาน โรงเรียนต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการ 1 โรงเรียน 3 รูปแบบเพื่อจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่น

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านจัดการศึกษา / การบริหารการศึกษา จำนวน 8 คน

1.3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทัง นายกสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย ผลงาน ได้รับคัดเลือกจากสภาคณบดีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย เพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัลคณบดีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2563 ประเภท คณบดีดีเด่นแห่งชาติ

1.3.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น รองคณบดีฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา และประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เชี่ยวชาญการบริหารสถานศึกษายุคใหม่

1.3.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และกรรมการและเลขานุการ สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย 2564

1.3.5 ดร.สุรเชษฐ์ น้อยฤทธิ์ อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เชี่ยวชาญการบริหารจัดการการศึกษา

1.3.6 ดร.อดิศักดิ์ มุ่งชู อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 25 (ขอนแก่น) และ ประธานคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.3.7 ดร.เพ็ญศรี บุญเดช ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลตำบลบรบือ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2561 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

1.3.8 ดร.ณัฐวดี วังสินธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2564 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและ ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ประเภทศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านวิชาการ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2564

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วย SWOT Analysis และเทคนิค TOWS Matrix โดยพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด เป็นการกำหนดทิศทางและแนวทางดำเนินการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (SWOT Analysis) มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์สภาพภายนอก ที่ประกอบไปด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อองค์การ จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 เพื่อประเมินสถานการณ์ที่เป็นโอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat)

3.2.2 วิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการดำเนินงานขององค์การอย่างครอบคลุม จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 เพื่อประเมินสถานการณ์หลักบนพื้นฐานของศักยภาพที่เป็นจุดอ่อน (Weakness) และจุดแข็ง (Strength)

3.3.3 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง (ภาพที่ 3.2) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็นและสภาพปัจจุบันหรือผลการดำเนินงาน โดยจุดตัด (Cut-Off Score) หรือตัวแบ่งจตุภาค (Quadrant) ที่ใช้ในการแบ่งเกณฑ์ อาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนจากข้อรายการทั้งหมดหรือตามที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสม

ภาพที่ 3.2 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์

ผลการประเมินในแต่ละหมายเลขสามารถอธิบายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ภาพที่ 3.2)

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด (จุดแข็ง)

2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี (จุดแข็ง)

3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จต้องทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง (จุดอ่อน)

4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมาก (จุดอ่อน)

3.4 กำหนดกลยุทธ์ด้วยแนวทาง 4 ประการ ดังนี้

3.4.1 จับคู่จุดแข็งหลัก-โอกาสหลัก (SO) หรือ กลยุทธ์เชิงรุก

3.4.2 จับคู่จุดแข็งหลัก-ภาวะคุกคามหลัก (ST) หรือกลยุทธ์เชิงป้องกัน

3.4.3 จับคู่จุดอ่อนหลัก-โอกาสหลัก (WO) หรือกลยุทธ์เชิงแก้ไข

3.4.4 จับคู่จุดอ่อนหลัก–ภาวะคุกคามหลัก (WT) หรือกลยุทธ์เชิงรับ

3.4.5 สรุปและเก็บเป็นข้อมูลในการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม และเรียบเรียงเป็นประเด็นกลยุทธ์ในขั้นตอนต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นเนื้อหา เพื่อเข้าสู่กระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.5.1 กำหนดประเด็นที่ต้องการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด และจัดเตรียมเอกสารเพื่อการยกร่างกลยุทธ์ฯ

3.5.2 ผู้วิจัยติดต่อโดยตรงอย่างไม่เป็นทางการไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อชี้แจงเบื้องต้นก่อนจะมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.5.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เพื่อเชิญเข้าร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตามวันและเวลาที่กำหนด

3.5.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยวิจัย เป็นผู้บันทึกข้อมูล

3.5.5 หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการ ผู้วิจัยจะได้นำผลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล เพื่อจัดทำกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. คำถามการวิจัย

ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 40 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จากการยกร่างในขั้นตอนที่ 4

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ดังนี้

5 คือ กลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความสอดคล้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับ มากที่สุด

4 คือ กลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความสอดคล้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับ มาก

3 คือ กลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความสอดคล้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับ ปานกลาง

2 คือ กลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความสอดคล้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับ น้อย

1 คือ กลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความสอดคล้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับ น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 นำร่างแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ

3.2.2 ปรับปรุงรายละเอียดรายละเอียดของแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ ตามคำแนะนำและนำไปจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ จะใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

4.1 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 40 คน เพื่อเชิญเข้าร่วมการประชาพิจารณ์ ตามวันและเวลาที่กำหนด

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการประชาพิจารณ์ในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยวิจัย เป็นผู้บันทึกข้อมูลในแบบบันทึก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน

5.2 บันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติต่างๆตามที่กำหนด ซึ่งการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จะรายงานผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ และค่าความถี่

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ จากมากไปน้อย โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนดังต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากูล, 2555, น. 95)

4.51–5.00 กำหนดให้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ในระดับ มากที่สุด

3.51–4.50 กำหนดให้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ในระดับ มาก

2.51–3.50 กำหนดให้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ในระดับ ปานกลาง

1.51–2.50 กำหนดให้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ในระดับ น้อย

1.01–1.50 กำหนดให้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ในระดับ น้อยที่สุด

รายงานผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติบรรยายที่ใช้ในการวิเคราะห์

6.1.1 ร้อยละ (%) ดังแสดงใน สมการ (3)

6.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ดังแสดงใน สมการ (4)

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ดังแสดงใน สมการ (5)

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากกระบวนการวิจัย 3 ระยะ 5 ขั้นตอนผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังแสดงในหัวข้อ 2.7 เมื่อทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด พบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระ
3. การจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
2. เจตคติที่ดี

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. บุคคล
2. งบประมาณ
3. วัสดุอุปกรณ์
4. อาคารสถานที่

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. การตัดสินใจ
2. การดำเนินงาน
3. การประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 ผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1.1 หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์

1.2 ผู้สอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่าง ๆ

1.3 ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรที่เหมาะสม เพียงพอ และใช้งานได้ มีสื่อการสอนแบบดิจิทัลและเครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล และมีงบประมาณที่จัดสรรอย่างเพียงพอ

1.4 การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ที่ส่งเสริมสนับสนุนในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความซ้ำซ้อนและไม่ครบถ้วน โดยให้ปรับแก้รายละเอียดเพื่อความชัดเจนและเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบ	ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	1. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
2. ผู้สอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่างๆ	2. ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรที่เหมาะสม เพียงพอ และใช้งานได้ มีสื่อการสอนแบบดิจิทัลและเครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล และมีงบประมาณที่จัดสรรอย่างเพียงพอ	3. ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่
4. การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ที่ส่งเสริมสนับสนุนในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล	4. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (ตารางที่ 4.1) ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขรายละเอียดและสรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ประกอบด้วย

2.1 หลักสูตรที่ยืดหยุ่น หมายถึง หลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์

2.2 เนื้อหาสาระ หมายถึง มีการจัดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการบูรณาการรายวิชา มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล

2.3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในรูปแบบที่หลากหลาย มีการบูรณาการกันระหว่างการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบดิจิทัล มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

2.4 การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีความหลากหลายและเหมาะสม มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ตัวชี้วัดมีความซ้ำซ้อน ไม่ชัดเจน และไม่ครบถ้วน จึงได้เสนอแนะให้แก้ไขให้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ที่ได้ปรับแก้ไปแล้ว เพื่อความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร	ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 หลักสูตรที่ยืดหยุ่น หมายถึง หลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	ตัวชี้วัดที่ 1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์
ตัวชี้วัดที่ 2 เนื้อหาสาระ หมายถึง มีการจัดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการบูรณาการรายวิชา มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล	ตัวชี้วัดที่ 2 เนื้อหาสาระ หมายถึง มีการจัดเนื้อหาสาระให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระที่จำเป็นให้เป็นรายวิชาหลัก เนื้อหาอื่นๆ จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล
ตัวชี้วัดที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในรูปแบบที่หลากหลาย มีการบูรณาการกันระหว่างการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบดิจิทัล มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	ตัวชี้วัดที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบต่างๆ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนยุคดิจิทัล มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่
ตัวชี้วัดที่ 4 การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีความหลากหลายและเหมาะสม มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ 4 การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้และตามสถานการณ์

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (ตารางที่ 4.2) ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขรายละเอียดและสรุปผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์

ตัวชี้วัดที่ 2 เนื้อหาสาระ หมายถึง มีการจัดเนื้อหาสาระให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระที่จำเป็นให้เป็นรายวิชาหลัก เนื้อหาอื่น ๆ จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล

ตัวชี้วัดที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนยุคดิจิทัล มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

ตัวชี้วัดที่ 4 การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้และตามสถานการณ์

3. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอนประกอบด้วย

3.1 ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สามารถบูรณาการการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี

3.2 เจตคติที่ดี หมายถึง ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ตัวชี้วัดมีความซ้ำซ้อน ไม่ชัดเจน และไม่ครบถ้วน จึงได้เสนอแนะให้แก้ไขให้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน ที่ได้ปรับแก้ไปแล้ว เพื่อความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน	ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สามารถบูรณาการการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี	ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี
ตัวชี้วัดที่ 2 เจตคติที่ดี หมายถึง ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	ตัวชี้วัดที่ 2 เจตคติที่ดี หมายถึง สภาพความรู้สึกทางจิตใจของผู้สอน ที่แสดงออกถึงความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความพร้อมในการสื่อสาร

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (ตารางที่ 4.3) ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขรายละเอียดและสรุปผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี

ตัวชี้วัดที่ 2 เจตคติที่ดี หมายถึง สภาพความรู้สึกทางจิตใจของผู้สอน ที่แสดงออกถึงความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้

ตามสถานการณ์ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความพร้อมในการสื่อสาร

4. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย

4.1 บุคคล หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่างๆ

4.2 งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบทางไกล และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและบูรณาการ

4.3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สื่อการสอน อินเตอร์เน็ต เพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ

4.4 อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ตัวชี้วัดมีความซ้ำซ้อน ไม่ชัดเจน และไม่ครบถ้วน จึงได้เสนอแนะให้แก้ไขให้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา ที่ได้ปรับแก้ไปแล้ว เพื่อความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (ตารางที่ 4.4) ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขรายละเอียดและสรุปผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 บุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น และผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัดที่ 2 งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัดที่ 3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระบบอินเตอร์เน็ต สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัดที่ 4 อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

ตารางที่ 4.4 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา	ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 บุคคล หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่างๆ	ตัวชี้วัดที่ 1 บุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น และผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ตัวชี้วัดที่ 2 งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบทางไกล และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและบูรณาการ	ตัวชี้วัดที่ 2 งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ตัวชี้วัดที่ 3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สื่อการสอน อินเตอร์เน็ต เพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ	ตัวชี้วัดที่ 3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระบบอินเตอร์เน็ต สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ตัวชี้วัดที่ 4 อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	ตัวชี้วัดที่ 4 อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

5. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

5.1 การตัดสินใจ หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การ

จัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

5.2 การดำเนินงาน หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

5.3 การประเมินผล หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้แก้ไขให้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม ที่ได้ปรับแก้ไปแล้ว เพื่อความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (ตารางที่ 4.5) ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขรายละเอียดและสรุปผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินงาน หมายถึง การจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัดที่ 3 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตารางที่ 4.5 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม และการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 การตัดสินใจ หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	ตัวชี้วัดที่ 1 การตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น
ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินงาน หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินงาน หมายถึง การจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ตัวชี้วัดที่ 3 การประเมินผล หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ตัวชี้วัดที่ 3 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

2.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยแบบประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับความเหมาะสม
1. หลักสูตร	4.56	0.25	มากที่สุด
2. ผู้สอน	4.67	0.22	มากที่สุด
3. ทรัพยากรทางการศึกษา	4.56	0.25	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วม	4.56	0.25	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.58	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าองค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, *S.D.* = 0.22)

2.2 ผลการศึกษาตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร ด้วยแบบประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร โดยรวมและรายด้าน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับความเหมาะสม
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.67	0.22	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระ	4.56	0.25	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้	4.67	0.22	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผล	4.67	0.22	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.64	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่าตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.64, $S.D.$=0.23) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับสุดท้าย ($\overline{X}$ =4.56, $S.D.$=0.25)

2.3 ผลการศึกษาตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน โดยรวมและรายด้าน

ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับความเหมาะสม
1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.56	0.25	มากที่สุด
2. เจตคติที่ดี	4.67	0.22	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.61	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.61, $S.D.$=0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ตัวชี้วัด เจตคติที่ดี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.67, $S.D.$=0.22)

2.4 ผลการศึกษาตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา ด้วยแบบประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับความเหมาะสม
1. บุคคล	4.78	0.17	มากที่สุด
2. งบประมาณ	4.67	0.22	มากที่สุด
3. วัสดุอุปกรณ์	4.78	0.17	มากที่สุด
4. อาคารสถานที่	4.67	0.22	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.72	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.72, $S.D.$=0.20) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ตัวชี้วัดบุคคล และวัสดุอุปกรณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ ($\overline{X}$ =4.78, $S.D.$= 0.17)

2.5 ผลการศึกษาตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม ด้วยแบบประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ระดับความเหมาะสมของตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม โดยรวมและรายด้าน

ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับความเหมาะสม
1. การตัดสินใจ	4.67	0.22	มากที่สุด
2. การดำเนินงาน	4.67	0.22	มากที่สุด
3. การประเมินผล	4.78	0.17	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.70	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$ = 0.21) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ตัวชี้วัด การประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, $S.D.$ = 0.17)

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นองค์ประกอบและตัวชี้วัดเหล่านี้ สามารถนำไปใช้ในงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีชุดคำถามที่สอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามนี้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ผู้วิจัยได้รับการตอบกลับคืนมา 382 คน คิดเป็นร้อยละ 96

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภูมิภาค	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
เหนือ	99	10	89	96	10	86
ตะวันออกเฉียงเหนือ	127	10	117	127	10	117
กลาง	43	4	39	41	4	37
ตะวันออก	36	3	33	33	3	30
ตะวันตก	28	2	26	27	2	25
ใต้	63	5	58	58	5	53
รวม	396	34	362	382	34	348

จากตารางที่ 4.11 พบว่าจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 382 คน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 34 คน และครู 348 คน และเมื่อจำแนกตามภูมิภาคพบว่า เป็นภาคเหนือ 96 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 127 คน ภาคกลาง 41 คน ภาคตะวันออก 33 คน ภาคตะวันตก 27 คน และภาคใต้ 58 คน

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ		
1. หลักสูตร	3.48	0.45	ปานกลาง	4.63	0.23	มากที่สุด	0.33	2
2. ผู้สอน	3.64	0.42	มาก	4.73	0.20	มากที่สุด	0.30	4
3. ทรัพยากรทางการศึกษา	3.35	0.52	ปานกลาง	4.68	0.24	มากที่สุด	0.40	1
4. การมีส่วนร่วม	3.55	0.34	มาก	4.67	0.25	มากที่สุด	0.32	3
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.50	0.43	ปานกลาง	4.68	0.23	มากที่สุด	0.34	

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.50, $S.D.$=0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ =3.64, $S.D.$=0.42) อยู่ในระดับมาก และด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ =3.35, $S.D.$= 0.52) อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$=0.23) และ ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ =4.73, $S.D.$=0.20) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$=0.23) อยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยรวมมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.30-0.40 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.34 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด ($PNI_{modified}$ =0.40) ตามด้วย หลักสูตร ($PNI_{modified}$ = 0.33) การมีส่วนร่วม ($PNI_{modified}$ = 0.32) และ ผู้สอน ($PNI_{modified}$ = 0.30) ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านหลักสูตร ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในด้านหลักสูตร

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$PNI_{modified}$	
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร								
1.1 หลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	3.49	0.41	ปานกลาง	4.67	0.22	มากที่สุด	0.34	1
1.2 หลักสูตรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.48	0.46	ปานกลาง	4.65	0.23	มากที่สุด	0.33	2
1.3 หลักสูตรมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น	3.49	0.43	ปานกลาง	4.69	0.21	มากที่สุด	0.34	1
1.4 หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	3.56	0.43	มาก	4.68	0.22	มากที่สุด	0.31	3
ค่าเฉลี่ย	3.50	0.43	มาก	4.67	0.22	มากที่สุด	0.33	
2. เนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระมีความทันสมัย	3.43	0.41	ปานกลาง	4.65	0.23	มากที่สุด	0.35	2
2.2 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	3.45	0.42	ปานกลาง	4.68	0.22	มากที่สุด	0.35	2

(ต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
2.3 เนื้อหาสาระที่จำเป็นจัดให้เป็นวิชาหลัก เนื้อหาสาระอื่นๆจัดให้เป็นวิชาบูรณาการ	3.46	0.42	ปานกลาง	4.64	0.23	มากที่สุด	0.34	3
2.4 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต	3.50	0.49	ปานกลาง	4.66	0.23	มากที่สุด	0.33	4
2.5 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้งาน	3.50	0.49	ปานกลาง	4.67	0.22	มากที่สุด	0.34	3
2.6 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ยุคดิจิทัล	3.48	0.46	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด	0.36	1
ค่าเฉลี่ย	3.47	0.45	ปานกลาง	4.67	0.22	มากที่สุด	0.35	
3. การจัดการเรียนรู้								
3.1 การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนรู้รูปแบบต่างๆและยืดหยุ่น	3.44	0.48	ปานกลาง	4.59	0.24	มากที่สุด	0.33	2
3.2 การจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล	3.43	0.45	ปานกลาง	4.59	0.24	มากที่สุด	0.34	1
3.3 การจัดการเรียนรู้ที่มีช่องทางการเรียนรู้หลากหลาย	3.49	0.49	ปานกลาง	4.61	0.24	มากที่สุด	0.32	3
3.4 การจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	3.45	0.44	ปานกลาง	4.57	0.25	มากที่สุด	0.32	3
ค่าเฉลี่ย	3.45	0.46	ปานกลาง	4.58	0.24	มากที่สุด	0.33	

(ต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
4. การวัดและประเมินผล								
4.1 การวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.42	0.39	ปานกลาง	4.57	0.25	มากที่สุด	0.34	1
4.2 การวัดและประเมินผลมีรูปแบบที่หลากหลาย	3.53	0.45	มาก	4.57	0.25	มากที่สุด	0.30	3
4.3 การวัดและประเมินผลที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้	3.46	0.44	ปานกลาง	4.60	0.24	มากที่สุด	0.33	2
4.4 การวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	3.52	0.52	มาก	4.59	0.24	มากที่สุด	0.30	3
ค่าเฉลี่ย	3.48	0.45	ปานกลาง	4.59	0.24	มากที่สุด	0.32	
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านหลักสูตร	3.48	0.45	ปานกลาง	4.63	0.23	มากที่สุด	0.33	

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของตัวชี้วัดในด้านหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.48 ($\overline{X}$ = 3.48, $S.D.$= 0.45) และอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.50, $S.D.$ = 0.43) อยู่ในระดับมาก ตามด้วย ด้านเนื้อหาสาระ ($\overline{X}$ = 3.47, $S.D.$ = 0.45) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ =3.48, $S.D.$=0.45) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =3.45, $S.D.$=0.46) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.63 ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$ = 0.23) และอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$ = 0.22) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตามด้วยด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.59, $S.D.$ = 0.24) อยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$ = 0.24) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.33 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่า ด้านเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด เท่ากับ 0.35 ตามด้วยด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากันที่ 0.33 และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด เท่ากับ 0.32

1.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในด้านผู้สอน

ผู้สอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น								
1.1 ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.49	0.43	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด	0.36	1
1.2 ผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.57	0.41	มาก	4.75	0.19	มากที่สุด	0.33	3
1.3 ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล	3.55	0.50	มาก	4.76	0.18	มากที่สุด	0.34	2
1.4 ผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง เหมาะสมและยืดหยุ่น	3.56	0.50	มาก	4.71	0.20	มากที่สุด	0.33	3

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้สอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
1.5 ผู้สอนมีทักษะการสื่อสารที่ดี	3.57	0.46	มาก	4.71	0.21	มากที่สุด	0.32	4
ค่าเฉลี่ย	3.55	0.47	มาก	4.73	0.20	มากที่สุด	0.33	
2. เจตคติที่ดี								
2.1 ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.75	0.34	มาก	4.72	0.20	มากที่สุด	0.26	2
2.2 ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	3.80	0.36	มาก	4.72	0.20	มากที่สุด	0.24	4
2.3 ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	3.68	0.22	มาก	4.74	0.19	มากที่สุด	0.29	1
2.4 ผู้สอนมีความพร้อมในการสื่อสาร	3.79	0.36	มาก	4.75	0.19	มากที่สุด	0.25	3
ค่าเฉลี่ย	3.76	0.32	มาก	4.73	0.20	มากที่สุด	0.26	2
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.64	0.42	มาก	4.73	0.20	มากที่สุด	0.30	

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของตัวชี้วัดในด้านผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.64 ($\overline{X}$ = 3.64, $S.D.$=0.42) และอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัด พบว่าด้านเจตคติที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.76, $S.D.$=0.32) อยู่ในระดับมาก ตามด้วย ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ($\overline{X}$ = 3.55, $S.D.$=0.47) อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.73 ($\overline{X}$ =4.73, $S.D.$=0.20) และอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านเจตคติที่ดี และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.73 ($\overline{X}$ = 4.73, $S.D.$ = 0.20) อยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.30 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่า ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด เท่ากับ 0.33 ตามด้วย ด้านเจตคติที่ดี ที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.26

1.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในด้านทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
1. บุคคล								
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.72	0.20	มาก	4.63	0.37	มากที่สุด	0.25	1
1.2 ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.95	0.24	มาก	4.73	0.20	มากที่สุด	0.20	2
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.24	มาก	4.68	0.29	มากที่สุด	0.22	

(ต่อ)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$PNI_{modified}$	
2. งบประมาณ								
2.1 งบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ	3.02	0.75	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด	0.56	2
2.2 งบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์	2.94	0.78	ปานกลาง	4.70	0.21	มากที่สุด	0.60	1
2.3 งบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.03	0.75	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด	0.56	2
ค่าเฉลี่ย	3.00	0.76	ปานกลาง	4.71	0.20	มากที่สุด	0.57	
3. วัสดุอุปกรณ์								
3.1 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.37	0.39	ปานกลาง	4.77	0.18	มากที่สุด	0.41	2
3.2 มีระบบอินเตอร์เน็ต	3.39	0.43	ปานกลาง	4.81	0.15	มากที่สุด	0.42	1
3.3 มีสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ดิจิทัล	3.41	0.40	ปานกลาง	4.79	0.16	มากที่สุด	0.40	3
3.4 มีแอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.38	0.40.	ปานกลาง	4.78	0.17	มากที่สุด	0.42	1
ค่าเฉลี่ย	3.39	0.40	ปานกลาง	4.79	0.17	มากที่สุด	0.41	

(ต่อ)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
4. อาคารสถานที่								
4.1 สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข	3.37	0.37	ปานกลาง	4.56	0.45	มากที่สุด	0.35	3
4.2 การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.36	0.38	ปานกลาง	4.57	0.43	มากที่สุด	0.36	2
4.3 การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	3.34	0.38	ปานกลาง	4.58	0.44	มากที่สุด	0.37	1
4.4 มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	3.33	0.35	ปานกลาง	4.54	0.49	มากที่สุด	0.36	2
ค่าเฉลี่ย	3.35	0.37	ปานกลาง	4.56	0.45	มากที่สุด	0.36	
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.35	0.52	ปานกลาง	4.68	0.29	มากที่สุด	0.40	

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของตัวชี้วัดในด้านทรัพยากรทางการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.35 ($\overline{X}$ = 3.35, $S.D.$ = 0.52) และอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.83, $S.D.$ = 0.24) อยู่ในระดับมาก ตามด้วย ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\overline{X}$ = 3.39, $S.D.$ = 0.40) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่ ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 0.37) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.00, $S.D.$ =0.76) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.68 ($\overline{X}$ = 4.68 และ $S.D.$ = 0.52) และอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.79, $S.D.$ = 0.17) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามด้วย ด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.71, $S.D.$ = 0.20) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบุคคล ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$ = 0.29) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านอาคารสถานที่ ($\overline{X}$ = 4.56, $S.D.$ = 0.45) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.40 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่า ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด เท่ากับ 0.57 ตามด้วย ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.41 ด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.36 และด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ น้อยที่สุด เท่ากับ 0.22

1.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 4.16

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของตัวชี้วัดในด้านการมีส่วนร่วม พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.55 ($\overline{X}$ = 3.55, $S.D.$ = 0.34) และอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.72, $S.D.$= 0.21) อยู่ในระดับมาก ตามด้วยด้านการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.51, $S.D.$ = 0.41) อยู่ในระดับมาก และ ด้านการตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 3.40, $S.D.$ = 0.37) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.67 ($\overline{X}$ = 4.67 และ $S.D.$ = 0.25) และอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่าด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73 และ $S.D.$= 0.23) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามด้วย ด้านการประเมินผล ($\overline{X}$ =4.70 และ $S.D.$=0.25) อยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านการตัดสินใจ ($\overline{X}$ =4.57, $S.D.$=0.25) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.32 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดพบว่า ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด เท่ากับ 0.35 ตามด้วย ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.34 และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ น้อยที่สุด เท่ากับ 0.27

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$PNI_{modified}$	
1. การตัดสินใจ								
1.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น.	3.38	0.36	ปานกลาง	4.54	0.25	มากที่สุด	0.35	2
1.2 มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม	3.43	0.37	ปานกลาง	4.58	0.24	มากที่สุด	0.34	3
1.3 มีส่วนร่วมในการกำหนดทักษะผู้สอน	3.40	0.39	ปานกลาง	4.56	0.25	มากที่สุด	0.34	3
1.4 มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย	3.43	0.39	ปานกลาง	4.57	0.25	มากที่สุด	0.33	4
1.5 มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.36	0.35	ปานกลาง	4.59	0.24	มากที่สุด	0.37	1
ค่าเฉลี่ย	3.40	0.37	ปานกลาง	4.57	0.25	มากที่สุด	0.34	
2. การดำเนินงาน								
2.1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.57	0.42	มาก	4.74	0.22	มากที่สุด	0.33	4

(ต่อ)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$PNI_{modified}$	
2.2 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	3.56	0.42	มาก	4.72	0.22	มากที่สุด	0.33	4
2.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะผู้สอน	3.51	0.42	มาก	4.70	0.26	มากที่สุด	0.34	3
2.4 มีส่วนร่วมในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	3.48	0.41	ปานกลาง	4.74	0.22	มากที่สุด	0.36	2
2.5 มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.41	0.37	ปานกลาง	4.76	0.21	มากที่สุด	0.40	1
ค่าเฉลี่ย	3.51	0.41	มาก	4.73	0.23	มากที่สุด	0.35	
3. การประเมินผล								
3.1 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.70	0.21	มาก	4.69	0.27	มากที่สุด	0.27	2
3.2 มีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.76	0.18	มาก	4.72	0.26	มากที่สุด	0.25	4
3.3 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	3.78	0.23	มาก	4.71	0.26	มากที่สุด	0.24	5

(ต่อ)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$\overline{X}$	$S.D.$	ระดับ	$PNI_{modified}$	
3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผู้สอน	3.71	0.21	มาก	4.69	0.24	มากที่สุด	0.26	3
3.5 มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย	3.68	0.22	มาก	4.72	0.23	มากที่สุด	0.28	1
3.6 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.67	0.22	มาก	4.70	0.26	มากที่สุด	0.28	1
ค่าเฉลี่ย	3.72	0.21	มาก	4.70	0.25	มากที่สุด	0.27	
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.55	0.34	มาก	4.67	0.25	มากที่สุด	0.32	

ระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 ผลการยกร่างกลยุทธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในขั้นตอนที่ 3 ได้ถูกสังเคราะห์ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ SWOT Analysis TOWS Matrix และการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 4.1 เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น และสภาพปัจจุบันหรือผลการดำเนินงาน โดยจุดตัด (Cut-Off Score) หรือตัวแบ่งจตุภาค (Quadrant) ที่ใช้ในการแบ่งเกณฑ์ จะเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนจากข้อรายการทั้งหมด

จากภาพที่ 4.1 ผลการประเมินในแต่ละหมายเลขสามารถอธิบายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด (จุดแข็ง)

2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี (จุดแข็ง)

3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับสูง แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จต้องทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง (จุดอ่อน)

4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ มีระดับต่ำ แต่ ผลการดำเนินงาน/สภาพปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมาก (จุดอ่อน)

1. ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากตารางที่ 4.12 พบว่า จุดตัดหรือตัวแบ่งจตุภาคของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพปัจจุบัน (D = 3.50) และค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ (I = 4.68) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ได้แสดงในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากภาพที่ 4.2 ผลการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.17

จากภาพที่ 4.2 และตารางที่ 4.17 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดแข็งในด้าน ผู้สอนและการมีส่วนร่วม และจุดอ่อนในด้าน หลักสูตรและทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์แล้วพบว่าด้านทรัพยากรทางการศึกษา ควรได้รับการส่งเสริมมากที่สุด

ตารางที่ 4.17 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1. หลักสูตร	3.48	4.63	WT
2. ผู้สอน	3.64	4.73	SO
3. ทรัพยากรทางการศึกษา	3.35	4.68	WT
4. การมีส่วนร่วม	3.55	4.67	ST
ค่าเฉลี่ย	3.50	4.68	

2. ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านหลักสูตร

จากตารางที่ 4.13 พบว่า จุดตัดหรือตัวแบ่งจตุภาคของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านหลักสูตร มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพปัจจุบัน (D = 3.48) และค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ (I = 4.63) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ได้แสดงในภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านหลักสูตร

จากภาพที่ 4.3 ผลการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านหลักสูตร

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
1.1 หลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	3.49	4.67	SO
1.2 หลักสูตรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.48	4.65	WO
1.3 หลักสูตรมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น	3.49	4.69	SO
1.4 หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	5.56	4.68	SO
ค่าเฉลี่ย	3.50	4.67	SO
2. เนื้อหาสาระ			
2.1 เนื้อหาสาระมีความทันสมัย	3.43	4.65	WO
2.2 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	3.45	4.68	WO
2.3 เนื้อหาสาระที่จำเป็นจัดให้เป็นวิชาหลัก เนื้อหาสาระอื่นๆจัดให้เป็นวิชาบูรณาการ	3.46	4.64	WO
2.4 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต	3.50	4.66	SO
2.5 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้งาน	3.50	4.67	SO
2.6 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ยุคดิจิทัล	3.48	4.72	SO
ค่าเฉลี่ย	3.47	4.67	WO
3. การจัดการเรียนรู้			
3.1 การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ และยืดหยุ่น	3.44	4.59	WT
3.2 การจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล	3.43	4.59	WT

(ต่อ)

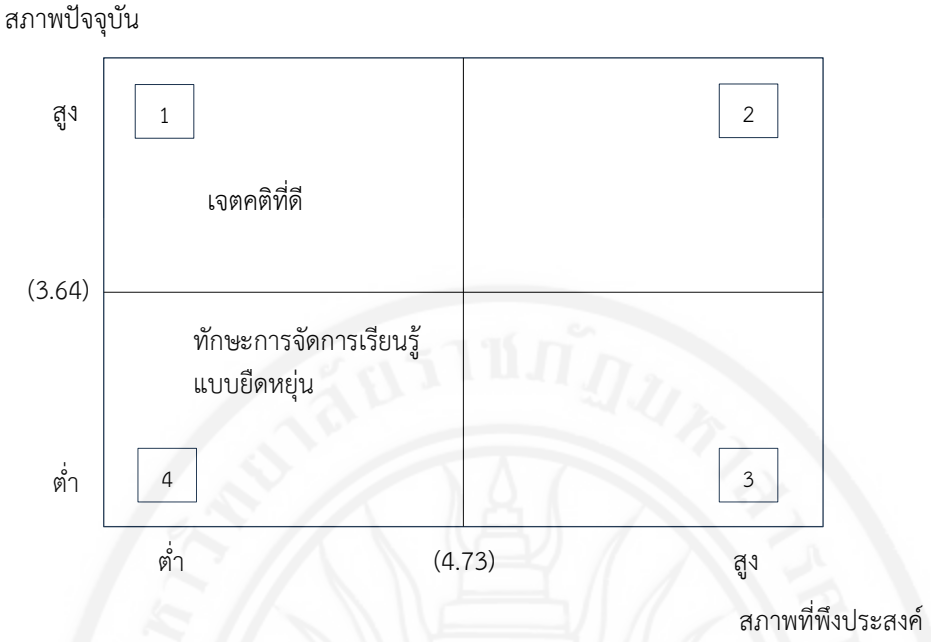
ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
3.3 การจัดการเรียนรู้ที่มีช่องทางการเรียนรู้หลากหลาย	3.49	4.61	ST
3.4 การจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	3.45	4.57	WT
ค่าเฉลี่ย	3.45	4.58	WT
4. การวัดและประเมินผล			
4.1 การวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.42	4.57	WT
4.2 การวัดและประเมินผลมีรูปแบบที่หลากหลาย	3.53	4.57	ST
4.3 การวัดและประเมินผลที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้	3.46	4.60	WT
4.4 การวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	3.52	4.59	ST
ค่าเฉลี่ย	3.48	4.59	WT
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านหลักสูตร	3.48	4.63	

จากภาพที่ 4.3 และตารางที่ 4.18 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านหลักสูตร โดยรวมมีจุดแข็งในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดอ่อน ในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

3. ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน

จากตารางที่ 4.14 พบว่า จุดตัดหรือตัวแบ่งจตุภาคของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพปัจจุบัน (D = 3.46) และค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ (I = 4.73) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ได้แสดงในภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน

จากภาพที่ 4.4 ผลการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.19

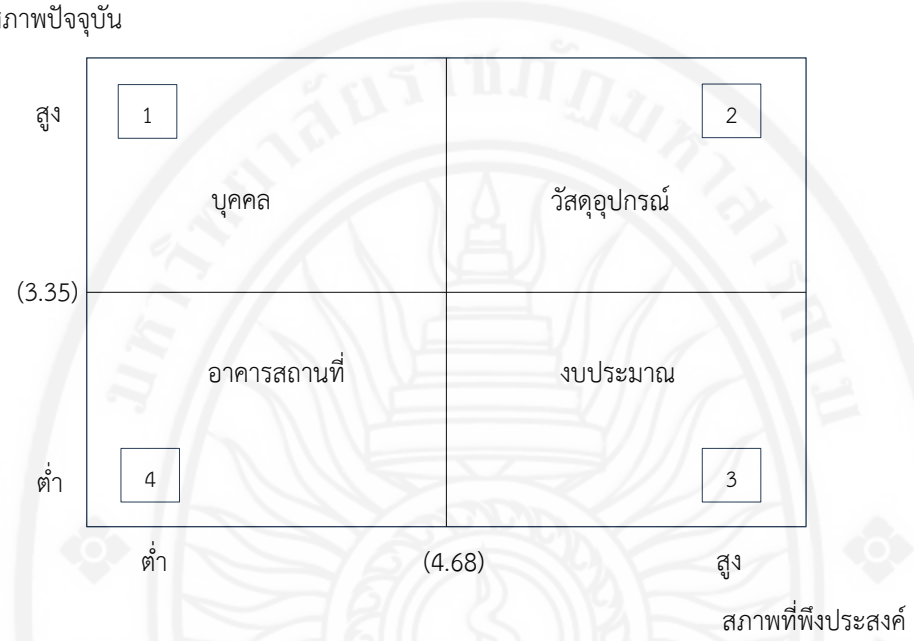
ตารางที่ 4.19 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านผู้สอน

ผู้สอน	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น			
1.1 ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.49	4.72	WT
1.2 ผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.57	4.75	WO
1.3 ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล	3.55	4.76	WO
1.4 ผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง เหมาะสมและยืดหยุ่น	3.56	4.71	WT
1.5 ผู้สอนมีทักษะการสื่อสารที่ดี	3.57	4.71	WT
ค่าเฉลี่ย	3.55	4.73	WT
2. เจตคติที่ดี			
2.1 ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.75	4.72	ST
2.2 ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	3.80	4.72	ST
2.3 ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	3.68	4.74	SO
2.4 ผู้สอนมีความพร้อมในการสื่อสาร	3.79	4.75	SO
ค่าเฉลี่ย	3.76	4.73	ST
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านผู้สอน	3.64	4.73	

จากภาพที่ 4.4 และตารางที่ 4.19 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านผู้สอน โดยรวมมีจุดแข็งในด้านเจตคติที่ดีและจุดอ่อน ในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4. ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา

จากตารางที่ 4.15 พบว่า จุดตัดหรือตัวแบ่งจตุภาคของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพปัจจุบัน (D = 3.35) และค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ (I = 4.68) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ได้แสดงในภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา

จากภาพที่ 4.5 ผลการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1. บุคคล			
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.72	4.63	ST
1.2 ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.95	4.73	SO
ค่าเฉลี่ย	3.83	4.68	ST
2. งบประมาณ			
2.1 งบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ	3.02	4.72	WO
2.2 งบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์	2.94	4.70	WO
2.3 งบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.03	4.72	WO
ค่าเฉลี่ย	3.00	4.71	WO
3. วัสดุอุปกรณ์			
3.1 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.37	4.77	SO
3.2 มีระบบอินเตอร์เน็ต	3.39	4.81	SO
3.3 มีสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ดิจิทัล	3.41	4.79	SO
3.4 มีแอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.38	4.78	SO
ค่าเฉลี่ย	3.39	4.79	SO
4. อาคารสถานที่			
4.1 สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข	3.37	4.56	ST
4.2 การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.36	4.57	ST

(ต่อ)

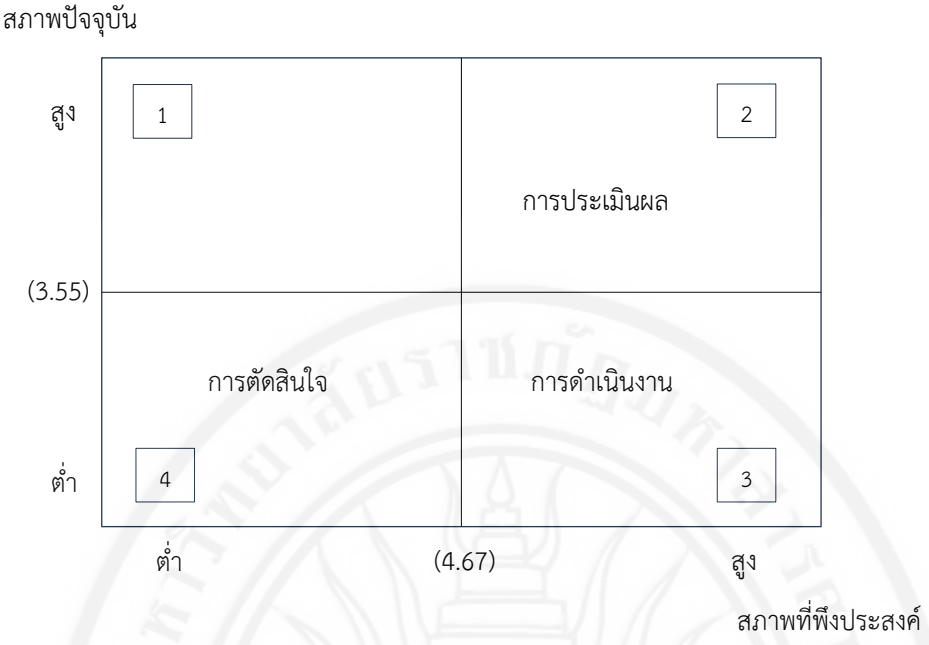
ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
4.3 การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	3.34	4.58	WT
4.4 มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	3.33	4.54	WT
ค่าเฉลี่ย	3.35	4.56	WT
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านทรัพยากรทางการศึกษา	3.35	4.68	

จากภาพที่ 4.5 และตารางที่ 4.20 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมมีจุดแข็งในด้านบุคคลและด้านวัสดุอุปกรณ์ และจุดอ่อน ในด้านงบประมาณและด้านอาคารสถานที่

5. ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วม

จากตารางที่ 4.16 พบว่า จุดตัดหรือตัวแบ่งจตุภาคของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพปัจจุบัน (D = 3.55) และค่าเฉลี่ยโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ (I = 4.67) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ ได้แสดงในภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วม

จากภาพที่ 4.6 ผลการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 กลยุทธ์ทางเลือก 4 ประการสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1. การตัดสินใจ			
1.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.38	4.54	WT
1.2 มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม	3.43	4.58	WT

(ต่อ)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
1.3 มีส่วนร่วมในการกำหนดทักษะผู้สอน	3.40	4.56	WT
1.4 มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย	3.43	4.57	WT
1.5 มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.36	4.59	WT
ค่าเฉลี่ย	3.40	4.57	WT
2. การดำเนินงาน			
2.1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.57	4.74	SO
2.2 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	3.56	4.72	SO
2.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะผู้สอน	3.51	4.70	WO
2.4 มีส่วนร่วมในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	3.48	4.74	WO
2.5 มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.41	4.76	WO
ค่าเฉลี่ย	3.51	4.73	WO
3. การประเมินผล			
3.1 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.70	4.69	SO
3.2 มีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.76	4.72	SO
3.3 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	3.78	4.71	SO
3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผู้สอน	3.71	4.69	SO

(ต่อ)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	กลยุทธ์
3.5 มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย	3.68	4.72	SO
3.6 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	3.67	4.70	SO
ค่าเฉลี่ย	3.72	4.70	SO
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านการมีส่วนร่วม	3.55	4.67	

จากภาพที่ 4.6 และตารางที่ 4.21 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมมีจุดแข็งในด้านการประเมินผล และจุดอ่อน ในด้านการตัดสินใจและด้านการดำเนินงาน

6. ร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์เมทริกซ์ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นเนื้อหา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด ของร่างกลยุทธ์ฯ เพื่อเข้าสู่กระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบริหารสถานศึกษา และด้านจัดการศึกษา จำนวน 14 คน ร่วมในการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1 วิสัยทัศน์

สถานศึกษาท้องถิ่นที่จัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และพร้อมรับปรับตัวในอนาคต

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรปรับแก้ไขข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของกลยุทธ์ที่ได้สังเคราะห์ไว้ และแสดงให้เห็นกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ดังนี้

“...วิสัยทัศน์ยังไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ได้สังเคราะห์มา ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ควรเปลี่ยนคำว่า สถานศึกษา เป็น โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ควรมีคำว่า ยุคใหม่ หรือ ทันสมัย...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้ร่วมกันปรับแก้ไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ คือ สร้างระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.2 พันธกิจ

6.2.1 พัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น

6.2.2 พัฒนาผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.2.3 สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พันธกิจ มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...พันธกิจ ครอบคลุมสาระตามความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้ว...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...กระชับ ได้ใจความ และสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ได้สังเคราะห์มา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

6.3 เป้าหมาย

6.3.1 พัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและทักษะในยุคดิจิทัล

6.3.2 พัฒนาผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

6.3.3 สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.3.4 ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป้าหมาย มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลยุทธ์ฯ แต่ควรปรับแก้ไขวิธีการเขียนเล็กน้อย ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...ในเป้าหมายควรระบุให้ชัดเจนว่าคืออะไร ควรตัดคำว่า พัฒนา สนับสนุน และส่งเสริม ออกไป คงเหลือไว้เพียงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้ร่วมกันปรับแก้ไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและทักษะในยุคดิจิทัล

2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

3. ทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4. ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

6.4 กลยุทธ์ (หลัก)

6.4.1 หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

6.4.2 ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.4.3 ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.4.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์ (หลัก) มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของกลยุทธ์ฯ ทั้งนี้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

จำเป็นของผู้วิจัยที่ได้นำเสนอไว้..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

6.5 กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด

จากกลยุทธ์หลักจำนวน 4 กลยุทธ์ ในหัวข้อ 6.4 ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์กลยุทธ์ทางเลือกในหัวข้อ 5 มาจัดทำกลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัด และผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.5.1 กลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

6.5.1.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

2.2) ออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

3.2) มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน

6.5.1.2 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

3) ตัวชี้วัด

3.1) การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

6.5.1.3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

1) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้

3.2) มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้

6.5.1.4 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

1) หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

2.2) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

3.2) มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

3.3) มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ

6.5.1.5 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบวิธีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

2.2) กำหนดแนวทางการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการออกแบบวิธีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

6.5.1.6 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3.2) มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น มีความสอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...ควรคลี่แนวทางของแต่ละกลยุทธ์ให้มากขึ้น ไม่เขียนเป็นภาพรวม...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ตัวชี้วัดมีการเขียนในความหมายที่กว้างเกินไป ควรระบุให้ชัดเจน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.5.1.7 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

2.2) จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน

3) ตัวชี้วัด

3.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

3.2) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม

3.3) ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น

6.5.1.8 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

1) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.2) จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้กับผู้สอน

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3.2) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม

6.5.1.9 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

1) ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2) แนวทาง

2.1) สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2) สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีผลสำรวจระดับความ สามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2) มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.3) มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4) มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6.5.1.10 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.3) จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.2) มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.3) มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด ของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีความสอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...เพิ่มเติมตัวชี้วัดในส่วนของเจตคติที่ดี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ตัวชี้วัดควรมีมากกว่า 1 ข้อ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

6.5.2 แกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.5.2.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2) แนวทาง

2.1) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้เพียงพอสำหรับผู้เรียนและผู้สอน

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เพียงพอสำหรับผู้เรียนและผู้สอน

3.2) จำนวนของวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น

6.5.2.2 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย

2) แนวทาง

2.1) ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมใช้งาน

3) ตัวชี้วัด

3.1) การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต

6.5.2.2 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

1) พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น

6.5.2.3 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

1) สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

2.2) จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

3) ตัวชี้วัด

3.1) ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

3.2) มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

6.5.2.4 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

1) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.2) จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.2) มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6.5.2.5 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

2) แนวทาง

2.1) วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

2.2) ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

3.2) การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

3.3) การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

6.5.2.6 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

2) แนวทาง

2.1) วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.2) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.2) จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด ของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีความสอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...ควรเพิ่มเติมแนวทางสำหรับทักษะในอนาคต...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ใช้คำสำคัญ เช่น เทคโนโลยี ออนไลน์ ในแนวทางเพื่อการปฏิบัติในยุคปัจจุบัน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...อาจพิจารณาใช้คำเฉพาะที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน เช่น นิเวศน์การเรียนรู้ ชุดการเรียนออนไลน์ หรือ นวัตกรรมการศึกษาสำหรับอนาคต เป็นต้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

2.5.3 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2.5.3.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน

2.5.3.2 ยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

1) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2) แนวทาง

2.1) สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2.2) สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

3.2) มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

3.3) การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2.5.3.3 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2) แนวทาง

2.1) สื่อสารนโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ

2.2) สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน

2.3) สร้างช่องทางการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการสื่อสารนโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ

3.2) มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน

3.3) มีการสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2.5.3.4 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2.2) สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3.2) มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออก แบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2.5.3.5 กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

1) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2) แนวทาง

2.1) สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

2.2) สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3) ตัวชี้วัด

3.1) มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3.2) มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด ของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น มีความสอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

“...การมีส่วนร่วม คือการเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมสนับสนุน เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...งบประมาณเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการการศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

“...ใช้คำที่แสดงให้เห็นถึงบริบทของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ, 18 มีนาคม 2567)

หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมอภิปรายกันอย่างครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแก้ไขปรับปรุงเพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สมบูรณ์ ซึ่งสามารถสรุปกลยุทธ์ (หลัก) กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด ได้ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.22–4.26

ตารางที่ 4.22 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)		
1. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	1.1 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	1.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล
	1.2 ออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	1.2 มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน
	1.3 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.3 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	2.1 ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	2.1 การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์
	2.2 ออกแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล	2.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)		
3. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	3.1 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	3.1 จำนวนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้น
	3.2 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	3.2 จำนวนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เพิ่มขึ้น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
	3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ 3.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ตามความสนใจของผู้เรียน	3.3 มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ 3.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 4. หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.1 ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน 4.2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน 4.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน 4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 5. มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	5.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	5.1 มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ 5.2 มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่
6. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น	6.1 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น	6.1 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
	6.2 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	6.2 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ
	6.3 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน	6.3 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน 6.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

จากการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัด ของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นออกมาเป็น 6 กลยุทธ์ 15 แนวทาง และ 28 ตัวชี้วัด (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.23 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	1.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล 1.2 จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน 1.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้สอนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ด้วยระบบการให้รางวัล	1.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล 1.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม 1.3 ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
		1.4 จำนวนผู้สอนที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตามเกณฑ์พิจารณา
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 2. เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.2 จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสานให้กับผู้สอน 2.3 สร้างระบบความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	2.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม 2.3 จำนวนผู้เข้ารับความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.4 มีการรายงานผลการเข้ารับการช่วยเหลือ
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 3. ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.1 สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.2 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.1 มีผลสำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.2 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.3 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(ต่อ)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
		3.4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 4. ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.3 จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.3 มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

จากการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ออกมาเป็น 4 กลยุทธ์ 12 แนวทาง และ 15 ตัวชี้วัด (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.24 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)		
1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่	1.1 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่
	1.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1.2 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ
	1.3 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1.3 จำนวนของวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น
		1.4 มีนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
2. มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย	2.1 ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมใช้งาน	2.1 การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต
	2.2 มีอินเตอร์เน็ตฟรี สำหรับผู้เรียนและผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	2.2 สถิติการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตของผู้เรียนและผู้สอน
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)		
3. พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.1 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	3.1 การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)		
4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล 4.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล 4.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล 4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล
5. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 6. มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	6.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.2 ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล	6.1 มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล
7. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	7.1 วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 7.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	7.1 มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 7.2 จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

จากการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ออกมาเป็น 7 กลยุทธ์ 14 แนวทาง และ 18 ตัวชี้วัด (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.25 กลยุทธ์รอง แนวทาง และตัวชี้วัดของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	1.1 สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน 1.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	1.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน 1.2 มีการประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	2.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.2 สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	2.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.2 มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.3 การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา	3.1 สื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ	3.1 มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ

(ต่อ)

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
	3.2 สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน 3.3 สร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย	3.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน 3.3 มีการสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 4. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.1 สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.1 มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น
5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
	5.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 5.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและตรวจสอบงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

จากการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นออกมาเป็น 5 กลยุทธ์ 11 แนวทาง และ 14 ตัวชี้วัด (ตารางที่ 4.25)

ในขั้นตอนที่ 4 นี้ หลังจากที่เสร็จสิ้นกระบวนการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้ว ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์ฯ ฉบับสมบูรณ์นี้เข้าสู่กระบวนการประเมินในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ที่ประกอบไปด้วย ศึกษานิเทศก์ 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และครู 32 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.26 ผลการประเมินกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
1. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	4.58	0.49	มากที่สุด	4.48	0.50	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
แนวทาง												
1.1 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.68	0.47	มากที่สุด	4.48	0.59	มาก	4.48	0.59	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
1.2 ออกแบบหลักสูตรให้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	4.60	0.58	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.53	0.63	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
1.3 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.75	0.43	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด	4.65	0.53	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
1.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.55	0.59	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
1.2 มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	4.60	0.49	มากที่สุด	4.48	0.55	มาก	4.50	0.55	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
1.3 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	0.52	มากที่สุด	4.55	0.49	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
2. จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.60	0.54	มากที่สุด	4.38	0.58	มาก	4.50	0.65	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
แนวทาง												
2.1 ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.60	0.58	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.45	0.59	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
2.2 ออกแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล	4.35	0.69	มาก	4.23	0.65	มาก	4.35	0.53	มาก	4.55	0.59	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
2.1 การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.45	0.63	มาก	4.33	0.61	มาก	4.40	0.54	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด
2.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล	4.55	0.59	มากที่สุด	4.45	0.55	มาก	4.45	0.55	มาก	4.63	0.53	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)												
3. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	4.70	0.51	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
แนวทาง												
3.1 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	4.63	0.48	มากที่สุด	4.45	0.50	มาก	4.48	0.50	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
3.2 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	4.53	0.55	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก	4.43	0.49	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องวิธีการจัดการเรียนรู้	4.63	0.48	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.68	4.55	มากที่สุด
3.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ตามความสนใจของผู้เรียน	4.48	0.55	มาก	4.35	0.53	มาก	4.35	0.57	มาก	4.55	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ตัวชี้วัด												
3.1 จำนวนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้น	4.45	0.55	มาก	4.35	0.53	มาก	4.38	0.53	มาก	4.43	0.63	มาก
3.2 จำนวนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เพิ่มขึ้น	4.48	0.55	มาก	4.30	0.56	มาก	4.40	0.54	มาก	4.50	0.59	มาก
3.3 มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้	4.68	0.52	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.65	0.53	มากที่สุด
3.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้	4.63	0.53	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)												
4. หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.55	0.55	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.53	0.55	มาก	4.75	0.49	มากที่สุด
แนวทาง												
4.1 ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.48	0.55	มาก	4.38	0.53	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
4.2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.58	0.59	มากที่สุด	4.38	0.58	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
4.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.50	0.55	มาก	4.50	0.55	มาก	4.55	0.55	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
4.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.48	0.59	มาก	4.43	0.59	มาก	4.50	0.59	มาก	4.70	0.56	มากที่สุด
4.3. มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ	4.63	0.53	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.46	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
5. มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	4.60	0.54	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.48	0.55	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด
แนวทาง												
5.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	4.53	0.59	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.40	0.58	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
5.1 มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	4.60	0.54	มากที่สุด	4.43	0.63	มาก	4.50	0.55	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
5.2 มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
6. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น	4.60	0.54	มากที่สุด	4.40	0.66	มาก	4.48	0.59	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด
แนวทาง												
6.1 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายยืดหยุ่น	4.68	0.47	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
6.2 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.73	0.45	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.48	0.55	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
6.3 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน	4.68	0.47	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.45	0.55	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
6.1 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น	4.65	0.48	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
6.2 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.73	0.50	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.63	0.53	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
6.3 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน	4.63	0.54	มากที่สุด	4.55	0.51	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด
6.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายยืดหยุ่น	4.63	0.53	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.59	0.53	มากที่สุด	4.47	0.56	มาก	4.51	0.54	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด

จากผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.59, $S.D.$= 0.53) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.47, $S.D.$= 0.56) ความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.51, $S.D.$= 0.54) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$= 0.49)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$= 0.51) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและ

ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, $S.D.$= 0.54) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, $S.D.$=0.54) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, $S.D.$= 0.54) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$= 0.49) และ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, $S.D.$= 0.55)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.58, $S.D.$=0.59) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.50, $S.D.$=0.55) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.48, $S.D.$= 0.50) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, $S.D.$= 0.63) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, $S.D.$=0.66) และ กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.38, $S.D.$=0.58)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.63, $S.D.$= 0.48) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.58, $S.D.$= 0.54) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$= 0.55) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, $S.D.$= 0.65) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, $S.D.$= 0.55) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, $S.D.$= 0.59)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด เป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.80, $S.D.$=0.40) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด

($\overline{X}$ =4.80, $S.D.$ = 0.40) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, $S.D.$ = 0.49) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$ = 0.52) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.65, $S.D.$ = 0.53) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้าง เวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.63, $S.D.$ = 0.58)

ตารางที่ 4.27 ผลการประเมินกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
1. เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	4.70	0.46	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.55	0.59	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
แนวทาง												
1.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	4.73	0.45	มากที่สุด	4.50	0.63	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
1.2 จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน	4.78	0.42	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.50	0.49	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
1.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้สอนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลด้วยระบบการให้รางวัล	4.63	0.53	มากที่สุด	4.48	0.63	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
1.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	4.73	0.50	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.73	0.50	มากที่สุด
1.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม	4.65	0.48	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1.3 ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น	4.63	0.48	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
1.4 จำนวนผู้สอนที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตามเกณฑ์พิจารณา	4.58	0.59	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.33	0.65	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)												
2. เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	4.75	0.43	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
แนวทาง												
2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	4.68	0.47	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.48	0.55	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
2.2 จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสานให้กับผู้สอน	4.70	0.46	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
2.3 สร้างระบบความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	4.63	0.48	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
2.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	4.65	0.48	มากที่สุด	4.45	0.55	มาก	4.48	0.55	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
2.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม	4.75	0.43	มากที่สุด	4.63	0.53	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
2.3 จำนวนผู้เข้ารับความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	4.70	0.51	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.68	0.52	มากที่สุด
2.4 มีการรายงานผลการเข้ารับช่วยเหลือ	4.68	0.52	มากที่สุด	4.58	0.63	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)												
3. ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.65	0.48	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
แนวทาง												
3.1 สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.68	0.47	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
3.2 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.73	0.45	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.75	0.43	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
3.1 มีผลสำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.58	0.54	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด
3.2 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.60	0.54	มากที่สุด	4.45	0.55	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
3.3 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.58	0.59	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
3.4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.55	0.59	มากที่สุด	4.48	0.50	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
4. ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.60	0.49	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.75	0.49	มากที่สุด
แนวทาง												
4.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.58	0.59	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.75	0.49	มากที่สุด
4.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.63	0.53	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.85	0.36	มากที่สุด
4.3 จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.63	0.53	มากที่สุด	4.48	0.55	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
4.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.65	0.48	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
4.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.70	0.46	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
4.3 มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.73	0.45	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.66	0.49	มากที่สุด	4.54	0.54	มากที่สุด	4.58	0.53	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด

จากผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66, $S.D.$ = 0.49) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.54) ความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.53) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, $S.D.$ = 0.45)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, $S.D.$ = 0.43) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$ = 0.46) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.48) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, $S.D.$ = 0.49)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$ = 0.48) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$ = 0.59) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากที่สุด

($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$ = 0.55) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, $S.D.$ = 0.55)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.48) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$ = 0.49) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$ = 0.54) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, $S.D.$ = 0.59)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรุก (SO) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.83, $S.D.$ = 0.38) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, $S.D.$ = 0.42) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, $S.D.$ = 0.43) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, $S.D.$ = 0.49)

ตารางที่ 4.28 ผลการประเมินกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียน รู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.65	0.48	มากที่สุด	4.25	0.54	มาก	4.48	0.50	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
แนวทาง												
1.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะ สมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและสถานที่	4.63	0.53	มากที่สุด	4.40	0.58	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
1.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะ สมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.63	0.53	มากที่สุด	4.35	0.57	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
1.3 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.70	0.46	มากที่สุด	4.48	0.55	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
1.1 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่	4.60	0.49	มากที่สุด	4.43	0.54	มาก	4.50	0.50	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
1.2 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.33	0.52	มาก	4.48	0.50	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
1.3 จำนวนของวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียน รู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น	4.70	0.51	มากที่สุด	4.43	0.49	มาก	4.48	0.55	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
1.4 มีนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.68	0.52	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.50	0.59	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
2. มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุม เข้าถึงได้ง่าย	4.75	0.49	มากที่สุด	4.25	0.73	มาก	4.40	0.70	มาก	4.68	0.61	มากที่สุด
แนวทาง												
2.1 ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมใช้งาน	4.70	0.51	มากที่สุด	4.33	0.61	มาก	4.53	0.53	มากที่สุด	4.65	0.53	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
2.2 มีอินเตอร์เน็ตฟรีสำหรับผู้เรียนและผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	4.70	0.56	มากที่สุด	4.31	0.72	มาก	4.48	0.63	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
2.1 การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต	4.73	0.55	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.50	0.59	มาก	4.70	0.51	มากที่สุด
2.2 สถิติการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตของผู้เรียนและผู้สอน	4.68	0.57	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด	4.73	0.50	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)												
แนวทาง												
3. พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.65	0.48	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
3.1 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.68	0.47	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
3.1 การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.63	0.53	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)												
4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.65	0.53	มากที่สุด	4.38	0.58	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
แนวทาง												
4.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.63	0.53	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
4.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.63	0.58	มากที่สุด	4.40	0.62	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	4.80	0.46	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
4.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.55	0.55	มากที่สุด	4.48	0.59	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
4.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.58	0.54	มากที่สุด	4.38	0.62	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.63	0.58	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)												
5. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.63	0.58	มากที่สุด	4.33	0.65	มากม	4.60	0.49	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
แนวทาง												
5.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.65	0.57	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
5.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.65	0.57	มากที่สุด	4.38	0.62	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
5.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.70	0.46	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.50	0.50	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
5.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.60	0.49	มากที่สุด	4.35	0.61	มาก	4.50	0.50	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.60	0.49	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
6. มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.65	0.52	มากที่สุด	4.38	0.66	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
แนวทาง												
6.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้อง เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.68	0.52	มากที่สุด	4.53	0.53	มากที่สุด	4.48	0.63	มาก	4.63	0.62	มากที่สุด
6.2 ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล	4.65	0.53	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.50	0.59	มาก	4.70	0.56	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
6.1 มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.63	0.58	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด
6.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.63	0.58	มากที่สุด	4.43	0.63	มากม	4.53	0.59	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด
6.3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	4.68	0.52	มากที่สุด	4.53	0.55	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.70	0.56	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
7. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	4.65	0.50	มากที่สุด	4.36	0.70	มาก	4.48	0.67	มาก	4.65	0.61	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ
แนวทาง												
7.1 วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.58	0.59	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.50	0.59	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด
7.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.65	0.48	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.50	0.59	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
7.1 มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.60	0.54	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด
7.2 จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.60	0.58	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.50	0.63	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.65	0.53	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.70	0.49	มากที่สุด

จากผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.53) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, $S.D.$ = 0.59) ความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$ = 0.55) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$ = 0.49)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรุก (SO) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, $S.D.$ = 0.49) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียน รู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.48) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.48) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการจัด

การศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.53) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.52) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.65, $S.D.$ = 0.50) และกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$ = 0.58)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$ = 0.50) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38, $S.D.$ = 0.58) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38, $S.D.$ = 0.66) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36, $S.D.$ = 0.70) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36, $S.D.$ = 0.65) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25, $S.D.$ = 0.54) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25, $S.D.$ = 0.73)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, $S.D.$ = 0.49) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, $S.D.$ = 0.49) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, $S.D.$ = 0.50) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, $S.D.$ = 0.55) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, $S.D.$ = 0.50) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, $S.D.$ = 0.67) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.70)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด เป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, $S.D.$ = 0.42) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75,

$S.D.$ = 0.43) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, $S.D.$ = 0.45) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$ = 0.46) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$ = 0.61) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.48) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$ = 0.61)

ตารางที่ 4.29 ผลการประเมินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)												
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.55	0.55	มากที่สุด	4.43	0.63	มาก	4.48	0.63	มาก	4.65	0.61	มากที่สุด
แนวทาง												
1.1 สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน	4.58	0.54	มากที่สุด	4.43	0.59	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	4.73	0.55	มากที่สุด
1.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการ ศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.63	0.58	มากที่สุด	4.45	0.63	มาก	4.50	0.63	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
1.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน	4.55	0.59	มากที่สุด	4.40	0.58	มาก	4.50	0.63	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด
1.2 มีการประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.63	0.58	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	4.63	0.58	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)												
2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.75	0.43	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
แนวทาง												
2.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.70	0.51	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	4.78	0.47	มากที่สุด
2.2 สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.63	0.53	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.78	0.47	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
2.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.68	0.57	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.58	0.63	มากที่สุด	4.73	0.55	มากที่สุด
2.2 มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.60	0.58	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.55	0.63	มากที่สุด	4.78	0.52	มากที่สุด
2.3 การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	4.65	0.57	มากที่สุด	4.63	0.53	มากที่สุด	4.58	0.63	มากที่สุด	4.80	0.51	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)												
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา	4.63	0.53	มากที่สุด	4.43	0.63	มาก	4.53	0.55	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
แนวทาง												
3.1 สื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ	4.63	0.58	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.78	0.47	มากที่สุด
3.2 สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน	4.58	0.59	มากที่สุด	4.45	0.59	มาก	4.45	0.55	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด
3.3 สร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย	4.55	0.59	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.48	0.55	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
3.1 มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ	4.58	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด
3.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน	4.63	0.53	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
3.3 มีการสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย	4.68	0.52	มากที่สุด	4.45	0.50	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	4.68	0.52	มากที่สุด
แนวทาง												
4.1 สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.70	0.46	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
4.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.70	0.46	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ตัวชี้วัด												
4.1 มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.68	0.57	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
4.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.70	0.51	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.73	0.50	มากที่สุด
4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการออก แบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.63	0.58	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.78	0.47	มากที่สุด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)												
5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.78	0.42	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.65	0.48	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
แนวทาง												
5.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.65	0.53	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	4.73	0.50	มากที่สุด
5.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.63	0.58	มากที่สุด	4.45	0.55	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความสอดคล้อง			ความเป็นประโยชน์		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ตัวชี้วัด												
5.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติด ตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.75	0.49	มากที่สุด	4.50	0.55	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
5.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.73	0.45	มากที่สุด	4.45	0.59	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและตรวจสอบงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.70	0.51	มากที่สุด	4.45	0.59	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.65	0.53	มากที่สุด	4.52	0.56	มากที่สุด	4.56	0.56	มากที่สุด	4.72	0.50	มากที่สุด

จากผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.65, $S.D.$=0.53) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.52, $S.D.$= 0.56) ความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.56, $S.D.$= 0.56) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.72, $S.D.$= 0.50)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, $S.D.$= 0.42) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.75, $S.D.$= 0.43) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$= 0.53) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วม

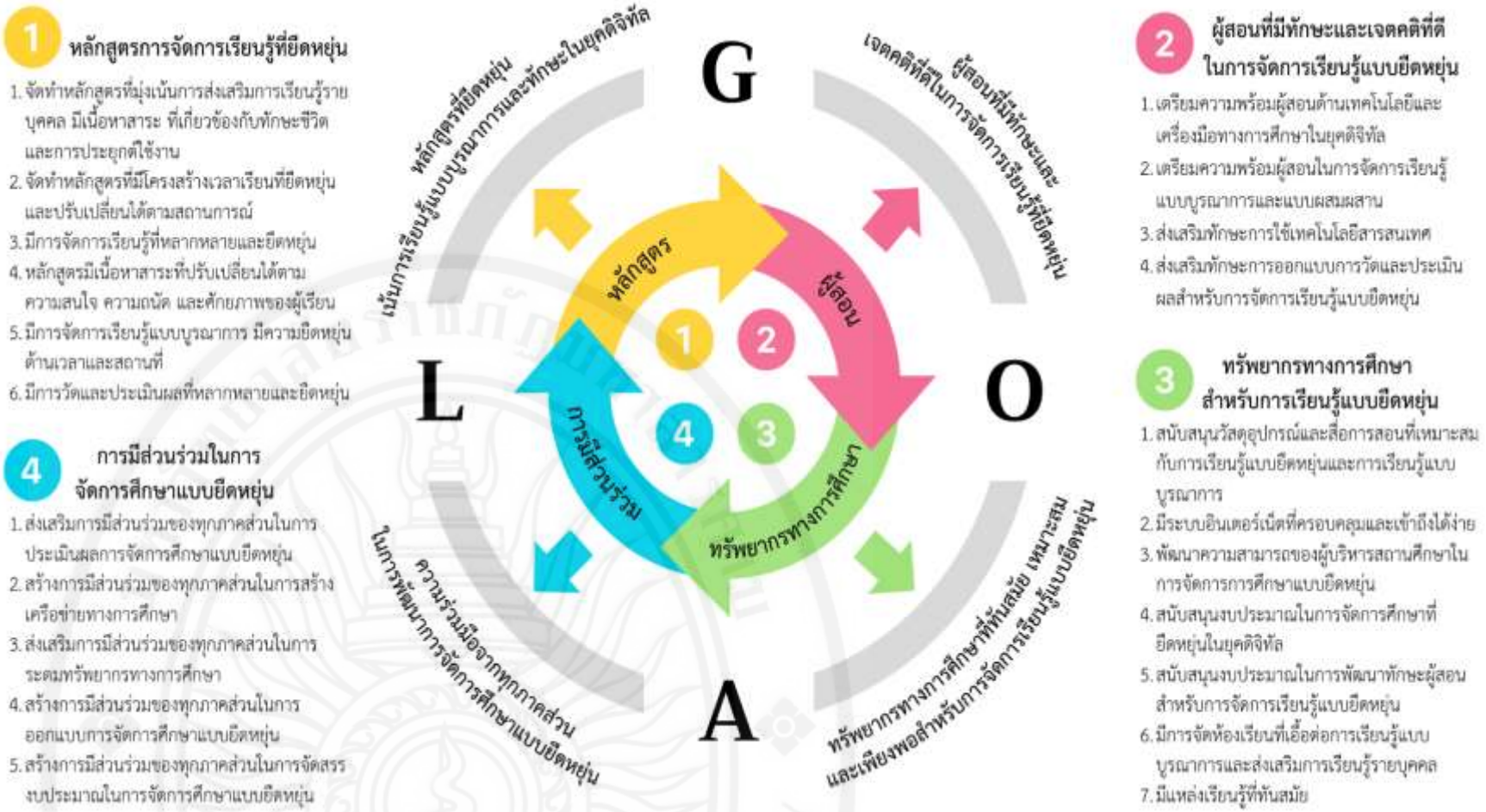
ของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.63, $S.D.$= 0.53) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, $S.D.$= 0.55)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, $S.D.$= 0.49) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.55, $S.D.$= 0.50) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.50, $S.D.$=0.63) กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.43, $S.D.$=0.63) และกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, $S.D.$= 0.63)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$= 0.48) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, $S.D.$= 0.54) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, $S.D.$= 0.59) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$= 0.55) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, $S.D.$= 0.63)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด เป็นดังนี้ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, $S.D.$= 0.42) กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.75, S.D. = 0.49) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$= 0.51) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.68, $S.D.$= 0.47) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$= 0.61)

จากผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing) พบว่า กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ในแต่ละกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก และ มากที่สุด ดังนั้น กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาด้วยการใช้หลักการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ภาพที่ 4.7 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สร้างและประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดข้อสรุปการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 สรุป

5.1.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด ได้แก่

5.1.1.1 หลักสูตร มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (2) เนื้อหาสาระ (3) การจัดการเรียนรู้ และ (4) การวัดและประเมินผล

5.1.1.2 ผู้สอน มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และ (2) เจตคติที่ดี

5.1.1.3 ทรัพยากรทางการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) บุคคล (2) งบประมาณ (3) วัสดุอุปกรณ์ และ (4) อาคารสถานที่

5.1.1.4 การมีส่วนร่วม มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) การตัดสินใจ (2) การดำเนินงาน และ (3) การประเมินผล

5.1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นดังนี้

องค์ประกอบ ผู้สอน ($\overline{X}$ =4.67, $S.D.$=0.22) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก ตามด้วย หลักสูตร ทรัพยากรทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม ที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เท่ากันทุกองค์ประกอบ ($\overline{X}$ =4.56, $S.D.$=0.25)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ =4.67, $S.D.$=0.22) ตามด้วย เนื้อหาสาระ ($\overline{X}$ = 4.56, $S.D.$= 0.25)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบผู้สอนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ได้แก่ เจตคติที่ดี ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$ = 0.22) ตามด้วย ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ($\overline{X}$ =4.56, $S.D.$ = 0.25)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ได้แก่ บุคคลและวัสดุอุปกรณ์ ($\overline{X}$ =4.78, $S.D.$ =0.17) ตามด้วย งบประมาณและอาคารสถานที่ ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$ = 0.22)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ได้แก่ การประเมินผล ($\overline{X}$ =4.78, $S.D.$ = 0.17) ตามด้วย การตัดสินใจและการดำเนินงาน ($\overline{X}$ =4.67, $S.D.$ = 0.22)

5.1.3 ดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นดังนี้

ทรัพยากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.40) เป็นองค์ประกอบที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามด้วย หลักสูตร ($PNI_{modified}$ = 0.33) การมีส่วนร่วม ($PNI_{modified}$ = 0.32) และผู้สอน ($PNI_{modified}$ = 0.30) ตามลำดับ

ในองค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.40 โดยที่ด้านงบประมาณ เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.57) ตามด้วย ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($PNI_{modified}$ = 0.41) ด้านอาคารสถานที่ ($PNI_{modified}$ = 0.36) และด้านบุคคล ($PNI_{modified}$ = 0.22)

ในองค์ประกอบหลักสูตร ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ =0.33 โดยที่ด้านเนื้อหาสาระ เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.35) ตามด้วย ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($PNI_{modified}$= 0.33) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$= 0.33) และด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.32)

ในองค์ประกอบการมีส่วนร่วม ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ = 0.32 โดยที่ด้านการดำเนินงาน เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.35) ตามด้วย ด้านการตัดสินใจ ($PNI_{modified}$ = 0.34) และด้านการประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.27)

ในองค์ประกอบผู้สอน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยรวมมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ = 0.30 โดยที่ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด ($PNI_{modified}$ =0.33) ตามด้วย ด้านเจตคติที่ดี ($PNI_{modified}$ = 0.26)

5.1.4 กลยุทธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นดังนี้

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดแข็งในด้านผู้สอนและด้านการมีส่วนร่วม และจุดอ่อน ในด้านหลักสูตรและด้านทรัพยากรทางการศึกษา

การกำหนดกลยุทธ์ในด้านผู้สอน โดยรวมมีจุดแข็งในด้านเจตคติที่ดี และจุดอ่อน ในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมมีจุดแข็งในด้านการประเมินผล และจุดอ่อนในด้านการตัดสินใจและด้านการดำเนินงาน ในด้านหลักสูตร โดยรวมมีจุดแข็งในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดอ่อน ในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล และในด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมมีจุดแข็งในด้านบุคคล และด้านวัสดุอุปกรณ์ และจุดอ่อนในด้านงบประมาณและด้านอาคารสถานที่

ดังนั้น กลยุทธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 1 วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าหมาย 4 กลยุทธ์หลัก 22 กลยุทธ์รอง 52 แนวทาง และ 68 ตัวชี้วัด

5.1.5 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นดังนี้

การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์ (Public Hearing) สรุปได้ว่า กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.49, $S.D.$ = 0.56) ความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, $S.D.$ = 0.55) ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, $S.D.$ = 0.52) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.71, $S.D.$ = 0.48)

การประเมินกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สรุปได้ว่ามีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, $S.D.$ = 0.56) ความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, $S.D.$ = 0.54) ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.59, $S.D.$ = 0.53) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$ = 0.49)

กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, $S.D.$ = 0.54) ความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, $S.D.$ = 0.53) ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66, $S.D.$ = 0.49) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, $S.D.$ = 0.45)

กลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, $S.D.$= 0.59) ความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.53, $S.D.$= 0.55) ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, $S.D.$= 0.53) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, $S.D.$= 0.49)

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52, $S.D.$= 0.56) ความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56, $S.D.$= 0.56) ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, $S.D.$= 0.53) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, $S.D.$= 0.50)

ดังนั้น สรุปได้ว่ากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้สร้างขึ้นนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพิจารณาตัดสินใจปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาด้วยการบูรณาการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเข้าสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามพัฒนาการได้อย่างเต็มที่

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.50, $S.D.$= 0.43) โดยที่ด้านทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.35, $S.D.$= 0.52) ตามด้วย หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.48, $S.D.$= 0.45) การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.55, $S.D.$= 0.34) และผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.64, $S.D.$= 0.42) ตามลำดับ

การที่ทรัพยากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันที่ต่ำที่สุดนั้น เนื่องจากในสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ ทรัพยากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งอาจเกิดจากเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ได้อุบัติขึ้น สถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวและก้าวเข้าสู่สถานการณ์ปกติใหม่ได้อย่างราบรื่นและเท่าทันสถานการณ์ ทำให้การจัดการศึกษามีความยากลำบาก ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นได้ทันกาล ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้

แบบยืดหยุ่นไม่เพียงพอ งบประมาณที่จำกัดในการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่ ไม่มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สื่อการสอนที่ยังไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ รวมไปถึงสภาพอาคารสถานที่ และห้องเรียนที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ และขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ กรกมล ศรีวัฒน์ (2564) ที่กล่าวไว้ว่า สิ่งสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารที่ดีและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เครื่องมือเรียนรู้ที่สะดวก รวมถึงการมีแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสม ซึ่งธานินทร์ อินทรวิเศษ และคณะ (2564) ได้กล่าวถึงปัจจัยเสี่ยงของการศึกษาไทยหลังภาวะโควิด 19 ไว้ว่าการนำเทคโนโลยีมาช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ยังอาจแสดงให้เห็นปัญหา “ช่องว่างทางดิจิทัล” เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจากการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น ภาคการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชนจึงควรให้การสนับสนุนปัจจัยหรือทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้ประเทศไทยสามารถผ่านวิกฤตไปได้ นอกจากนี้ วิภาดา มุกดา และศีลสุภา วรรณสุทธ์ (2566) ที่ได้สรุปไว้ว่า ผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่จะต้องได้รับการจัดการให้ทันกาลภายหลังการเกิดสถานการณ์โรคโควิด 19 ได้แก่ 1) ความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมทางการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น ช่องว่างของโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและความพร้อมด้านอุปกรณ์รองรับการเรียนที่กว้างขึ้น 2) ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอ และการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนผ่านระบบเทคโนโลยีต่าง ๆ และ 3) ระบบส่งเสริมและสนับสนุนการสอนออนไลน์ของครูที่ไม่เพียงพอ หรือแม้แต่ในต่างประเทศ Seble and Worku (2020) และ UNESCO (2021) ได้รายงานสอดคล้องกันว่า โรคโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลกทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา การเรียนการสอนทางไกลและการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสิ่งที่ท้าทายประเทศที่กำลังพัฒนามาก เนื่องจากการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญในการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสม รวมถึงระบบอินเตอร์เน็ตที่มีเสถียรภาพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$= 0.23) โดยที่ด้านผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.73, $S.D.$= 0.20) ตามด้วย ทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, $S.D.$= 0.24) การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.67, $S.D.$= 0.25) และหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, $S.D.$= 0.23) ตามลำดับ

การที่ผู้สอน อยู่ในสภาพพึงประสงค์มากที่สุดนั้น เนื่องจากในอนาคตนั้น สิ่งที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากที่สุด คือ ผู้สอนที่มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เนื่องจากระบบการศึกษาในปัจจุบัน

ได้มีการปรับตัวเข้าสู่การจัดการศึกษาในยุคปกติใหม่มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ผู้สอนได้มีทักษะและความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทักษะและความความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยี เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการศึกษาในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น รวมถึงมีทักษะการสื่อสารที่ดีและมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ดังนั้น สิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือการสร้างเสริมทักษะและเจตคติของผู้สอนให้เท่าทันกับเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะภรณ์ ปิยะแสงทอง และคณะ (2566) ที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานการณ์ภายหลังโควิด-19 และได้รายงานผลไว้ว่า ครูมีความต้องการส่งเสริมความสามารถมากที่สุดในด้านวิจัยสร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับเอกราช บุญเริง (2566) ที่รายงานว่า ครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถปรับตัวด้านการจัดการเรียนการสอนภายหลังช่วงวิกฤตโควิด 19 ได้ดี สามารถเปลี่ยนวิธีการสอนเป็นการสอนออนไลน์ได้ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ สามารถจัดตารางสอนที่ยืดหยุ่นตามความพร้อมของนักเรียน และปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลการเรียนให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ An, et al. (2021) ที่ได้สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการสำรวจพบว่าครูส่วนใหญ่เชื่อว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แม้ว่าจะขาดแคลนอุปกรณ์ และมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้ดีขึ้นและเท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่

5.2.2 ดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษา มีดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นลำดับแรก ดังนั้น ทรัพยากรทางการศึกษา ที่ประกอบไปด้วย ตัวชี้วัดด้าน บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จึงเป็นสิ่งที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และเทคโนโลยียุคดิจิทัลในการเรียนการสอนที่ต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อการใช้งานอย่างเหมาะสม ดังนั้นทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีและเพียงพอจึงมีความจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน รสิตา รักสกุล และคณะ (2566) ได้รายงานถึงประเด็นสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาต้องร่วมกันแก้ไขและเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสภาวะปกติใหม่ คือ ปัญหาเรื่องความพร้อมของสภาพแวดล้อมในการเรียน รวมถึงเครื่องมือในการเรียนรู้ทั้งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ d’Orville (2020) UN (2020) และ UNICEF (2022) ที่ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นภายหลังสถานการณ์โควิด ไว้ว่า สถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อการสอนแบบดิจิทัล

อุปกรณ์และเครื่องมือด้านดิจิทัลรวมถึงโทรศัพท์มือถือ ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาทักษะ รวมถึงสร้างเสริมแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและลดภาวะการเรียนรู้ถดถอย และเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ให้โอกาสในการเรียนที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม

5.2.3 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดแข็งคือ ผู้สอนและการมีส่วนร่วม และมีจุดอ่อนคือ หลักสูตรและทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งเมื่อเรียงลำดับแล้วพบว่า ด้านทรัพยากรทางการศึกษาเป็นจุดอ่อนลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีความต้องการจำเป็นในด้านทรัพยากรทางการศึกษา ที่แสดงว่ามีความต้องการในการพัฒนาลำดับแรกเช่นกัน

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) กลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์รอง 15 แนวทาง 18 ตัวชี้วัด 2) กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง 12 แนวทาง 15 ตัวชี้วัด 3) กลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์รอง 14 แนวทาง 18 ตัวชี้วัด และ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์รอง 11 แนวทาง 14 ตัวชี้วัด

จากกลยุทธ์ฯ ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ชัยจันทร์ และรัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย (2562) ที่ได้เสนอกลยุทธ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 2) พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 4) ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ และ 5) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสฤษดิ์ วิวาสุขุ และคณะ (2565) ที่ได้เสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ 5กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3) พัฒนาครู 4) พัฒนาผู้บริหาร และ 5) พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา หงษ์ขุนทด และคณะ (2567) ที่ได้เสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ไว้ดังนี้ 1) มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 2) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้

ตลอดชีวิต 3) การสนับสนุนความเป็นอยู่ทางด้านดิจิทัล 4) การสร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน และ 5) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นนี้ ยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นที่ประกอบไปด้วย กลยุทธ์การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพหรือความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกลยุทธ์การส่งเสริม สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่ประกอบไปด้วยกลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาท้องถิ่น และกลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายครู ซึ่งกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ จะเป็นการต่อยอดและคลี่ขยายแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เท่าทันเทคโนโลยีและสถานการณ์ปัจจุบัน

5.2.4 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมพบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเกิดจากความไม่มั่นใจในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจากบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ รวมถึงความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ในการปรับตัวเข้าสู่การจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น ที่ประกอบไปด้วยหลายปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

กลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ในทุกด้าน ซึ่งกลยุทธ์นี้เป็นการใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรคเมื่อจุดแข็ง ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล คำนึงถึงความ

แตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ดังนั้น การที่มีกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น จะส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่สามารถบรรลุเป้าประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ วิจักขณาลัญฉ์ (2548) และสุวิมล มธุรส (2564) ที่มีผลการศึกษาที่คล้ายคลึงกันว่า การออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน มีความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ การเรียนการสอนมีลักษณะของการผสมผสานและบูรณาการ และมีการประเมินผลที่ยืดหยุ่นทั้งนี้ เทื้อน ทองแก้ว (2563) ได้เสนอแนะไว้ว่า ในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่นั้น การออกแบบหลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต การเรียนการสอนจะมีลักษณะผสมผสานหลากหลายวิธีตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม รวมถึงมีความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ Cahapay (2020) and Daniel (2020) ยังได้ให้ข้อแนะนำและแนวทางในการออกแบบหลักสูตรในภาวะปกติใหม่ไว้ว่า ควรเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาเน้นความรู้ที่ควรรู้ มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการเรียนการสอนรูปแบบทางไกลหรือรูปแบบไม่ประสานเวลา และมีการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่กลยุทธ์เชิงรุก (SO) เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลมีความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ผู้สอนต้องปรับตัวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆอยู่เสมอ การเพิ่มพูนทักษะด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องดำเนินการ ดังนั้น หากผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกลยุทธ์นี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริงจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน มีความเหมาะสม เป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ในกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น จึงกล่าวได้ว่า เมื่อหลักสูตรมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่นแล้ว การพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและผสมผสาน จะเป็นการเสริมพลังให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ วัสสิกา รุมาคมและฐิชากาญจน์ พัรจิราพันธ์ (2565) และ พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) ที่ได้รายงานว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่นั้น ในการพัฒนาครู ควรส่งเสริมให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล มีการปรับทักษะเพื่อเพิ่มความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจริง ส่งเสริมให้พัฒนาและปรับตัวไปกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแบบใหม่ที่มีรูปแบบการเรียนออนไลน์

และแบบผสมผสาน นอกจากนี้ บุญเลี้ยง ทุมทอง และฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ (2565) ได้รายงานผลกระทบทางบวกจากสถานการณ์โควิดต่อการปฏิบัติงานของครู พบว่าครูมีความกระตือรือล้นในการปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จึงควรส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะในการใช้สื่อเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศ Iivari, et al. (2020) ได้กล่าวถึงปัญหาในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาแบบเดิมไปสู่ยุคดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดของครูในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล การที่ไม่มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เหมาะสมและเพียงพอ และความเหนื่อยล้าในการสอนรูปแบบใหม่ ดังนั้นการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จะทำให้การเปลี่ยนผ่านราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางการสนับสนุนนี้ ยังสอดคล้องกับงานของ Novela (2022) ที่ได้สำรวจสมรรถนะเทคโนโลยีสารสนเทศในสภาวะปกติใหม่ของครูในระดับมัธยมศึกษา เมื่อเรียงลำดับความสำคัญ พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีข้อจำกัดในการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ต ไม่มีความรู้ที่เหมาะสม ไม่มีความมั่นใจ ขาดความสนใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ และต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการส่งเสริมและการเตรียมความพร้อมครูให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมและเพียงพอจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการในทันที

กลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ กลยุทธ์เชิงรุก (SO) มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย มีความเหมาะสม เป็นลำดับแรก แต่ในขณะเดียวกัน มีความเป็นไปได้ เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งอาจเกิดจากการที่อินเตอร์เน็ตมีความจำเป็นในระบบการศึกษาในปัจจุบัน เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้เป็นช่องทางหลักในการค้นคว้าหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในห้องเรียน การเรียนรู้ออนไลน์ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การมีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการแม้ว่าในความเป็นจริงจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนในระยะยาวที่เป็นรูปธรรมจากภาครัฐต้นสังกัดและสถานศึกษา ดังนั้น หากกลยุทธ์นี้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จะเป็นการใช้โอกาสในการพัฒนาด้านอินเตอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นในยุคดิจิทัลที่มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ที่ผลการวิจัยได้แสดงความต้องการให้มีการติดตั้งและพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั่วถึง และจัด Free WIFI เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ในงานของ วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ (2563) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นของครูในประเทศไทยในเรื่องความต้องการสิ่งสนับสนุนเพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ผลสำรวจพบว่าอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ทั่วถึง ทั้งการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์สื่อสารที่เหมาะสม ซึ่ง Shinghal (2020) ได้มีข้อเสนอแนะว่า เงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษาในยุคหลังโควิด คือ

การสนับสนุนครูและนักเรียน ในเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล การอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็น และระบบอินเตอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ UNESCO (2021) ได้รายงานว่า นับตั้งแต่สถานการณ์โควิดเป็นต้นไป การหยุดชะงักของระบบการศึกษาจะพบบ่อยขึ้น เนื่องจากโรคระบาดชนิดใหม่และความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นระบบการศึกษาจึงต้องมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น มีการจัดการเรียนรู้แบบทางไกลและแบบผสมผสาน การมีระบบอินเตอร์เน็ตที่เสถียร การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อทำให้การเปลี่ยนแปลงสู่สภาวะปกติใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Sato, et al. (2023) ที่ได้รายงานการปฏิรูปการศึกษาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบออนไลน์และรูปแบบทางไกลภายหลังยุคโควิด โดยได้เสนอนโยบายและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ 1) ต้องทำให้เกิดการเข้าถึงการเรียนรู้ออนไลน์อย่างเท่าเทียม ด้วยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและระบบอินเตอร์เน็ตที่มีความเสถียรเชื่อถือได้ 2) มีการอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านการจัดการศึกษาออนไลน์

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ในทุกด้าน ซึ่งใน กลยุทธ์นี้จะเป็นการพัฒนาเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น โดยที่จุดอ่อนของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น คือ การตัดสินใจและการดำเนินงาน ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนในด้านงบประมาณมีความสำคัญมากสำหรับการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐสำหรับระบบการศึกษามีจำนวนจำกัด และไม่เคยเพียงพอต่อความต้องการ เมื่อสามารถสร้างโอกาสในการร่วมมือกันจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการศึกษาที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน หรือด้านทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลี้ยง ทุมทอง และฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ (2565) ที่ได้รายงานไว้ว่า ผลกระทบทางบวกของสถานการณ์โควิด 19 ในด้านการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นพบว่ามีการสนับสนุนมากขึ้นกว่าสถานการณ์ปกติ เนื่องจากมีความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจต่อความยากลำบากที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) and Moss (2020) ได้เสนอแนะในแนวทางเดียวกันว่า หน่วยงานในระดับพื้นที่และสถานศึกษา ควรสื่อสาร สร้างความเข้าใจ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะในการปรับตัวสู่การจัดการศึกษายุคหลังโควิด 19

โดย UNESCO (2020) ไว้ว่า รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรมีการร่วมมือกันปกป้องสถานะทางการเงินของสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา รวมถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้และจัดเตรียมทรัพยากรทางเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่ายและฟรี นอกจากนี้ UNICEF (2021) ยังได้เสนอแนะแนวทางและนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นภายหลังสถานการณ์โควิดไว้ว่า รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันวางแผนในการเพิ่มการลงทุนในการจัดการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างความยืดหยุ่นในระบบการศึกษา ทำให้การเข้าถึงสื่อดิจิทัลเป็นไปได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ได้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ได้แก่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาต่อไปในอนาคต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.3.1.1 จากการพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า จุดแข็งในการพัฒนา ได้แก่ ผู้สอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนมีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ด้วยการเตรียมความพร้อมผู้สอนในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน ความพร้อมด้านทักษะเทคโนโลยีและการใช้เครื่องมือทางการศึกษา ความพร้อมด้านทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผล รวมไปถึงการสนับสนุนความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เพื่อทำให้ผู้สอนสามารถใช้ทักษะในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มที่และตามศักยภาพ

5.3.1.2 การนำกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกระบวนการนี้อาจใช้ระยะเวลายาวนานในการดำเนินการ และอาจมีการปรับเปลี่ยนตามบริบทของพื้นที่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความมุ่งมั่นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการสร้างแรงจูงใจและมีระบบความช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาต่อไปในอนาคต

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องกลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาด้านทรัพยากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ทางการศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาไม่หยุดชะงักและดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล เป็นการต่อยอดจากการพัฒนาหลักสูตรยืดหยุ่นที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น เพื่อทำให้การจัดการศึกษามีความทันสมัย เท่าทันสถานการณ์ และเท่าเทียมเสมอภาคสำหรับทุกคน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤตยากร ลดาวัลย์. (2563). การจัดการศึกษาท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน.*วารสารวิชาการธรรมทรรศน์.* 20(4), 209-216.

กรกมล ศรีวัฒน์. (2021). *Disrupted Classes, Undisrupted Learning: จากประสบการณ์จัดการเรียนรู้ ไม่หยุดชะงัก แบบจีน สู่การจัดการเรียนรู้บนข้อจำกัดแบบไทย (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และ The101.world).* สืบค้นจาก https://www.the101.world/disrupted-classes-undisrupted-learning/?fbclid=IwAR34ePLEkCEd0pu5kMS6g7fGSjS1gXI3NybxUjgECqGu1UC6uqftuD73jQM

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). *ประวัติความเป็นมา.* สืบค้นจาก http://www.dla. go.th/servlet/DLAServlet?visit=history

กรรณภรณ์ รุ่งแจ้ง. (2567). VUCA สู่ BANI: ความท้าทายของการจัดการศึกษาปฐมวัย. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.* 9(1), 282-291.

กระทรวงสาธารณสุข. (2565). *แผนและมาตรการการบริหารจัดการสถานการณ์โรคโควิด-19 สู่โรคประจำถิ่น.* สืบค้นจาก https://dmsic.moph.go.th/index/detail/8962

กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นจาก https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570).* สืบค้นจาก https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2023/2/2354_6270.pdf

กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค. (2017). เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในงานออกแบบ. *RAJABHAT JOURNAL OF SCIENCES, HUMANITIES and SOCIAL SCIENCES*, *18*(2), 254-266.

กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). *หนทางการศึกษาในทศวรรษหน้า หลังผ่านพ้น COVID-19.* สืบค้นจาก https://research.eef.or.th/social-protection-in-education-system/

กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). *ออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหมายกับเด็กชวนคุยกับ ดร.รังรอง สมมิตร.* สืบค้นจาก https://www.eef.or.th/article-rungrong-sommitr/

กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). *แล้ว “เรา” จะทำอย่างไรดี? เมื่อวันนี้เด็กไทย “ความรู้ถดถอย” ชวนคุยกับ รศ.ดร.วีระชาติ กิเลนทอง.* สืบค้นจาก https://www.eef.or.th/article-veerachat-kilanetong-knowledge-decline/

จงรักษ์ แสนแอ่น ชมภูนุช หุ่นนาค หควณ ชูเพ็ญ และชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2563). มุมมองเชิงระบบที่มีต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 16(2), 243-260.

จันทร์จิรา บุญมี, ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน และนันทิยา น้อยจันทร์. (2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6*(2), 50-65.

ชนิตา รักษ์พลเมือง, สนานจิตร สุคนธทรัพย์, และอุบลวรรณ หงส์วิทยากร. (2558). รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),* 7(13), 47-62.

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, ชื่นฤดี บุตะเขียว, รุ่งนภา รุ่งเรืองศิลป์, ประเสริฐ อินทร์รักษ์, สงวน อินทร์รักษ์, และพรพิรุณ วงศ์สมุด. (2564). กลยุทธ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาในระดับพื้นที่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี*. 15(2), 33-43.

ดารุณี บุญครอง. (2560). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*. 17(2),1-25.

ทนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ ณิชนันทน์ ศิริไสยาสน์ และโชติ บดีรัฐ. (2563). “New Normal” วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19: การงาน การเรียนและธุรกิจ. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 4(3), 371-386.

ทะเนศ วงศนาม และทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2560). การพัฒนาชุดการสอนแบบห้องเรียนกลับทางร่วมกับการเรียนแบบยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับนิสิตปริญญาตรี. *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นจาก http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4035/1/ThanetWongnam.pdf?fbclid=IwAR3Qsqq9URW5Rt-aFNWDAFNZKj5lnEtgfPu0vrkfg5BK_4HSpk_GwMJ7R-w

เทื้อน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *คุรุสภาวิทยาจารย์. 1*(2), 1-10.

ธานินทร์ อินทรวิเศษ, ธนวัฒน์ เจริญษา, และพิชญาภา ยวงสร้อย. (2564). ภาพสะท้อนการศึกษาไทยหลังภาวะโควิด 2019. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7*(4), 323-333.

ธีรพจน์ ภูริโสภณ, โกมล แพนพา และสิริกัญญา เสติ. (2564). การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยตามแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่.*วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. *8*(1), 399-413.

นรรธพร จันทร์เฉลี่ย เสริบุตร. 2564. มาตรการฟื้นฟูความรู้ถดถอยในเด็ก (Learning Loss). *Starfish Education.* สืบค้นจาก https://www.starfishlabz.com/blog/579-มาตรการฟื้นฟูความรู้ถดถอยในเด็ก-learning-loss-โดย-starfish-education

นันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). *การบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทวัน ทองพิทักษ์. (2557). การเรียนรู้แบบยืดหยุ่นทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. *5*(2), 208-217.

นันทวัน ทองพิทักษ์, เสนอ ภิรมจิตรผ่อง และสมาน อัศวภูมิ. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *Veridian E-Journal*. *9*(3), 527-542.

นันทิพร ฉัตรแก้ว, นิรุตติ์ วงคำชัย, ปัทมา เขาจารี, ศรายุทธ เมืองคำ, สุวิมล ห้วงเกษม, และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2562). ยุทธศาสตร์โรงเรียนประชารัฐกับการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล. *Veridian E-Journal*. *12*(2), 257-274.

นิตยา หงษ์ขุนทด, บรรจบ บุญจันทร์ และอริสา นพคุณ. (2567). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 6*(1), 427-436.

บุญใจ ศรีสถิตนรากูล. (2555). *การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: บริษัททริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.

บุญเลี้ยง ทุมทอง และฐิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์. (2565). ผลกระทบจากสถานการณ์โควิดที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. *11*(3), 436-455.

เบญจพร ยุติธรรมภิญโญ. (2561). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการทำประชาพิจารณ์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ปกรณ์ ปรียากร. (2563). *การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). องค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน. *Viridian E-Journal*. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. *10*(3), 1503-1517.

ปรัชญา เวลารัชช์. (2545). บทที่ 1 หลักการจัดการศึกษา. *ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ.* สืบค้นจาก http://suthep.crru.ac.th/book6/1.pdf

ปิยะภรณ์ ปิยะแสงทอง, รสวลีย์ อักษรวงศ์, และชวลิต ชูกำแพง. (2566). การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารวิจัยวิชาการ. 6*(5), 13 -28.

พัชรินทร์ ชัยจันทร์ และรัชนีวรรณ อนุตระกูลชัย. (2562). กลยุทธ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 6*(8), 3901-3916.

พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ. 4*(3), 783-795.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ, ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, เก็จกนก เอื้อวงศ์ และนงเยาว์ อุทุมพร. (2554). การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย. 3*(1), 79-91.

พิเชฐ คูชลธารา, สนอง โลหิตวิเศษ, รุจพร ชนะชัย และฤทธิชัย อ่อนมิ่ง. (2557). การประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ใหญ่วัยทำงาน. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 9*(1). 55-63.

ไพศาล วรคำ. (2558). *การวิจัยทางการศึกษา Educational Research* (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย.* สืบค้นจาก https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นและระบบคลังหน่วยกิต พ.ศ. 2563. สืบค้นจาก https://www.si.mahidol.ac.th/th/ siita/rules/04ข้อบังคับมหาวิทยาลัย_การจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น2563.pdf

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2564). *ประชุมพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นและระบบคลังหน่วยกิต.* สืบค้นจาก https://mahidol.ac.th/th/2021/flexible-learning/

โยธิน สิทธิประเสริฐ, ไพรภ รัตนชูวงศ์, ประเวศ เวชชะ และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2562). กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. 12*(2), 204-211.

ยุวเรศ หลุดพา. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์ภาครัฐ. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*. *7*(1), 326-342.

รสิตา รักสกุล, รุ่งทิวา แย้มรุ่ง และกิตติชัย สุธาสิโนบล. (2566). การจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบยืดหยุ่น: กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในยุคปกติถัดไป. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้. 1*(3), 90-100.

ราชกิจจานุเบกษา. (2559). *กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/visit/2559.pdf

ราชบัณฑิตยสภา. (2563). *ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์คำว่า "New normal"*. สืบค้นจาก https://royalsociety.go.th/บัญญัติศัพท์-new-normal/

วชิราภรณ์ พัดเกิด, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ,พูนชัย ยาวิราช และประเวศ เวชชะ. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารและการจัดการหลักสูตร คณะบริหารธุรกิจ สถาบันรัชต์ภาคย์. *วารสารรัชต์ภาคย์. 14*(33), 105-116.

วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล*. มหาวิทยาลัย*สุโขทัยธรรมาธิราช*. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/Schools/Shs/upload/หน่วยที่%201.pdf

วราภรณ์ จุลปานนท์. (2563). ชีวิตวิถีใหม่ในประชาคมโลกหลัง COVID-19. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์. 3*(2). 125-135.

วัสสิกา รุมาคม และฐิชากาญจน์ พัชรจิราพันธ์. (2565). การบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 9*(6), 16–30.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2563). *New normal ทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญนุกูล, ฉัตรสุดา กานกายันต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 14*(34), 285-298.

วิทัศน์ ฝักเจริญผล, กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล, พินดา วราสุนันท์, กุลธิดา นุกูลธรรม, กิติศาอร เหล่าเหมณี, สินีนุช สุวรรณาภิชาติ และสุมิตร สุวรรณ. (2563). ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส COVID-19. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์. 4*(1), 44-61.

วิภาดา มุกดา และศีลสุภา วรรณสุทธ์. (2566). การศึกษาระบบออนไลน์วิถีใหม่ในช่วงโควิด-19. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์. 24*(1), 102-115.

ศุภราภรณ์ ปางนิติคณากร และวสันต์ อติศัพท์ (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบเชิงนวัตกรรมการจัดการศึกษา แบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*. *11*(2), 360-375.

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์. (2559). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. *สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*. *22*(1), 41-56.

สฤษดิ์ วิวาสุขุ, อรรณพ จีนะวัฒน์ และศศิธร กาญจนสุวรรณ. (2565). กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 7*(8), 165-181.

สันติ วิจักขณาลัญฉ์. (2548). นวัตกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.28 (3). 32-39.

สัมเริง โภชนาธาร และเสาวคนธ์ สุดสวาสดิ์. (2559). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 12 (1), 197-223.

สยามรัฐออนไลน์. (2563, 21 สิงหาคม). “ม.มหิดล” มุ่งสานต่อยุทธศาสตร์วิถีใหม่ สนองนโยบายชาติสู่ระดับสากล. *สยามรัฐ*. สืบค้นจาก https://siamrath.co.th/n/176296

สยามรัฐออนไลน์. (2564, 10 กรกฎาคม). ห่วง นร.เครียดหนัก! "ตรีนุช" สั่ง รร. ยืดหยุ่น ปรับลดเวลาเรียน-การบ้าน-ประเมินผล. *สยามรัฐ*. สืบค้นจาก https://siamrath.co.th/n/260573

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.* สืบค้นจาก http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/6-file.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *สรุปสาระสำคัญ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580).* สืบค้นจาก http://nscr.nesdb.go.th/ wp-content /uploads/2019/12/สรุปแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาตร์ชาติ.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. สืบค้นจาก http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/wp-content/uploads/2021/06/May21 _Full_01.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551*. กรุงเทพฯ: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค.* กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.บี.เค การพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคโควิด-19.* กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวปฏิบัติการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กให้มีความยืดหยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2021/8/25962_1_1629876363799.pdf?time=1629878508823

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด–19.* สืบค้นจาก http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1834-file.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค.* สืบค้นจาก https://opendata.nesdc.go.th/en/dataset/research-0305-2564-9

สุเชาวน์ มีหนองหว้า, อำนวย บุญรัตนไมตรี, หควณ ชูเพ็ญ และปธาน สุวรรณมงคล. (2563). การบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้บริบทการกระจายอำนาจในรอบสองทศวรรษ. *วารสารการเมืองการปกครอง.10*(3), 288-303.

สุนทรี สกุลพราหมณ์ และสุรชัย ประเสริฐสรวย. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบยืดหยุ่นสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10*(1), 27-35.

สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค New Normal COVID-19. *วารสารรัชต์ภาคย์. 15*(40), 33-42.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล พิมพ์สอน, สมชัย วงษ์นายะ และเจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารครุศาสตร์. 42*(3), 56-73.

อภิญญ์พัทร์ กุสิยารังสิทธิ์. (2563). สื่อที่ใช้ในการรณรงค์ของภาครัฐเพื่อป้องกันโรคระบาดโควิด-19 ของประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร. 5*(2), 77-86.

อัจฉรา จันทร์ฉาย และศิพัตม์ ไตรอุโฆษ. (2562). *การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนธุรกิจใหม่.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำไพวิทย์ จุ่งพิวัฒน์. (2561). กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในทศวรรษหน้า. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 14*(1), 319-333.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกราช บุญเริง. (2566). การปรับตัวด้านการจัดการเรียนการสอนในช่วงวิกฤตโควิด 19: กรณีศึกษาข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการบริหารท้องถิ่น. 16*(3), 447 – 462.

An, Y., Kaplan-Rakowski, R., Yang, J., Conan, J., Kinard, W. and Daughrity, L. (2021). Examining K-12 Teachers' Feelings, Experiences, and Perspectives Regarding Online Teaching During the Early Stage of the COVID19 Pandemic. *Educational Technology Research and Development. 69*, 2589–2613.

Batubara, B. M. (2021). The Problems of the World of Education in the Middle of the COVID-19 Pandemic. *Budapest International Research and Critics Institute-Journal (BIRCI-Journal). 4*(1), 450-457.

Bailey, J. (2020). Reopening Resilient Schools. Education Nest. *Cambridge*. *20*(4), 1-9.

Cahapay, B. M. (2020). Rethinking Education in the New Normal Post-COVID-19 Era: A Curriculum Studies Perspective. *Aquademia. 4*(2), ep20018, 1-5.

Daniel, J. (2020). Education and the COVID‑19 Pandemic. *Prospects.* 49, 91–96

Educational Scientific and Cultural Organization. United Nations. (2020). Education in a post-COVID world: Nine Ideas for Public Action. Retrieved from https://en.unesco.org/sites/default/files/education_in_a_post-covid_world-nine_ideas_for_public_action.pdf

Iivari, N., Sharma, S., and Ventä-Olkkonen, L. (2020). Digital Transformation of Everyday Life – How COVID-19 Pandemic Transformed the Basic Education of The Young Generation and Why Information Management Research Should Care?. *International Journal of Information Management*. 55, 1-6.

INEE (Inter-agency Network for Education in Emergencies). (2010). INEE Minimum Standards for Education: Preparedness, Response, Recovery. Retrieved from https://inee.org/resources/inee-minimum-standards.

Kang, B. (2021). *How the COVID-19 Pandemic Is Reshaping the Education Service*. The Future of Service Post-COVID-19 Pandemic Volume 1. Berlin: Springer

Manuti, A., Van der Heijden, B., Kruyen, P., De Vos, A., Zaharie, M. and Lo Presti, A. (2022). Editorial: How Normal is the New Normal? Individual and Organizational Implications of the COVID-19 Pandemic. *Frontiers in Psychology*. 13, 1-3.

Microsoft. (2020). Resilience and Transformation for the Future of Learning. Retrieved from https://edudownloads.azureedge.net/ msdownloads/Microsoft-Leaders-Guide-Re-Opening-and-Beyond.pdf

Moss, G. (2020). The Impact of COVID-19 on Education: 3 Proposals to Help Develop a More Resilient System. *British Politics and Policy.* Retrieved from http:// eprints.lse.ac.uk/107339/1/politicsandpolicy_covid19_education_system.pdf

Novela, L. G. (2022). Teachers' Competency in Information and Communications Technology (ICT) in the New Normal. United International *Journal for Research & Technology. 3*(4), 1 -10.

Orville, H. (2020). COVID‑19 Causes Unprecedented Educational Disruption: Is There a Road Towards a New Normal?. *Prospects*. 49, 11–15.

Sato, S. N., Moreno, E. C., Rubio-Zarapuz, A., Dalamitros, A. A., Yanez-Sepulveda, R., Tornero-Aguolera, J. F., and Clemente-Suarez, V. J. (2024). Navigating the New Normal: Adapting Online and Distance Learning in the Post-Pandemic Era. *Education Sciences, 14*(19), 1-25.

Shinghal, K. (2020). Developing a Resilient Model for Online Education: Post COVID-19. *MedCrave*. 73-75.

Seble Tadesse and Worku Muluye. (2020). The Impact of COVID-19 Pandemic on Education System in Developing Countries: A Review. *Open Journal of Social Sciences. 8*, 159-170.

Thomas, M. S.C. and Rogers, C. (2020). Education. the Science of Learning. and the COVID‑19 Crisis. *Prospects*. 49, 87–90.

Tria, J. Z. (2020). The COVID-19 Pandemic through the Lens of Education in the Philippines: The New Normal. *International Journal of Pedagogical Development and Lifelong Learning*. *1*(1), 1-4.

UN. (2020). policy brief: education during covid-19 and beyond. Retrieved from https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf

UNESCO, (2021). Recovering lost learning: What can be done quickly and at scale?. Retrieved from https://www.unesco.org/en/articles/recovering-lost-learning-what-can-be-done-quickly-and-scale

UNESCO-IIEP. (2011). Guidance Notes for Educational Planners: Integrating Conflict and Disaster Risk Reduction into Education Sector Planning. Paris: International Institute for Educational Planning (IIEP). Retrieved from http://educationcluster .net /?get=000768%7C2014/01/IIEP_Guidancesnotes_EiE_en.pdf.

UNESCO, UNICEF, World Bank, and WFP. (2020). กรอบการทำงานสำหรับการเปิดสถานศึกษาหลังโควิด-19. สืบค้นจาก https://www.unicef.org/thailand/th/reports/กรอบการทำงานสำหรับการเปิดสถานศึกษา-หลังโควิด-19

UNICEF. (2021). Reopening with Resilience: Lessons from remote learning during COVID-19. Retrieved from https://www.unicef.org/innocenti/reports/reopening-with-resilience

UNICEF, UNESCO, and World Bank. (2022). Where are we on education recovery?. Retrieved from https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381091.

United States Agency International Development (USAID). (2019). White Paper: Transforming Systems in Times of Adversity. Retrieved from https://www.eccnetwork.net/sites/default/files/media/file/101219%20Resilience%20in%20Education%20White%20Paper%20-%20Final_0.pdf

United States Agency International Development (USAID). (2020). Education & Resilience: Transforming Systems in Adversity Policy Brief. Retrieved from https://resiliencelinks.org/system/files/documents/2020-01/ education_and _resilience_brief_0.pdf

Vasuratna, A., Manusirivithaya, S. and Tangjitgamol, S. (2021). (Our) World with COVID-19. *Thai Journal of Obstetrics and Gynaecology*. *29*(3), 122-130.

World Bank. (2013). “Frequently Asked Questions on ‘Resilience’ [English].” Education Resilience Approaches: Field Notes, 2. Retrieved from http://documents. World bank.org/curated/en/884361467993742091/ Frequently-asked-questions-on-resilience.

World Bank Group Education. (2019). The COVID-19 Pandemic: Shocks to Education and Policy Responses. Retrieved from https://www.worldbank.org/en/topic/ education/publication/the-covid19-pandemic-shocks-to-education-and-policy-responses

World Bank Group. (2020). THE COVID-19 SHOCKS TO EDUCATION AND POLICY RESPONSES. Retrieved from https://openknowledge.worldbank.org/ bitstream/ handle/10986/33696/148198.df?sequence=4

World Education Blog. (2020). Re-building resilient education systems: three lessons on the privatisation of education emerging from the COVID-19 pandemic. Retrieved from https://gemreportunesco.wpcomstaging.com/2020/10/02/ re-building-resilient-education-systems-two-lessons-on-the-privatisation-of-education-and-one-solution-emerging-from-the-covid-19-pandemic

Zhu, X. and Liu, J. (2020). Education in and After COVID-19: Immediate Responses and Long-Term Visions. *Post digital Science and Education.* 2, 695–699.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน

1. ดร.สุภาพร เทพสวัสดิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ความเชี่ยวชาญ ขับเคลื่อนโรงเรียนต้นแบบสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาบนความแตกต่างหลากหลายและกฎเกณฑ์ที่ยืดหยุ่น ภายใต้ความร่วมมือกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

2. ดร.ชัชพล รวมธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2565 จากกระทรวงศึกษาธิการ และสมาคมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย

3. ดร.นุชนาถ สอนสง ผู้อำนวยการโรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ความเชี่ยวชาญ ขับเคลื่อนโมเดลการศึกษา “1 โรงเรียน 3 ระบบ” และสร้างแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาเพื่อเด็กทุกคน ในชื่อ “การจัดการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กตกหล่น ออกกลางคัน และกลุ่มเสี่ยง”

4. ดร.ลาวัลย์ นนทะสี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองรูแข้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ความเชี่ยวชาญ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

5. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ วิจักขณาลัญฉ์ อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความเชี่ยวชาญ นวัตกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความเชี่ยวชาญ การบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา

7. ดร.ณัฐวดี วังสินธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2564 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและ ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ประเภทศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านวิชาการ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2564

8. ดร.ธเกียรติกมล ทองงอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ความเชี่ยวชาญ การวัดและประเมินผลการศึกษา

9. ดร.กมล ตราชู รองนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม ความเชี่ยวชาญ การจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน

1. ดร.เพ็ญศรี บุญเดช ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย

2. ดร.กาญจนา โสมณวัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3 ห้าธันวาคม สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา

4. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนีวรรณ ตั้งภักดี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 14 คน

1. นายไพรัตน์ นิติกรไชยรัตน์ รองนายกเทศมนตรีตำบลบางหญ้าแพรก จ.สมุทรสาคร

2. นายธนาตุล เร่งเร็ว รองนายกเทศมนตรีตำบลเชียงม่วน จ.พะเยา

3. ดร.ถวัลย์ นิยมพานิชพัฒนา อดีตรองนายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

4. รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

5. ดร.พิทักษ์ ดอนแก้ว รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 สุขวิทยากรตั้งตรงจิตร 15 สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร

6. นางสาวกันทิมา ตีกะพี้ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมหาราช 7 สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลงาน โรงเรียนต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการ 1 โรงเรียน 3 รูปแบบเพื่อจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่น

7. รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทัง นายกสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการ ศึกษาแห่งประเทศไทย ผลงาน ได้รับคัดเลือกจากสภาคณบดีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย เพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัลคณบดีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2563 ประเภท คณบดีดีเด่นแห่งชาติ

8. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น รองคณบดีฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา และประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เชี่ยวชาญการบริหารสถานศึกษายุคใหม่

10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และกรรมการและเลขานุการ สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย

11. ดร.สุรเชษฐ์ น้อยฤทธิ์ อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เชี่ยวชาญการบริหารจัดการการศึกษา

12. ดร.อดิศักดิ์ มุ่งชู อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 25 (ขอนแก่น) และ ประธานคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

13. ดร.เพ็ญศรี บุญเดช ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดเทศบาลเมืองยโสธร อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลตำบลบรบือ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2561 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

14. ดร.ณัฐวดี วังสินธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “คุรุสดุดี” ประจำปี 2564 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและ ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ประเภทศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านวิชาการ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2564

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
เรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม

เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

คำชี้แจงการดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. การสนทนากลุ่ม เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ให้ประเด็นในการสนทนา เพื่อให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้งทุกคน

2. ขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม

2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) แนะนำตนเองและทีมงาน

2.2 อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการสนทนากลุ่ม และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 เริ่มคำถามในแนวทางการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ตามประเด็น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันและผู้ร่วมสนทนามีโอกาสแสดงความคิดเห็น

2.4 สรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่ม

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม
นุชิดา สุวแพทย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สถานที่จัดการสนทนากลุ่ม
การประชุมออนไลน์ด้วยโปรแกรม Zoom

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัด ในหัวข้อเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดย่อยต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	แบบบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	
2. ผู้สอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่างๆ	
3. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรที่เหมาะสม เพียงพอ และใช้งานได้ มีสื่อการสอนแบบดิจิทัลและเครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล และมีงบประมาณที่จัดสรรอย่างเพียงพอ	
4. ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ที่ส่งเสริมสนับสนุนในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงาน และการประเมินผล	

ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่ 1

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร	แบบบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 หลักสูตรที่ยืดหยุ่น หมายถึง หลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	
ตัวชี้วัดที่ 2 เนื้อหาสาระ หมายถึง มีการจัดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล ตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีการบูรณาการรายวิชา มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล	
ตัวชี้วัดที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในรูปแบบที่หลากหลาย มีการบูรณาการกันระหว่างการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบดิจิทัล มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	
ตัวชี้วัดที่ 4 การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีความหลากหลายและเหมาะสม มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้	

ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่ 2

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน	แบบบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สามารถบูรณาการการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี	
ตัวชี้วัดที่ 2 เจตคติที่ดี หมายถึง ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีทักษะความคิดที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	

ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่ 3

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 4 ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา	แบบบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 บุคคล หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ มีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลต่างๆ	
ตัวชี้วัดที่ 2 งบประมาณ หมายถึง ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบทางไกล และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและบูรณาการ	
ตัวชี้วัดที่ 3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สื่อการสอน อินเตอร์เน็ต เพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ	
ตัวชี้วัดที่ 4 อาคารสถานที่ หมายถึง สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	

ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่ 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 5 ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	แบบบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 การตัดสินใจ หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	
ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินงาน หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	
ตัวชี้วัดที่ 3 การประเมินผล หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ร่วมกันประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	

ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่ 5

.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

เรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดในงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. แบบประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

3. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความเหมาะสม ดังนี้

5 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม มากที่สุด

4 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม มาก

3 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม ปานกลาง

2 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม น้อย

1 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม น้อยที่สุด

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ จะนำไปสังเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขั้นตอนต่อไป

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ นามสกุล .....
2. ตำแหน่ง .....
3. สถานที่ทำงาน .....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. องค์ประกอบ

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล						
2	ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3	ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่						
4	การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						

2. ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์						
2	เนื้อหาสาระ มีการจัดเนื้อหาสาระให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระที่จำเป็นให้เป็นรายวิชาหลัก เนื้อหาอื่นๆ จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ มีการจัดรายวิชาที่เน้นทักษะชีวิต การประยุกต์ใช้งาน และความรู้ยุคดิจิทัล						
3	การจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบต่างๆ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนยุคดิจิทัล มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่						
4	การวัดและประเมินผล กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้และตามสถานการณ์						

3. ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และยืดหยุ่น มีทักษะการสื่อสารที่ดี						
2	เจตคติที่ดี สภาพความรู้สึกทางจิตใจของผู้สอน ที่แสดงออกถึงความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความพร้อมในการสื่อสาร						

4. ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	บุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่น และผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น						
2	งบประมาณ ความพร้อมของงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น						
3	วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระบบอินเตอร์เน็ต สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น						
4	อาคารสถานที่ สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย						

5. ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม การกำหนดทักษะผู้สอน การกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น						
2	การดำเนินงาน การจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนาทักษะผู้สอน การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น						
3	การประเมินผล การประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การประเมินหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การประเมินผู้สอน การประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย และการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น						

ระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ค่าคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
หมายเลขโทรศัพท์ 095-020-8796
อีเมล์ 639010540101@rmu.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง

□ ครู (ครู/ครูผู้ช่วย) □ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ)

2. สถานที่ตั้งโรงเรียน

□ ภาคเหนือ □ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ □ ภาคกลาง

□ ภาคตะวันออก □ ภาคตะวันตก □ ภาคใต้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ **สภาพปัจจุบัน** : สภาพเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ และ
สภาพที่พึงประสงค์ : สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับ ดังนี้

5 คือ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มากที่สุด
4 คือ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มาก
3 คือ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ ปานกลาง
2 คือ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อย
1 คือ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร										
1. หลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล			✓							✓

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ใช้ในกระบวนการการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนองค์กรสังกัดปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร										
1. หลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล										
2. หลักสูตรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล										
3. หลักสูตรมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น										
4. หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์										
2. เนื้อหาสาระ										
1. เนื้อหาสาระมีความทันสมัย										
2. เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน										
3. เนื้อหาสาระที่จำเป็นจัดให้เป็นวิชาหลัก เนื้อหาสาระอื่นๆจัดให้เป็นวิชาบูรณาการ										
4. เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต										
5. เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้งาน										
6. เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ยุคดิจิทัล										

องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3. การจัดการเรียนรู้										
1. การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ และยืดหยุ่น										
2. การจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล										
3. การจัดการเรียนรู้ที่มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย										
4. การจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่										
4. การวัดและประเมินผล										
1. การวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
2. การวัดและประเมินผลมีรูปแบบที่หลากหลาย										
3. การวัดและประเมินผลที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้										
4. การวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์										

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน

ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่จัดกระบวนการการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
1. ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ										
2. ผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
3. ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล										
4. ผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง เหมาะสมและยืดหยุ่น										
5. ผู้สอนมีทักษะการสื่อสารที่ดี										
2. เจตคติที่ดี										
1. ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ										
2. ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์										
3. ผู้สอนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล										
4. ผู้สอนมีความพร้อมในการสื่อสาร										

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุตามเป้าประสงค์ ประกอบไปด้วย บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. บุคคล										
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่										
2. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
2. งบประมาณ										
1. งบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ										
2. งบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์										
3. งบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
3. วัสดุอุปกรณ์										
1. วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ										
2. มีระบบอินเตอร์เน็ต										
3. มีสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ดิจิทัล										
4. มีแอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										

องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4. อาคารสถานที่										
1. สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข										
2. การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ										
3. การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล										
4. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย										

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. การตัดสินใจ										
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
2. มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม										

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดทักษะผู้สอน										
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย										
5. มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น										
2. การดำเนินงาน										
1. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย										
2. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ										
3. มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะผู้สอน										
4. มีส่วนร่วมในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา										
5. มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
3. การประเมินผล										
1. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										
2. มีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย										
3. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ										

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4. มีส่วนร่วมในการประเมินผู้สอน										
5. มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย										
6. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น										

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ ข.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร								
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร								
1.1 หลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.2 หลักสูตรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
1.3 หลักสูตรมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.4 หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2. เนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระมีความทันสมัย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.2 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.3 เนื้อหาสาระที่จำเป็นจัดให้เป็นวิชาหลัก เนื้อหาสาระอื่นๆ จัดให้เป็นวิชาบูรณาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.4 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
2.5 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้งาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
2.6 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ยุคดิจิทัล	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
3. การจัดการเรียนรู้								
3.1 การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนรู้รูปแบบต่างๆและยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.2 การจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.3 การจัดการเรียนรู้ที่มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.4 การจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
4. การวัดและประเมินผล								
4.1 การวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.2 การวัดและประเมินผลมีรูปแบบที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.3 การวัดและประเมินผลที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.4 การวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน								
1. ทักษะการจัดการเรียรู้แบบยืดหยุ่น								
1.1 ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.2 ผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
1.3 ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.4 ผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องเหมาะสมและยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.5 ผู้สอนมีทักษะการสื่อสารที่ดี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2. เจตคติที่ดี								
2.1 ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
2.2 ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 ทรัพยากรทางการศึกษา								
1. บุคคล								
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
1.2 ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2. งบประมาณ								
2.1 งบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.2 งบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.3 งบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3. วัสดุอุปกรณ์								
3.1 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.2 มีระบบอินเตอร์เน็ต	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.3 มีสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ดิจิทัล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีแอปพลิเคชัน และสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4. อาคารสถานที่								
4.1 สภาพอาคารสถานที่ที่ถูกสุขภาวะด้านสาธารณสุข	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.2 การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
4.3 การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.4 มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม								
1. การตัดสินใจ								
1.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.2 มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
1.3 มีส่วนร่วมในการกำหนดทักษะผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.4 มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสื่อสารและสร้างเครือข่าย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.5 มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2. การดำเนินงาน								
2.1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
2.2 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.4 มีส่วนร่วมในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
2.5 มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3. การประเมินผล								
3.1 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.2 มีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรที่บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
3.3 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.5 มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC	ผล
3.6 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

1. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) รายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบาค และจากการคำนวณพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.93

ระยะที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 ยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
เรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การประชุม

เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจงการดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เป็นการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ให้ประเด็นในการสนทนา เพื่อให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้งทุกคน

2. ขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม

2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) แนะนำตนเองและทีมงาน

2.2 อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการประชุมสัมมนา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 เริ่มคำถามในแนวทางการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ตามประเด็น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันโดยที่ในแต่ละรอบ ผู้ทรงคุณวุฒิจะแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ และวิพากษ์ในประเด็นนั้น ๆ ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกประเด็น

2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการให้ความเห็น ผู้ดำเนินการสนทนาจะสรุปการประชุมและหาฉันทามติ

ผู้ดำเนินการสนทนา
นุชิดา สุวแพทย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สถานที่จัดการสนทนากลุ่ม
การประชุมออนไลน์ด้วยโปรแกรม Zoom

ร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์เมทริกซ์ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นเนื้อหา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทาง และตัวชี้วัด ของร่างกลยุทธ์ฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิสัยทัศน์

สถานศึกษาท้องถิ่นที่จัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และพร้อมรับปรับตัวในอนาคต

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น

2.2 พัฒนาผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.3 สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

3. เป้าหมาย

3.1 พัฒนาหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่

3.2 พัฒนาผู้สอนให้มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.3 สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลจากทุกภาคส่วนเพื่อการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

4. กลยุทธ์ (หลัก)

4.1 หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

4.2 ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.3 ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

5. กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด

ผู้ทรงคุณวุฒิ จะได้ให้ความเห็นในรายละเอียดของกลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน	1.1 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 1.2 ออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน 1.3 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 1.2 มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน 1.3 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	2.1 ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ 2.2 ออกแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล	2.1 การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ 2.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 3. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น	3.1. ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น 3.2 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ 3.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ตามความสนใจของผู้เรียน	3.1 จำนวนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้น 3.2 จำนวนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เพิ่มขึ้น 3.3 มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ 3.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 4. หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.1 ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน 4.2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	4.1. มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน 4.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
		4.3. มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 5. มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	5.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่	5.1 มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่ 5.2 มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่
6. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น	6.1 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น 6.2 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6.3 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน	6.1 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น 6.2 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6.3 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน 6.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 2.3 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล	1.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล 1.2 จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน 1.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้สอนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ด้วยระบบการให้รางวัล	1.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล 1.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม 1.3 ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น 1.4 จำนวนผู้สอนที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตามเกณฑ์พิจารณา
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 2. เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.2 จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสานให้กับผู้สอน 2.3 สร้างระบบความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน	2.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม 2.3 จำนวนผู้เข้ารับความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน 2.4 มีการรายงานผลการเข้ารับการช่วยเหลือ
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 3. ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.1 สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.2 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.1 มีผลสำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.2 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.3 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
		3.4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 4. ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.3 จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	4.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 4.3 มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 2.4 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษา สำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ	1.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่ 1.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ 1.3 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	1.1 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่ 1.2 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ 1.3 จำนวนของวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น 1.4 มีนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
2. มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย	2.1 ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมใช้งาน 2.2 มีอินเตอร์เน็ตฟรี สำหรับผู้เรียนและผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	2.1 การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต 2.2 สถิติการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตของผู้เรียนและผู้สอน
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 3. พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่	3.1 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่	3.1 การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

(ต่อ)

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
	4.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล	4.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล 4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล
5. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 6. มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	6.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.2 ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล	6.1 มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล 6.3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

(ต่อ)

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
7. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	7.1 วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 7.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	7.1 มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น 7.2 จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 2.5 กลยุทธ์รอง แนวทาง และ ตัวชี้วัดของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	1.1 สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน 1.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	1.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน 1.2 มีการประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	2.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.2 สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	2.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.2 มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 2.3 การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา	3.1 สื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ 3.2 สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน 3.3 สร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย	3.1. มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ 3.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน 3.3 มีการสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	แนวทาง	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)		
4. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.1 สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	4.1 มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น
5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 5.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 5.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น 5.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและตรวจสอบงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ระยะที่ 3

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์

เรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบประเมินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แบบประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ จะนำไปวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อจัดทำกลยุทธ์ฯ ฉบับสมบูรณ์ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนุชิดา สุวแพทย์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง

☐ ครู (ครู/ครูผู้ช่วย) ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ)

☐ ศึกษานิเทศก์

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

สร้างระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น
2. พัฒนาผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
3. สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

เป้าหมาย

1. หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและทักษะในยุคดิจิทัล
2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ (หลัก)

1. หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ (รอง) แนวทาง และตัวชี้วัด

1. หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ มากที่สุด

4 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ มาก

3 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ ปานกลาง

2 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ น้อย

1 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ น้อยที่สุด

1. กลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
1. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน																				
แนวทาง																				
1.1 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
1.2 ออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน																				
1.3 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ																				
ตัวชี้วัด																				
1.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
1.2 มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน																				
1.3 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ																				
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
2. จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
2.1 ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์																				
2.2 ออกแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล																				
ตัวชี้วัด																				
2.1 การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์																				
2.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล																				
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)																				
3. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				
แนวทาง																				
3.1 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				
3.2 ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน																				
3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้																				
3.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ตามความสนใจของผู้เรียน																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัด																				
3.1 จำนวนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้น																				
3.2 จำนวนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เพิ่มขึ้น																				
3.3 มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้																				
3.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้																				
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)																				
4. หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน																				
แนวทาง																				
4.1 ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน																				
4.2 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน																				
ตัวชี้วัด																				
4.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน																				
4.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
5. มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่																				
แนวทาง																				
5.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่																				
ตัวชี้วัด																				
5.1 มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่																				
5.2 มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
6. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				
แนวทาง																				
6.1 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				
6.2 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.3 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน																				
ตัวชี้วัด																				
6.1 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				
6.2 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ																				
6.3 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน																				
6.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น																				

2. กลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
1. เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล																				
แนวทาง																				
1.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล																				
1.2 จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน																				
1.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้สอนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ด้วยระบบการให้รางวัล																				
ตัวชี้วัด																				
1.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล																				
1.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม																				
1.3 ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น																				
1.4 จำนวนผู้สอนที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตามเกณฑ์พิจารณา																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)																				
2. เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน																				
แนวทาง																				
2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน																				
2.2 จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสานให้กับผู้สอน																				
2.3 สร้างระบบความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน																				
ตัวชี้วัด																				
2.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน																				
2.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม																				
2.3 จำนวนผู้เข้ารับความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน																				
2.4 มีการรายงานผลการเข้ารับการช่วยเหลือ																				
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)																				
3. ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
3.1 สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
3.2 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
ตัวชี้วัด																				
3.1 มีผลสำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
3.2 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
3.3 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
3.4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
4. ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
4.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
4.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
4.3 จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
4.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
4.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
4.3 มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				

3. กลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ																				
แนวทาง																				
1.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่																				
1.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ																				
1.3 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
1.1 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่																				
1.2 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ																				
1.3 จำนวนของวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น																				
1.4 มีนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
2. มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย																				
แนวทาง																				
2.1 ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมใช้งาน																				
2.2 มีอินเตอร์เน็ตฟรี สำหรับผู้เรียนและผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน																				
ตัวชี้วัด																				
2.1 การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต																				
2.2 สถิติการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตของผู้เรียนและผู้สอน																				
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)																				
3. พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่																				
แนวทาง																				
3.1 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัด																				
3.1 การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่																				
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)																				
4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				
แนวทาง																				
4.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				
4.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				
ตัวชี้วัด																				
4.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				
4.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				
4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)																				
5. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
แนวทาง																				
5.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
5.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
5.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
5.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
6. มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
6.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
6.2 ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล																				
ตัวชี้วัด																				
6.1 มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
6.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
6.3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
7. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย																				
แนวทาง																				
7.1 วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
7.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				

4. กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัด																				
7.1 มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
7.2 จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น																				
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)																				
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
แนวทาง																				
1.1 สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน																				
1.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
1.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน																				
1.2 มีการประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)																				
2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
แนวทาง																				
2.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
2.2 สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
ตัวชี้วัด																				
2.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
2.2 มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
2.3 การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา																				
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)																				
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
3.1 สื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ																				
3.2 สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน																				
3.3 สร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย																				
ตัวชี้วัด																				
3.1 มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ																				
3.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน																				
3.3 มีการสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
4. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
4.1 สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
4.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
4.1 มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
4.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
กลยุทธ์เชิงรับ (WT)																				
5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				

กลยุทธ์ แนวทาง และ ตัวชี้วัด	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความสอดคล้อง					ความเป็นประโยชน์				
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
แนวทาง																				
5.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
5.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
ตัวชี้วัด																				
5.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
5.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				
5.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและตรวจสอบงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น																				

ภาคผนวก ค

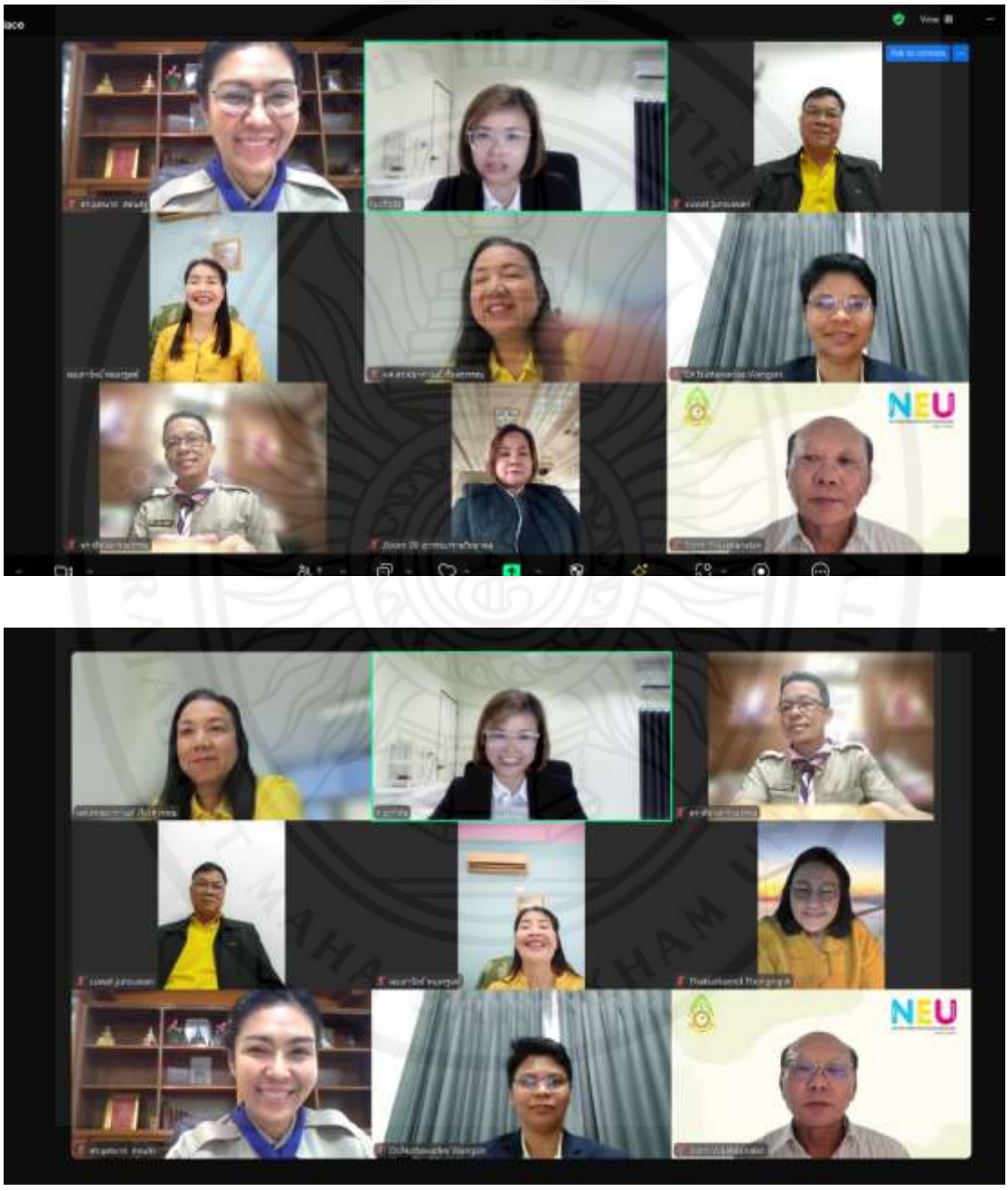
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

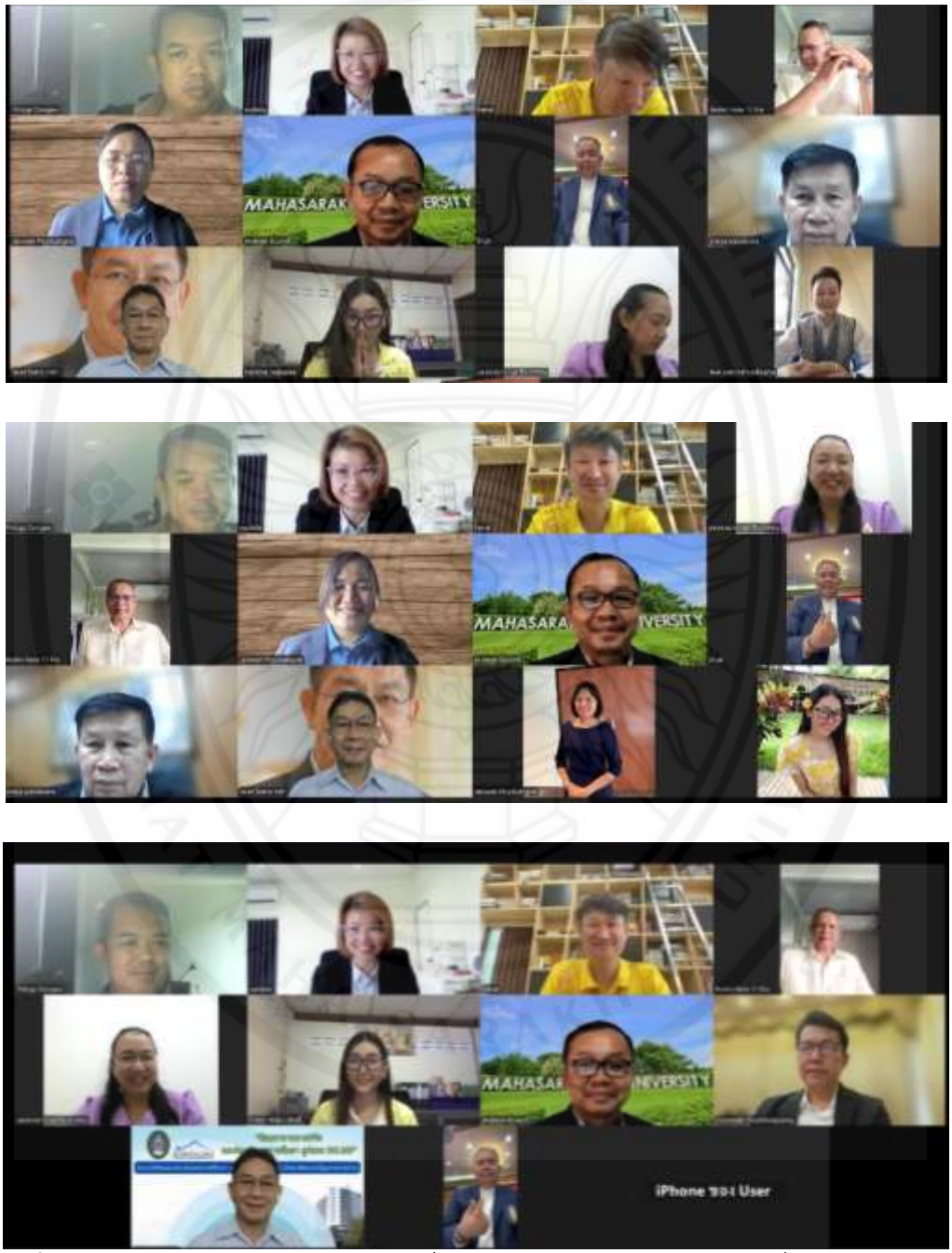
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ได้จัดขึ้นด้วยโปรแกรมประชุมออนไลน์ (Zoom) ในวันที่ 28 สิงหาคม 2566 เพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ ค1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วันที่ 28 สิงหาคม 2566

2. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 14 คน ได้จัดขึ้นด้วยโปรแกรมประชุมออนไลน์ (Zoom) ในวันที่ 18 มีนาคม 2567 เพื่อหาฉันทามติในการยกร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ ค2 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) วันที่ 18 มีนาคม 2567

3. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ที่ประกอบไปด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 40 คน ได้จัดขึ้นในวันที่ 27 พฤษภาคม 2567 ณ ห้องประชุมผู้สูงอายุ โรงเรียนเทศบาล 2 สามัคคีวัฒนา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองยโสธร เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ ค3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) วันที่ 27 พฤษภาคม 2567

ภาคผนวก ง

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

สร้างระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในสถานการณ์ปกติใหม่สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น
2. พัฒนาผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
3. สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

เป้าหมาย

1. หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและทักษะในยุคดิจิทัล
2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์ (หลัก)

1. หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
3. ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์รอง แนวทาง ตัวชี้วัด

1. หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1. จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน

แนวทาง

1.1 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

1.2 ออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและการประยุกต์ใช้งาน

1.3 ออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัด

1.1 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

1.2 มีการออกแบบหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและประยุกต์ใช้งาน

1.3 มีการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

2. จัดทำหลักสูตรที่มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

แนวทาง

2.1 ออกแบบหลักสูตรให้มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

2.2 ออกแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล

ตัวชี้วัด

2.1 การกำหนดสัดส่วนชั่วโมงเรียนในห้องเรียนต่อชั่วโมงเรียนออนไลน์ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

2.2 การประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนรายบุคคล

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

3. มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น

แนวทาง

3.1. ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3.2. ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้

3.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ตามความสนใจของผู้เรียน

ตัวชี้วัด

3.1 จำนวนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เพิ่มขึ้น

3.2 จำนวนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เพิ่มขึ้น

3.3 มีการประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้

3.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

4. หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

แนวทาง

4.1 ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

4.2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

ตัวชี้วัด

4.1. มีการออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

4.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

4.3. มีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

5. มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

แนวทาง

5.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

ตัวชี้วัด

5.1 มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

5.2 มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นด้านเวลาและสถานที่

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

6. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

แนวทาง

6.1 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

6.2 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ

6.3 ออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ตัวชี้วัด

6.1 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

6.2 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ

6.3 มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

6.4 มีการประเมินผลสำเร็จของวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น

2. ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1. เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

แนวทาง

1.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

1.2 จัดอบรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัลให้กับผู้สอน

1.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้สอนมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ด้วยระบบการให้รางวัล

ตัวชี้วัด

1.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล

1.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม

1.3 ร้อยละของจำนวนเครื่องมือทางการศึกษายุคดิจิทัลที่เพิ่มขึ้น

1.4 จำนวนผู้สอนที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตามเกณฑ์พิจารณา

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

2. เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน

แนวทาง

2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน

2.2 จัดอบรมด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสานให้กับผู้สอน

2.3 สร้างระบบความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน

ตัวชี้วัด

2.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน

2.2 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้สอนต่อการจัดอบรม

2.3 จำนวนผู้เข้ารับความช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน

2.4 มีการรายงานผลการเข้ารับการช่วยเหลือ

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

3. ส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทาง

3.1 สำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวชี้วัด

3.1 มีผลสำรวจระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.3 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

4. ส่งเสริมทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

แนวทาง

4.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.3 จัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

4.1 มีผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4.3 มีการจัดโครงการการจัดการความรู้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

3. ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการ

แนวทาง

1.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่

1.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.3 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

1.1 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่

1.2 มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.3 จำนวนของวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เพิ่มขึ้น

1.4 มีนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

2. มีระบบอินเตอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย

แนวทาง

2.1 ปรับปรุงระบบอินเตอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมใช้งาน

2.2 มีอินเตอร์เน็ตฟรี สำหรับผู้เรียนและผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ตัวชี้วัด

2.1 การประเมินความพึงพอใจต่อระบบอินเตอร์เน็ต

2.2 สถิติการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตของผู้เรียนและผู้สอน

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

3. พัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่

แนวทาง

3.1 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่

ตัวชี้วัด

3.1 การประเมินความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นในสถานการณ์ปกติใหม่

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

แนวทาง

4.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

4.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

ตัวชี้วัด

4.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

4.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นในยุค

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

5. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

แนวทาง

5.1 สำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

5.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

5.1 ผลสำรวจความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

5.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

6. มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

แนวทาง

6.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

6.2 ปรับปรุงห้องเรียนให้พร้อมใช้งานสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้รายบุคคล

ตัวชี้วัด

6.1 มีการวิเคราะห์รูปแบบการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

6.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

6.3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

7. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

แนวทาง

7.1 วิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

7.2 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

7.1 มีการวิเคราะห์ลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

7.2 จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

แนวทาง

1.1 สร้างระบบและกลไกในการการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน

1.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

1.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นจากทุกภาคส่วน

1.2 มีการประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

แนวทาง

2.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2.2 สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

ตัวชี้วัด

2.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2.2 มีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

2.3 การประเมินความพึงพอใจต่อช่องทางการสื่อสารในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

แนวทาง

3.1 สื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ

3.2 สร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน

3.3 สร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

ตัวชี้วัด

3.1 มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายการจัดศึกษาแบบยืดหยุ่นให้กับทุกภาคส่วนได้รับทราบ

3.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน

3.3 มีการสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

4. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

แนวทาง

4.1 สำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

4.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

4.1 มีการสำรวจความต้องการในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

4.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

4.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

5. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

แนวทาง

5.1 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

5.2 สร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

ตัวชี้วัด

5.1 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

5.2 มีการสร้างระบบและกลไกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

5.3 มีการประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและตรวจสอบงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ปานฤทัย เนื่องศรี, ชยากานต์ เรืองสุวรรณ และไพศาล วรคำ. (2567). กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 8(3), 61-75, กันยายน-ธันวาคม.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางสาวนุชิดา สุวแพทย์

ที่อยู่ปัจจุบัน 439 ถนนแจ้งสนิท ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) สาขาวิศวกรรมเครื่องกล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2545	Master of Science in Engineering (MSE) Mechanical Engineering University of Massachusetts Lowell, Lowell, USA
พ.ศ. 2548	Doctor of Engineering (D.Eng) Mechanical Engineering University of Massachusetts Lowell, Lowell, USA
พ.ศ. 2554	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2567	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม